

საქართველოს ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაცია
Association of Young Economists of Georgia

პროექტი ხორციელდება დიდი ბრიტანეთის საქველმოქმედო ორგანიზაცია
OXFAM საქართველოს წარმომადგენლობის შსარდაჭერით

ანგარიში

- ✓ 2005 წლის I კვარტლის სახელმწიფო ბიუჯეტის მონიტორინგის შედეგები
- ✓ 2005 წლის ქალაქ ქუთაისის ბიუჯეტი
- ✓ საქართველოს 2004 წლის მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები
- ✓ ხარჯების საშუალოვადიანი დაგეგმვა

პროექტი: “გამჭირვალე ბიუჯეტი”

ბიულეტენი №7

თბილისი
2005

შინასიტყვაობა

წინამდებარე ანგარიში მომზადებულია საქართველოს ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაციის მიერ პროექტის “ბიუჯეტის მონიტორინგის” ფარგლებში, დიდი ბრიტანეთის საქველმოქმედო ორგანიზაციის “ოქსფამის” საქართველოს წარმომადგენლობასთან პარტნიორობით. პროექტის მიზანია საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის, ქალაქ ქუთაისის ბიუჯეტის მონიტორინგის გზით ქვეყანაში სახელმწიფო ფინანსები ხარჯვის საჯაროობისა და გამჭირვალობის დონის უზურნელყოფა და ზეგავლენა საბიუჯეტო პროცესებზე.

ანგარიში მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სამსახურის, ქალაქ ქუთაისის მერიის ეკონომიკის სამსახურისა და საფინანსო განყოფილების მასალებზე დაყრდნობით.

ანგარიში გამოიცემა პერიოდულად, სადაც აისახება სახელმწიფო და ქალაქ ქუთაისის ბიუჯეტის შესრულების მონიტორინგის შედეგები და რეკომენდაციები.

შინაგარსი

1. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის შემოსულობების შესრულების მონიტორინგის შედებები.....	4
2. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახლებების შესრულების მონიტორინგის შედებები	23
2.1 საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახლები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით	23
2.2 საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახლები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით	40
3. ჩალაძ შუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტი.....	51
3.1 ქალაქ ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის შემოსულობები	51
3.2 ქალაქ ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯები	56
4. საქართველოს მაპროეკონომიკური მაჩვენებლები	64
5. საშუალო გადიანი მაპროეკონომიკური დაგებმგა	73
დანართი	80

**1. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი
კვარტლის შემოსულობების შესრულების მონიტორინგის
შედეგები**

საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებმა და გრანტებმა პირველი კვარტლის ძღვომარეობით 496 მილიონი ლარი შეადგინა და პროცენტირებულ 382 მილიონ ლარს 30 პროცენტით ანუ 114 მილიონი ლარით გადააჭარბა (იხ. ცხრილი №1). 30 პროცენტიანი გადაჭარბებითაა შესრულებული ასევე სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები.

**ცხრილი №1. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი
კვარტლის შემოსულობები**

(ათასი ლარი)

დასახელება	პროგნოზი	შესრულება	გადახრა	შესრულება, %
სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები და გრანტები	382,188	496,329	114,141	130
სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები	374,310	485,810	111,500	130
საგადასახადო შემოსავლები	312,580	348,092	35,512	111
არასაგადასახადო შემოსავლები	55,730	105,337	49,607	189
კაპიტალური შემოსავლები	6,000	32,382	26,382	540
გრანტები	7,878	10,519	2,641	134
დეფიციტის დაფინანსება		29,210	29,210	
სახაზინო ვალდებულებებიდან შემოსავლები		10,133	10,133	
ინვესტიციური ხასიათის, გრძელვადიანი შეღავათიანი კრედიტები		15,992	15,992	
წინა წლების გამოუყენებელი საბიუჯეტო სახსრების დაბრუნება		3,085	3,085	

საბაჟო დეპარტამენტი	151,934	179,374	27,440	118
საგადასახადო დეპარტამენტი	160,646	168,717	8,072	105

პირველი კვარტლის შედეგების მიხედვით გადაჭარბებითაა შესრულებული სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებისა და გრანტების ყველა მუხლი. ამასთან, კვლავ გრძელდება 2004 წელს ჩამოყალიბებული “ახალი ტრადიცია,” რაც ფინანსთა სამინისტროს ორგანოების მიერ შემოსავლების ყოველდღიურ მობილიზებაში გამოიხატება. აღნიშვნის დირსია, რომ უკანასკნელ პერიოდში საგადასახადო და საბაჟო დეპარტამენტები პროგნოზირებული შემოსავლების ამოღებას სრულად ახდენენ და ხშირად გადაჭარბებას აქვს ადგილი. 2005 წლის პირველი კვარტლის მონაცემებით საგადასახადო დეპარტამენტის მიერ მობილიზებული იქნა 168,9 მილიონი ლარი, რაც პროგნოზირებულ პარამეტრს 5 პროცენტით აჭარბებს. საბაჟო დეპარტამენტმა კი საპროგნოზო მაჩვენებელს 18 პროცენტით გადააჭარბა და 8 მილიონი ლარით მეტი შემოსავლის მობილიზება შეძლო სახელმწიფო ბიუჯეტში. ფაქტობრივად საბაჟო დეპარტამენტის მხრიდან სახელმწიფო ბიუჯეტში 179 მილიონი ლარი შევიდა, რაც განსაკუთრებული აღნიშვნის დირსია. წლების განმავლობაში საბაჟო დეპარტამენტი ფინანსთა სამინისტროს სუსტი წერტილი იყო მიმდინარე წლს კი პირველად მოხდა, რომ საბაჟო დეპარტამენტმა შემოსავლების მობილიზებაში საგადასახადო დეპარტამენტს “აჯობა”.

გრანტების კუთხით სახელმწიფო ბიუჯეტში პირველი კვარტლის მონაცემებით 10,5 მილიონი ლარია მიღებული, რაც სამი თვის პროგნოზს 2,6 მილიონი ლარით, ანუ 34 პროცენტით აღემატება. სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტის დაფინანსებისათვის კი 29 მილიონი ლარია მიღებული.

სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებისა და გრანტების ასეთი დიდი გადაჭარბებით შესრულება ერთი შესწავლით დადგებით ტენდენციაზე მიუთითებს, თუმცა ჩვენი აზრით საქმე სხვაგვარადაა. ფინანსთა სამინისტრო და მის დაქვემდებარებაში მყოფი შესაბამისი ორგანოები არასათანადოდ ახორციელებენ სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლების პროგნოზირებას. ეს უკანასკნელი სპეციალურადაა შემცირებული, რაც გარკვეულწილად თავის დაზღვევის საშუალებაა და პერიოდის ბოლოს შემოსავლების გადაჭარბებით მობილიზება

გარანტირებულია. ან შესაძლებელია ვერ ახორციელებენ სწორ გათვლებს, რაც მათ არაპროფესიონალიზმზე მიუთითებს. ამის მარტივი მაგალითია ის, რომ 2004 წლის განმავლობაში და წელსაც სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები და გრანტები ყოველთვის მინიმუმ 10 პროცენტიანი გადაჭარბებით სრულდებოდა.

ამასთან, 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებისა და გრანტების პირველი კვარტლის პროგნოზი წლიური პროგნოზის 20 პროცენტია, ფაქტობრივი შესრულების მაჩვენებელი კი 26 პროცენტს შეადგენს. საყურადღებოა ის ფაქტიც, რომ 2004 წლის 29 ღეკემბერს “საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შესახებ” კანონში ცვლილებების შეტანისას კანონიდან ამოიღეს 29-ე მუხლის მე-5 პუნქტი, რომლის თანახმად კვარტლის საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი არ უნდა ყოფილიყო წლიური პროგნოზის 23 პროცენტზე ნაკლები (პირველი კვარტლის საგადასახადო შემოსავლების განწერამ წლიური პროგნოზის 20 პროცენტი შეადგინა).

საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის შემოსავლობების შედარება

საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის შემოსავლები და გრანტები 2004 წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებლებს 60 პროცენტით, ანუ 185 მილიონი ლარით აღემატება (იხ. ცხრილი №2).

ცხრილი №2. საქართველოს 2004-2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის შემოსავლები და გრანტები

(ათასი ლარი)

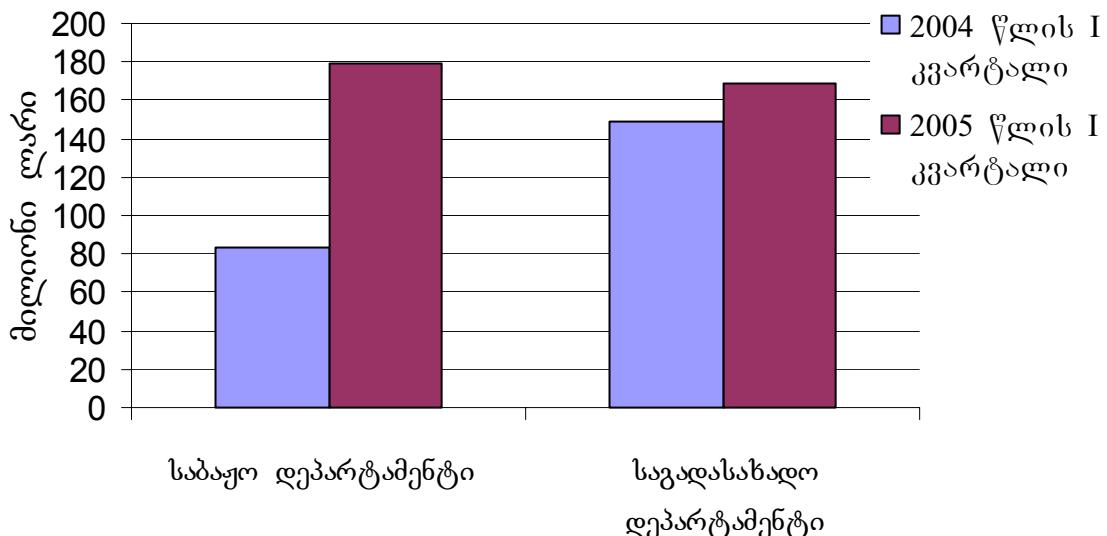
დასახელება	2004 წლის I კვარტალი	2005 წლის I კვარტალი	ზრდა წინა წელთან შედარებით	
			ლარებში	პროცენტებში

სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები და გრანტები	311,155	496,329	185,174	160
სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები	299,994	485,810	185,816	162
საგადასახადო შემოსავლები	237,652	348,092	110,440	146
არასაგადასახადო შემოსავლები	60,383	105,337	44,954	174
კაპიტალური შემოსავლები	1,959	32,382	30,423	1,653
გრანტები	11,161	10,519	-642	94

საბაჟო დეპარტამენტი	83,346	179,374	96,028	215
საგადასახადო დეპარტამენტი	148,795	168,717	19,923	113

საბაჟო დეპარტამენტის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტში მობილიზებული თანხები 96 მილიონი ლარით გაიზარდა, რაც 115 პროცენტით მეტია (იხ. დიაგრამა №1). საგადასახადო დეპარტამენტის მობილიზებული შემოსავლები კი 13 პროცენტით (19 მილიონი ლარი) აჭარბებს წინა წლის მაჩვენებელს.

დიაგრამა №1. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტში საბაჟო და საგადასახადო დეპარტამენტების მიერ პირველ კვარტალში მობილიზებული შემოსავლები

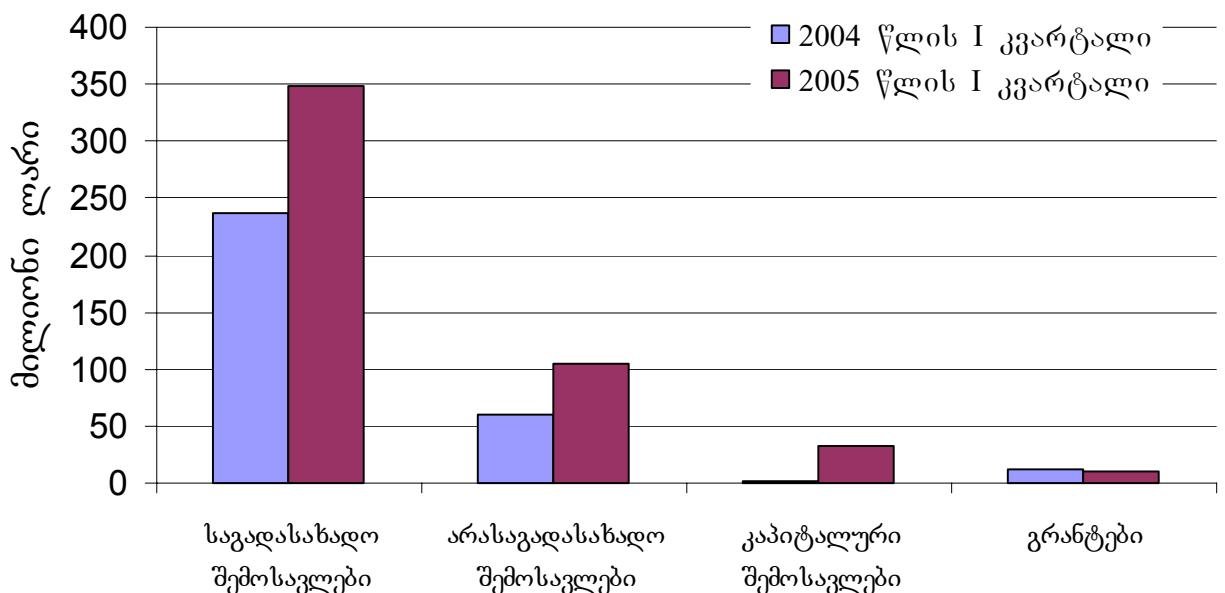

2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის შემოსავლები 62 პროცენტით მეტია ვიდრე 2004 წლის ანალოგიური მაჩვენებელი. აქედან, საგადასახადო შემოსავლები გაზრდილია 46 პროცენტით ანუ 110 მილიონი

ლარით (იხ. დიაგრამა №2). არასაგადასახადო შემოსავლები 44,9 მილიონი ლარით მეტია მობილიზებული, რაც წინა წლის პირველი კვარტლის მაჩვენებლის 174 პროცენტია. განსაკუთრებული ზრდა კაპიტალურ შემოსავლებში აისახა. მიმდინარე წელს მიღებულია 1553 პროცენტით (30 მილიონი ლარით) მეტი შემოსავლები. ერთადერთი მუხლი, რომელიც შემცირდა ესაა გრანტები, რომლებიც 6 პროცენტით, ანუ 642 ათასი ლარით ნაკლებია.

შემოსავლებისა და გრანტებისგან განსხვავებით სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტის დასაფინანსებლად 2005 წლის პირველ კვარტალში 2004 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 42 მილიონი ლარით (59 პროცენტით) ნაკლები თანხები იქნა მობილიზებული. სახაზინო ვალდებულებების რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლები შემცირებულია 9 მილიონი ლარით ანუ 48 პროცენტით. ინვესტიციური ხასიათის, გრძელვადიანი, შეღავათიანი კრედიტები მიმდინარე წელს, პირველ კვარტალში 64 პროცენტით ნაკლებია მიღებული, ვიდრე ეს შარშან იყო (იხ. ცხრილი №3).

დიაგრამა №2. საქართველოს 2004-2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის შემოსავლები და გრანტები

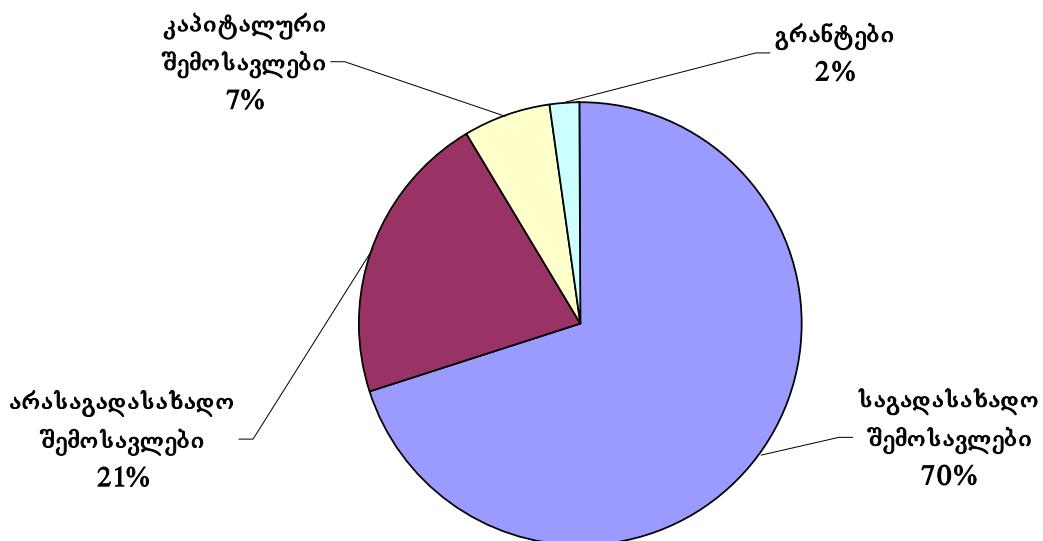

ცხრილი №3. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების პირველი კვარტლის დეფიციტის დაფინანსების წყაროები
(ათასი ლარი)

დასახელება	2004 წლის I კვარტალი	2005 წლის I კვარტალი	ზრდა წინა წელთან შედარებით	
			ლარებში	პროცენტებში
დეფიციტის დაფინანსება	71,505	29,210	-42,295	41
სახაზინო ვალდებულებებიდან შემოსავლები	19,385	10,133	-9,252	52
ინვესტიციური ზასიათის, გრძელვადიანი შეღავათიანი კრედიტები	44,040	15,992	-28,048	36
წინა წლების გამოუყენებელი საბიუჯეტო სახსრების დაბრუნება	8,080	3,085	-4,995	38

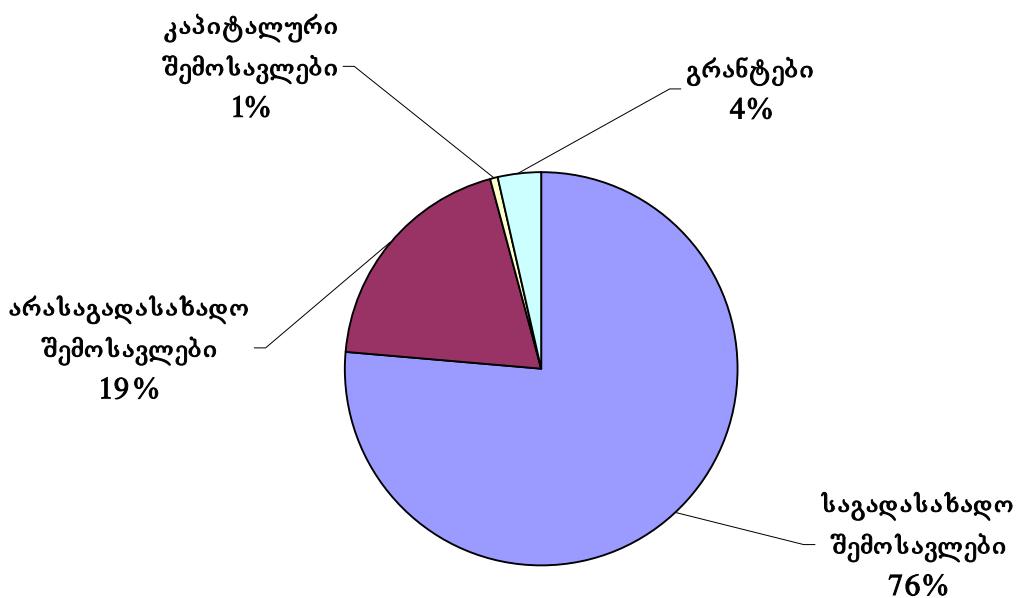
საინტერესოა ასევე 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების პირველ კვარტალში მობილიზებულ შემოსავლებსა და გრანტებში თითოეული შემოსავლის ხვედრითი წილი (იხ. დიაგრამა №3; №4).

დიაგრამა №3. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის შემოსავლები და გრანტები

2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის შემოსავლებსა და გრანტებში 70 პროცენტი საგადასახადო შემოსავლებზე მოდის. აღნიშნული მაჩვენებელი შარშან 76 პროცენტს შეადგენდა. მისი შემცირება გამოწვეულია კაპიტალური შემოსავლების წილის ზრდით, რომელიც 2004 წლის პირველ კვარტალში 1 პროცენტს შეადგენდა, წელს კი 7 პროცენტს აღწევს. არასაგადასახადო შემოსავლების წილი 19 პროცენტიდან 21 პროცენტამდე გაიზარდა. გრანტები კი შემცირებულია 2 პროცენტული პუნქტით და სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებსა და გრანტებში 2 პროცენტს იკავებს.

**დიაგრამა №4. საქართველოს 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი
კვარტლის შემოსავლები და გრანტები**

საგადასახადო შემოსავლები

საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებსა და გრანტებში საგადასახადო შემოსავლების სახით პირველი კვარტლის მონაცემებით მობილიზებულია 348 მილიონი ლარი, რაც პროგნოზირებულ პარამეტრზე 11 პროცენტით, ანუ 35,5 მილიონი ლარით მეტია. საგადასახადო შემოსავლების წილი სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებსა და გრანტებში 70 პროცენტს შეადგენს. 2004 წელს აღნიშნული მაჩვენებელი 76 პროცენტს შეადგენდა. მისი შემცირება კაპიტალური შემოსავლების წილის გაზრდითაა გამოწვეული. (იხ. ცხრილი №4).

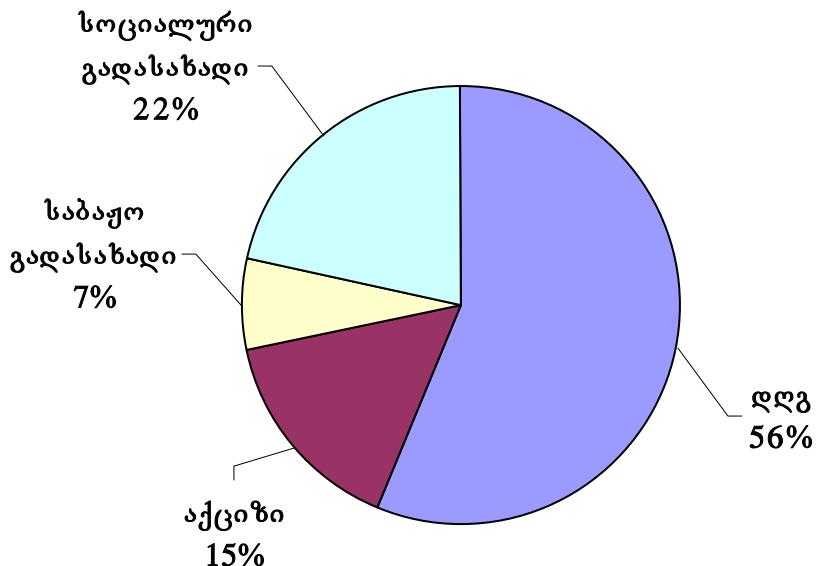
დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით პროგნოზირებული იყო 168 მილიონი ლარის მიღება, პერიოდის ბოლოს კი პროგნოზი 16 პროცენტიანი გადაჭარბებით შესრულდა და მობილიზებულია 194,7 მილიონი ლარი. აღნიშნული გადასახადიდან მიღებული შემოსავლები საგადასახადო შემოსავლებში 56 პროცენტს იკავებს (იხ. დიაგრამა №5), ხოლო 2004 წელს 39 პროცენტს შეადგენდა (იხ. დიაგრამა №6), შესაბამისად გაიზარდა 17 პროცენტული პუნქტით, რადგან ახალი საგადასახადო კოდექსის პირობებში დღგ ბიუჯეტის შევსების ძირითადი წყარო გახდა. საბაჟო გადასახადის სახით მიღებულია 23,6 მილიონი ლარი, რაც პროგნოზირებული პარამეტრის 109 პროცენტია. საგადასახადო შემოსავლებში უკავია 7 პროცენტი და შარშანდელთან შედარებით გაზრდილია 2 პროცენტული პუნქტით. სოციალური გადასახადიდან მიღებულმა შემოსავლებმა პროგნოზის 9,9 მილიონი ლარით, ანუ 15 პროცენტით გადააჭარბა და 74,6 მილიონი ლარი შეადგინა. მისი წილი საგადასახადო შემოსავლებში საკმაოდ მნიშვნელოვანია და 22 პროცენტს შეადგენს, თუმცა შარშანდელთან შედარებით საკმაოდ (2004 წლის პირველ კვარტალში 33 პროცენტს შეადგენდა) შემცირებული, რაც გადასახადის განაკვეთის შემცირების შედეგია.

ცხრილი №4. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის საგადასახადო შემოსავლები

(ათასი ლარი)

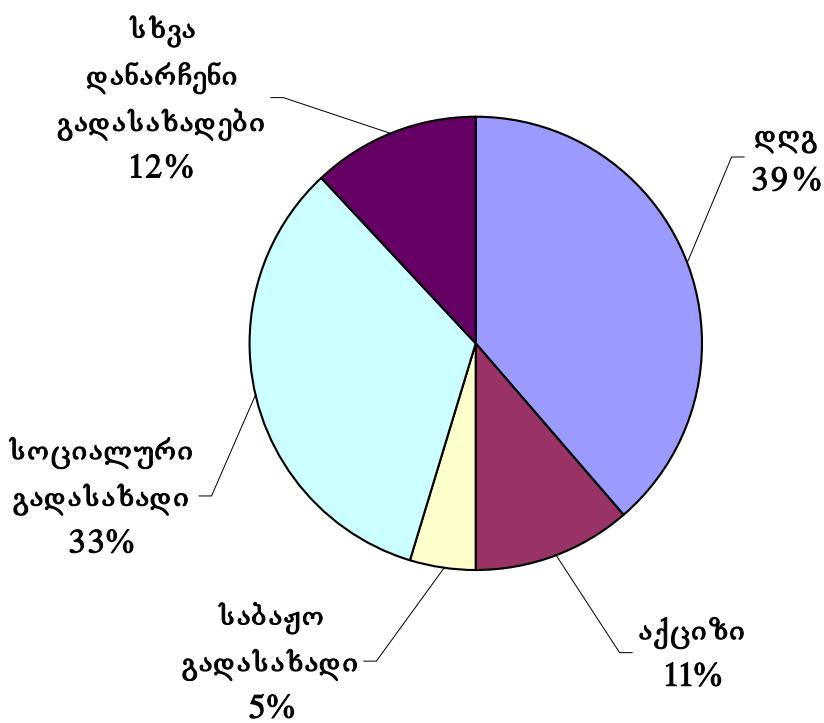
დასახელება	პროგნოზი	შესრულება	გადახრა	შესრულება, %
საგადასახადო შემოსავლები	312,580	348,092	35,512	111
დამატებული ღირებულების გადასახადი	168,326	194,759	26,433	116
აქციზი	57,830	53,495	-4,335	93
საბაჟო გადასახადი	21,689	23,698	2,009	109
სოციალური გადასახადი	64,736	74,688	9,952	115

დიაგრამა №5. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის საგადასახადო შემოსავლები

ერთადერთი გადასახადი, რომელიც სრულად არ არის შესრულებული, ესაა აქციზი. საგადასახადო შემოსავლებში იგი 15 პროცენტს იკავებს, 2004 წელს კი 11 პროცენტით იყო წარმოდგენილი. უნდა აღინიშნოს, რომ ფინანსთა სამინისტროს პრობლემები შეუქმნა აქციზის გადასახადიდან და განსაკუთრებით თამბაქოს აქციზიდან მისაღები შემოსავლების მობილიზებაში. საგადასახადო დეპარტამენტმა პროგნოზის მხოლოდ 65 პროცენტის მობილიზება შეძლო. აქციზის გაზრდილი განაკვეთების გამო გაიზარდა კონტრაბანდის მასშტაბები, რამაც ფაქტობრივად აღვილობრივი წარმოება ჩაანაცვლა. პრობლემა მხოლოდ აქციზიდან მისაღები შემოსავლების მობილიზებაში არ არის და გასათვალისწინებელია იმ ადამიანების ბეჭი, რომლებიც თამბაქოს ქარხნებში არიან დასაქმებული.

დიაგრამა №6. საქართველოს 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის საგადასახადო შემოსავლები

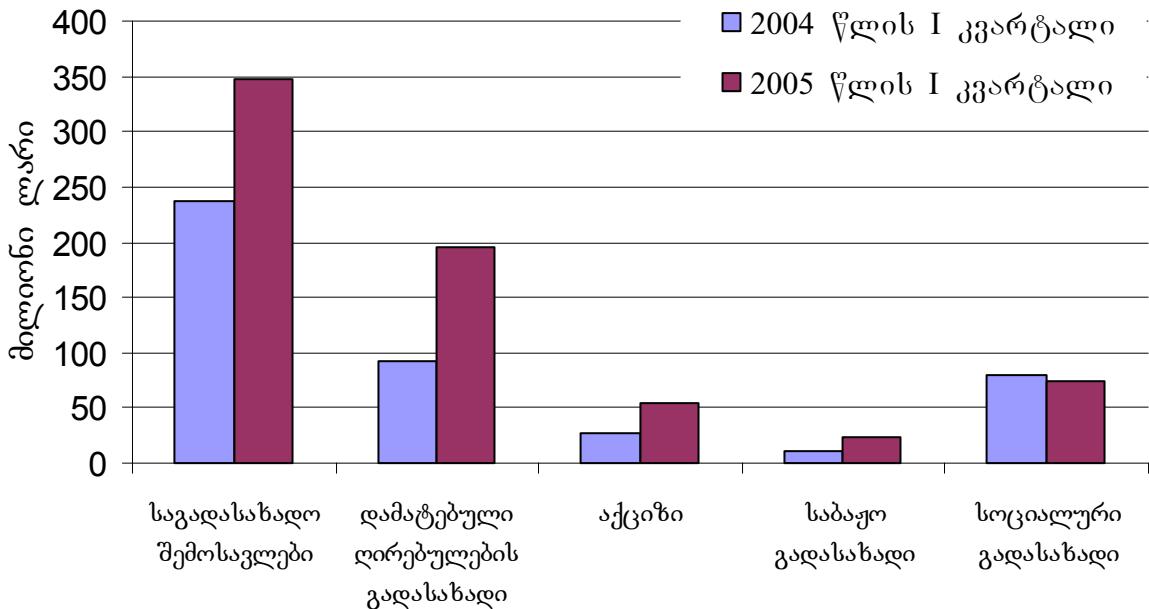
საინტერესოა ასევე 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის საგადასახდო შემოსავლების ფაქტობრივი მაჩვენებლების შედარება (იხ. ცხრილი №5; დიაგრამა №7). მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით მიღებული შემოსავლები შარშანდელთან შედარებით 103 მილიონი ლარით, ანუ 112 პროცენტით მეტია მობილიზებული. მიუხედავად იმ პრობლემებისა, რომლებიც არსებობს აქციზის გადასახადიდან მისაღებ შემოსავლებთან დაკავშირებით, მიმდინარე პერიოდში მობილიზებული თანხები 2004 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 97 პროცენტით (26 მილიონი ლარით) მეტია.

**ცხრილი №5. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის საგადასახდო შემოსავლები
(ათასი ლარი)**

დასახელება	2004 წლის I კვარტალი	2005 წლის I კვარტალი	ზრდა წინა წელთან შედარებით	
			ლარებში	პროცენტებში
საგადასახადო შემოსავლები	237,653	348,092	110,439	146
დამატებული ღირებულების გადასახადი	91,754	194,759	103,005	212
აქციზი	27,163	53,495	26,332	197
საბაჟო გადასახადი	11,272	23,698	12,426	210
სოციალური გადასახადი	79,062	74,688	-4,375	94
სხვა დანარჩენი გადასახადები	28,402	1,453	-26,949	5

საბაჟო გადასახადი 12 მილიონი ლარით მეტია მობილიზებული, ანუ სახეზეა 110 პროცენტიანი ზრდა. შემცირებულია მხოლოდ სოციალური გადასახადიდან მიღებული შემოსავლები, რაც სავსებით ლოგიკურია. რაც შეეხება სხვა დანარჩენ გადასახადებს აქ 2004 წლის მონაცემებში იგულისხმება ის გადასახადები, რომლებსაც ძველი კოდექსი ითვალისწინებდა და შარშან იყო ძალაში, ხოლო 2005 წლის მონაცემებში მოცემულია გასული წლის ნარჩენი თანხები.

**დიაგრამა №7. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტის
პირველი კვარტლის საგადასახადო შემოსავლები**

არასაგადასახადო შემოსავლები

2005 წლის პირველი კვარტლის მონაცემებით არასაგადასახადო შემოსავლების სახით სახელმწიფო ბიუჯეტში 105 ათასი ლარი შევიდა (იხ. ცხრილი №6), რაც კვარტალურ პროგნოზზე 89 პროცენტით, ანუ 49 ათასი ლარით მეტია. 2004 წლის პირველ კვარტალთან შედარებით სახეზეა 74 პროცენტიანი ზრდა (იხ. დიაგრამა №8). შემოსავლებსა და გრანტებში არასაგადასახადო შემოსავლებს 21 პროცენტი უკავია, 2004 წლის პირველ კვარტალში კი აღნიშნული მაჩვენებელი 19 პროცენტს შეადგენდა.

არასაგადასახადო შემოსავლების ასეთი დიდი გადაჭარბება ძირითადად „სხვა არასაგადასახადო შემოსავლების“ მუხლით მიღებულ თანხებზე მოდის. აღნიშნული მუხლი 830 პროცენტიანი გადაჭარბებითაა შესრულებული და ნაცვლად პროგნოზირებული 4 მილიონი ლარისა სახელმწიფო ბიუჯეტში 40,7 მილიონი ლარი იქნა მიღებული. ამ უკანასკნელს არასაგადასახადო შემოსავლებში 39 პროცენტი უკავია. 43 პროცენტითაა წარმოდგენილი შემოსავლები დივიდენდებიდან და ეროვნული ბანკის მოგებიდან, რომელთა სამი თვის პროგნოზი შეადგენდა 33,9 მილიონ ლარს, ფაქტობრივად კი 44,5 მილიონი ლარი იქნა მიღებული. 88 პროცენტიანი გადაჭარბებით შესრულდა

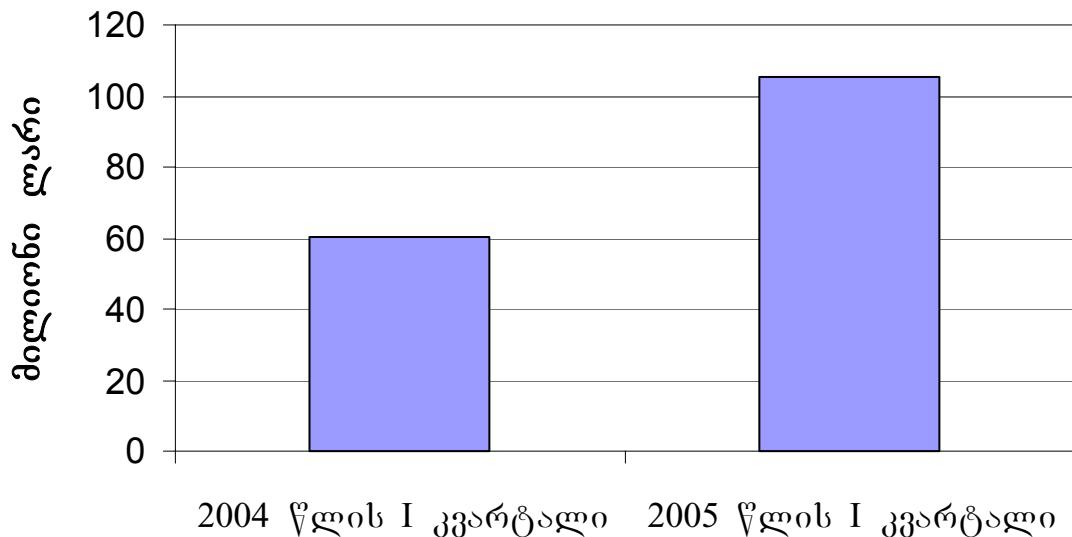
მოსაკრებლებიდან მისაღები შემოსავლების პროგნოზი, რომელთა წილი
არასაგადასახადო შემოსავლებში 13 პროცენტს შეადგენს.

**ცხრილი №6. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი
კვარტლის არასაგადასახადო შემოსავლები**

(ათასი ლარი)

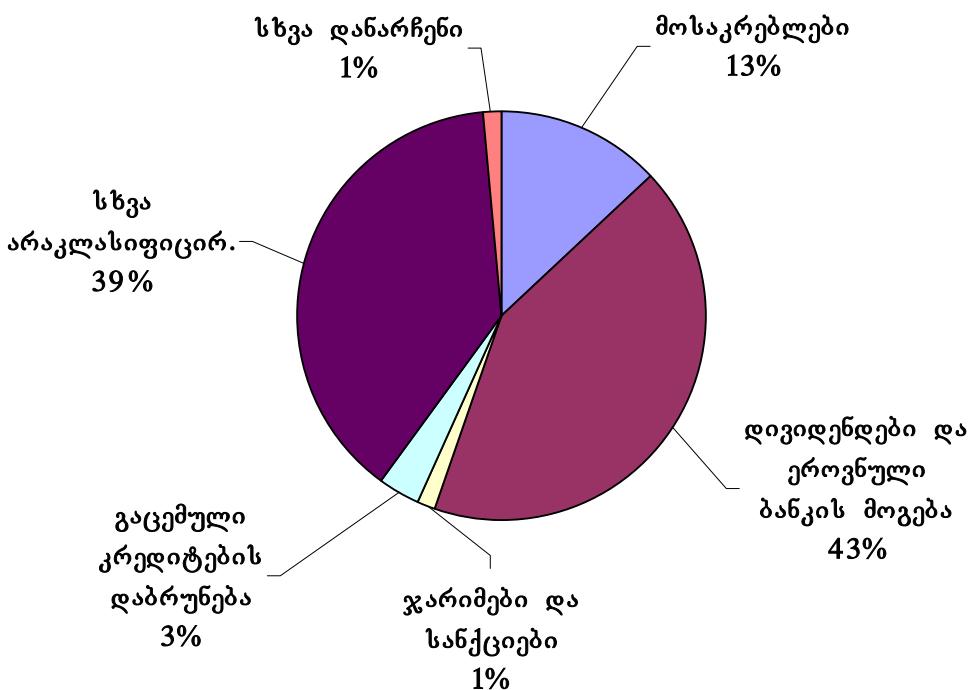
დასახელება	პროგნოზი	შესრულება	გადახრა	შესრუ- ლება, %
არასაგადასახადო შემოსავლები	55,730	105,337	49,607	189
მოსაკრებლები	7,311	13,726	6,416	188
სახელმწიფო ქონების იჯარიდან მიღებული შემოსავლები	164	211	47	129
მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავლები	210	547	337	261
შემოსავლები არაძირითადი (თანმდევი) გაყიდვებიდან	36	7	-29	18
შემოსავალი დივიდენდებიდან და ეროვნული ბანკის მოგებიდან	33,965	44,560	10,595	131
სახელმწიფო სესხის პროცენტი (სარგებელი)	1,070	678	-392	63
ჯარიმებითა და სანქციებით მიღებული შემოსავლები	1,000	1,529	529	153
გაცემული კრედიტების დაბრუნება	7,590	3,317	-4,273	44
სხვა არასაგადასახადო შემოსავლები	4,385	40,761	36,377	930

**დიაგრამა №8. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების
პირველი კვარტლის არასაგადასახადო შემოსავლები**

ჯარიმებითა და სანქციებით მიღებული შემოსავლების წილი არასაგადასახადო შემოსავლებში 1 პროცენტს შეადგენს. პირველ კვარტალში პროგნოზირებული იყო 1 მილიონი ლარის მიღება, ფაქტობრივად კი 1,5 მილიონი ლარი იქნა მიღებული. 3 პროცენტითაა წარმოდგენილი გაცემული კრედიტების დაბრუნება, რომლის საპროგნოზო პარამეტრი განსაზღვრული იყო 7,5 მილიონი ლარით, ბიუჯეტში კი 3,3 მილიონი ლარია დაბრუნებული, შესაბამისად აღნიშნული მუხლი მხოლოდ 44 პროცენტით შესრულდა. სახელმწიფო ქონების იჯარიდან მიღებულია 211 ათასი ლარი, რაც პროგნოზირებულ პარამეტრს 29 პროცენტით აღემატება. მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავლები 161 პროცენტიანი გადაჭარბებით შესრულდა და 547 ათასი ლარი შეადგინა. სახელმწიფოს მიერ გაცემული სესხებიდან პროცენტების სახით მიღებული შემოსავლები 63 პროცენტით შესრულდა და მიღებულია 678 ათასი ლარი. (იხ. დიაგრამა №9).

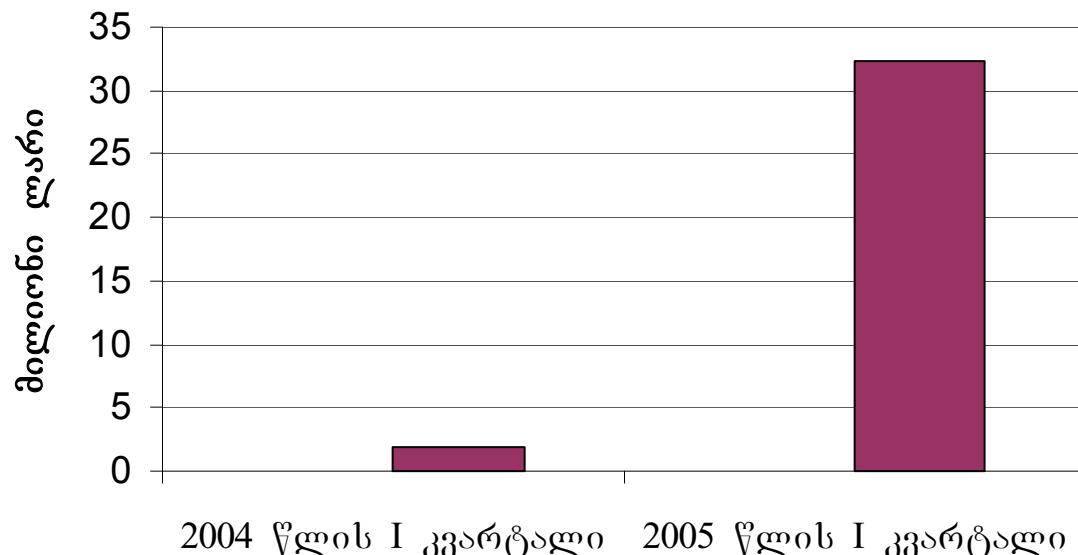
დიაგრამა №9. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის არასაგადასახადო შემოსავლები

კაპიტალური შემოსავლები

საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში პირველ კვარტალში კაპიტალური შემოსავლების სახით 32 მილიონი ლარი იქნა მიღებული, რაც პროგნოზირებულ პარამეტრს 440 პროცენტით, ანუ 26 მილიონი ლარით აჭარბებს. წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით აღნიშნული შემოსავლების სახით 30 მილიონი ლარით ანუ 1 553 პროცენტით მეტია მიღებული. ასეთი დიდი ზრდა მსხვილი ობიექტების რეალიზაციითაა განპირობებული. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ 2004 წლის პირველ კვარტალში კაპიტალური შემოსავლები დეფიციტის დაფინანსებაში აღირიცხებოდა “პრივატიზაციიდან მიღებული შემოსავლების” სახით. (იხ. დიაგრამა №10).

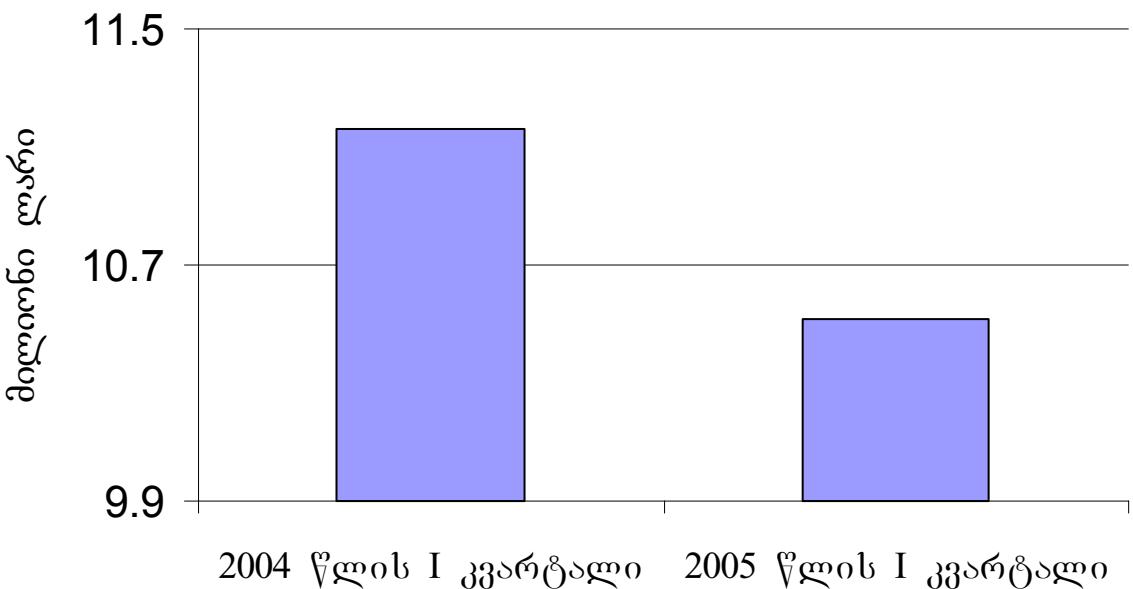
დიაგრამა №10. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების პირველი კვარტლის კაპიტალური შემოსავლები

გრანტები და დეფიციტის დაფინანსების წყაროები

2005 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტში გრანტების სახით 10,5 მილიონი ლარია მიღებული. სამი თვეის პროგნოზი განსაზღვრული იყო 7,8 მილიონი ლარით, შესაბამისად სახეზეა 34 პროცენტიანი გადაჭარბება. შემოსავლებსა და გრანტებში მათი წილი 2 პროცენტითაა წარმოდგენილი. 2004 წლის პირველ კვარტალში კი 4 პროცენტს შეადგენდა. ბიუჯეტის მხარდამჭერი გრანტის სახით მიღებულია ლუქსემბურგის მთავრობის გრანტი 119 ათასი ლარი (ამასთან აღნიშნული თანხა 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ კანონში არ არის ასახული). დონორების მიერ დაფინანსებული საინვესტიციო გრანტის სახით 7 მილიონი ლარი იქნა მიღებული, რაც დაგეგმილის 121 პროცენტია. 3 მილიონი ლარი იქნა გადმორიცხული გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მიერ. “სხვა გრანტების სახით” მიღებულია 293 ათასი ლარი. აღნიშნული გრანტები საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ მიზნობრივი გრანტების სახით მიღებული შემოსავლებია. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ შარშანდელთან შედარებით გრანტები შემცირებულია 6 პროცენტით (იხ. დიაგრამა №11) ანუ 642 ათასი ლარით.

დიაგრამა №11. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების გრანტები პირველი კვარტლის მდგომარეობით

დეფიციტის დაფინანსების წყაროების სახით 2005 წლის პირველ კვარტალში ბიუჯეტში 29 ათასი ლარი იქნა მიღებული, რაც 2004 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 42 მილიონი ლარით (59 პროცენტით) ნაკლებია (იხ ცხრილი № 7). დეფიციტის დაფინანსების საშინაო წყაროებიდან მობილიზებული იქნა 13 მილიონი ლარი. მათ შორის, სახაზინო ვალდებულებების რეალიზაციიდან მიღებულია 10 მილიონი ლარი, შარშანდელთან შედარებით 9 მილიონი ლარით ნაკლები. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ფინანსთა სამინისტრომ 2004 წლის ნოემბრიდან სახაზინო ვალდებულებების გამოშვება და რეალიზაცია შეწყვიტა. 2005 წლიდან მათი გამოშვება კვლავ განახლდა და ამჟამადაც გრძელდება.

წინა წლებში გამოუყენებელმა სახსრებმა 3 მილიონი ლარი შეადგინა (2004 წლის პირველ კვარტალში აღნიშნული მუხლი 8 მილიონ ლარს შეადგენდა). მათ შორის, 1,6 მილიონი ლარი წარმოადგენს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინებით ს.ს. “თელასზე” ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაკისრებული 5,6 მილიონი ლარიდან გრაფიკის თანახმად დაბრუნებულ ნაწილს, რომელიც დაუბრუნდა სათბობ-ენერგეტიკის სამინისტროს, როგორც 2003 წელს გადარიცხული სახსრები.

საგარეო წყაროებიდან მსოფლიო ბანკის მიერ საინვესტიციო კრედიტების სახით მიღებულია 15,9 მილიონი ლარი, რაც შარშანდელთან შედარებით 64 პროცენტითაა შემცირებული.

აქვე აღსანიშნავია, რომ 2005 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით სახაზინო სამსახურის სალარე ანგარიშზე არსებული ნაშთი 54 მილიონ ლარს შეადგენდა, პირველი აპრილის მდგომარეობით კი უკვე 63 მილიონ ლარი შეადგინა. გარდამავალ ნაშთად ასეთი დიდი ოდენობის თანხის არსებობა შეიძლება ორი მიზეზით იყოს გამოწვეული: ერთი, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო და მათ შორის ხაზინა ვერ ახორციელებს თანხების დროულად გაცემას ან მეორე, საბიუჯეტო ორგანიზაციები მიუჩვეველნი არიან ხარჯების ასეთი დიდი ოდენობით ათვისებას და მათთვის გამოყოფილი თანხები ანგარიშზე რჩება როგორც თავისუფალი სახსრები. ეს უკანასკნელი უფრო რეალურად ასახავს დღევანდელ მდგომარეობას. პირველად ამდენი წლის შემდეგ ფინანსთა სამინისტრო “ენვენებოდა” მხარვავ ერთეულებს აუთვისებინათ მათთვის გამოყოფილი თანხები.

ცხრილი №7. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის დეფიციტის დაფინანსების წყაროები

(ათასი ლარი)

დასახელება	2004 წლის I კვარტალი	2005 წლის I კვარტალი	ზრდა წინა წელთან შედარებით	
			ლარებში	პროცენტებში
დეფიციტის დაფინანსება	71,505	29,210	-42,295	41
სახაზინო ვალდებულებებიდან შემოსავლები	19,385	10,133	-9,252	52
ინვესტიციური ხასიათის, გრძელვადიანი შეღავათიანი კრედიტები	44,040	15,992	-28,048	36
წინა წლების გამოუყენებელი საბიუჯეტო სახსრების დაბრუნება	8,080	3,085	-4,995	38

2. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის ბადასახდელების შესრულების მონიტორინგის შედეგები

2.1 საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით

საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელების გეგმა ფინანსთა მინისტრის 2005 წლის 13 იანვრის №19 ბრძანებით დამტკიცებული განწერის შესაბამისად 637,8 მილიონი ლარით განისაზღვრა (იხ. ცხრილი №8). აღებული ვალდებულებების ოდენობამ შეადგინა 561 მილიონი ლარი, დამოწმების ოდენობამ 522,5 მილიონი ლარი. ფაქტობრივად კი დაფარული იქნა 516,5 მილიონი ლარი, რაც პირველი კვარტლის გეგმის 81 პროცენტია. უნდა აღინიშნოს, რომ სახელმწიფო ბიუჯეტის განწერა არასწორად განხორციელდა, რადგან შემოსავლებისა და გრანტების სამი თვის პროგნოზი ფაქტობრივად გადასახდელების სამი თვის გეგმის ნახევარია. პირველ კვარტალში სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელები წლიური გეგმის მესამედით დაიგევმა, რაც არარეალურია. გაუგებარია ფინანსთა სამინისტრომ რატომ გადაწყვიტა ასეთი დიდი ოდენობის (626 მილიონი ლარი) ხარჯების დაგეგმვა, როდესაც შემოსავლების პროგნოზი მხოლოდ 382 მილიონი ლარია და დაუბალანსებელი დატოვა 244 მილიონი ლარი.

მიმდინარე ხარჯები მთლიან გადასახდელებში 2005 წლის პირველი კვარტლის მონაცემებით 87 პროცენტს იკავებს (იხ. დიაგრამა №12) და 450,8 მილიონ ლარს შეადგენს. მათი გეგმა 545,6 მილიონი ლარით იყო განსაზღვრული, შესაბამისად მის სრულად შესრულებას 94 მილიონი ლარი (7 პროცენტი) დააკლდა. 2004 წლის პირველ კვარტალში აღნიშნული ხარჯები სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებში 75 პროცენტს იკავებდა (იხ. დიაგრამა №13).

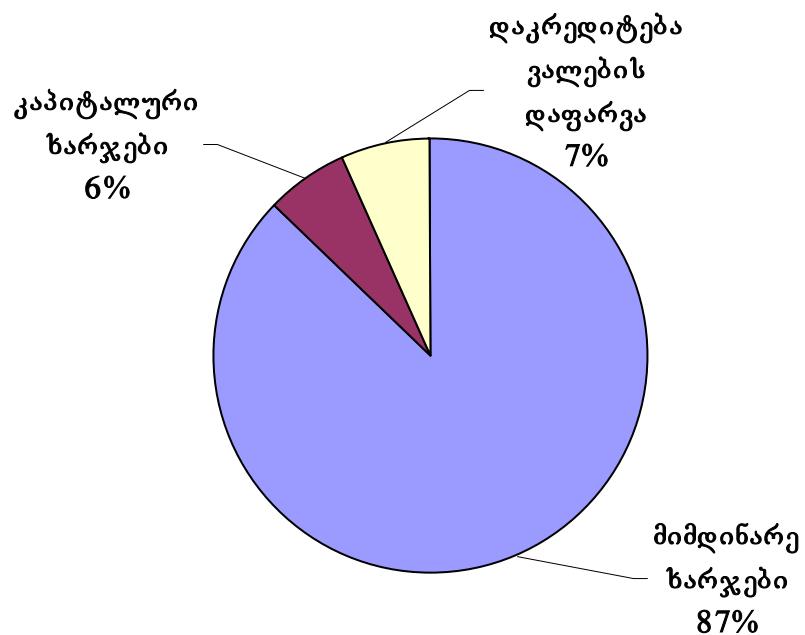
**ცხრილი №8. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი
კვარტლის გადასახდელები ეკონომიკური კლასიფიკიციის მიხედვით
(ათასი ლარი)**

დასახელება	3 თვის გეგმა	სულ ხარჯი	გადახრა	შესრუ- ლება, %
სულ სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელები	634,520	516,537	-117,982	81
მიმდინარე ხარჯები:	545,657	450,878	-94,779	83
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურება	68,089	55,948	-12,141	82
დამქირავებლიდან ანარიცხები	13,624	11,626	-1,998	85
მივლინებები	3,248	2,273	-975	70
სხვა საქონელი და მომსახურება	84,819	72,354	-12,465	85
ოფისი		2,708	2,708	
კომუნალური		8,402	8,402	
კვების ხარჯები	6,895	3,039	-3,856	44
მედიკამენტები		2,725	2,725	
რბილი ინვენტარი და უნიფორმა		992	992	
ტრანსპორტისა და ტექნიკის შენახვა		5,178	5,178	
სხვა ხარჯები		49,310	49,310	
პროცენტების გადახდა	29,152	32,481	3,329	111
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	346,724	276,196	-70,528	80
კაპიტალური ხარჯები	40,911	31,219	-9,692	76
დაკრედიტება დაფარვის გამოკლებით	47,952	34,441	-13,512	72

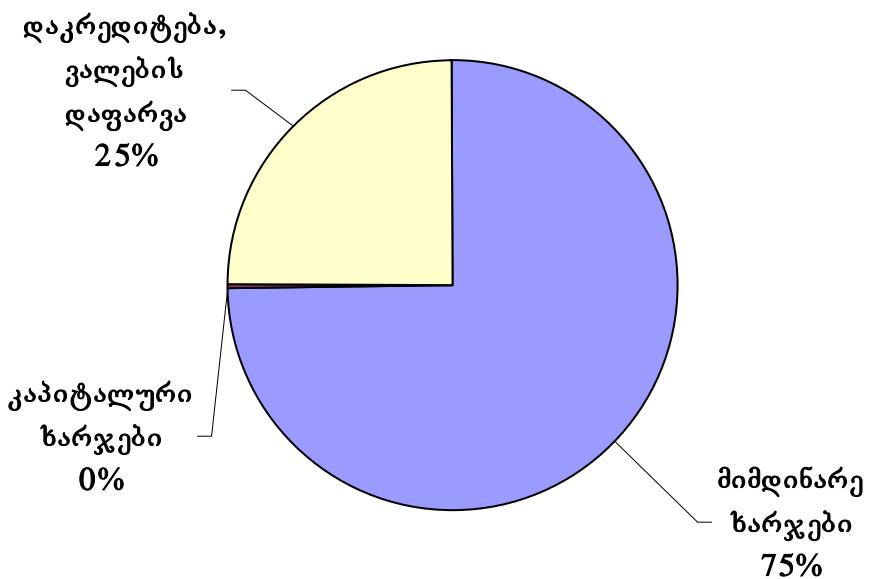
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურებაზე პირველ კვარტალში
დაიხარჯა 55,9 მილიონი ლარი, რაც გეგმის 82 პროცენტია და სრულად
შესრულებას 12 მილიონი ლარი აკლია. აღნიშნული მუხლი სახელმწიფო

ბიუჯეტის გადასახდელებში 11 პროცენტს იკავებს, მიმდინარე ხარჯებში კი მისი წილი 12 პროცენტია. 2004 წელს ანალოგიურ პერიოდში შრომის ანაზღაურების ხარჯების წილი გადასახდელებში 18 პროცენტს იკავებდა, შესაბამისად მიმდინარე წელს 7 პროცენტული პუნქტითაა შემცირებული.

დიაგრამა №12. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი
კვარტლის გადასახდელები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით

დიაგრამა №13. საქართველოს 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი
კვარტლის გადასახდელები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით

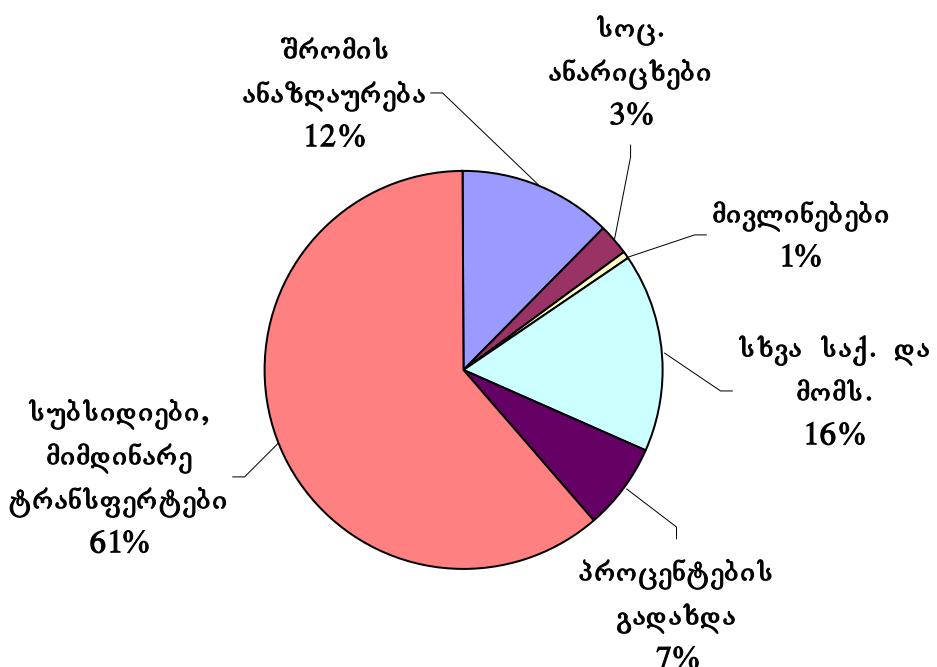

დამქირავებლიდან ანარიცხების სამი თვის გეგმა განისაზღვრა 13,6 მილიონი ლარით, ფაქტობრივად კი დაფარული იქნა მისი 85 პროცენტი, ანუ 11,6 მილიონი ლარი. ბიუჯეტის გადასახდელებში მოცემული მუხლი 2 პროცენტს იკავებს, მიმდინარე ხარჯებში კი 3 პროცენტითაა წარმოდგენილი (იხ. დიაგრამა №14). ასევე 3 პროცენტი იყო 2004 წლის ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელებში (იხ. დიაგრამა №15).

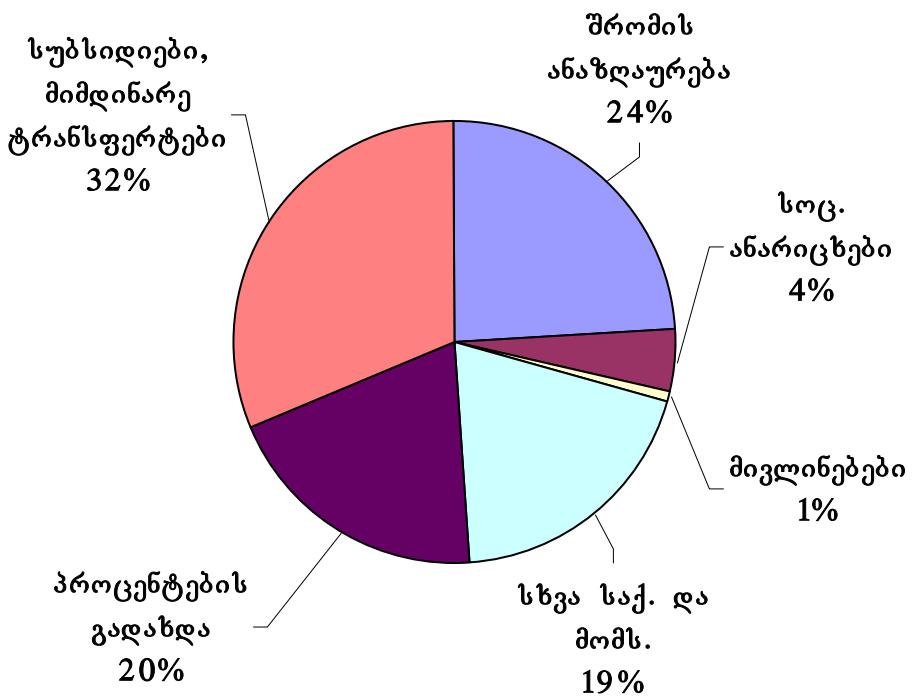
მივლინებების კუთხით საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ ათვისებულია 2,2 მილიონი ლარი, რაც დაგეგმილის (3,2 მილიონი ლარის) 70 პროცენტია და გეგმის სრულად შესრულებას 975 ათასი ლარი აკლია. აღნიშნული ხარჯები ბიუჯეტის გადასახდელებში 0,4 პროცენტს იკავებს, მიმდინარე ხარჯებში კი 1 პროცენტი უკავია. ასევე 1 პროცენტით იყო წარმოდგენილი 2004 წლის პირველი კვარტლის გადასახდელებში. მივლინებების კუთხით აღსანიშნავია საქართველოს პარლამენტის ხარჯები – 242,2 ათასი ლარი, ანუ სამი თვის გეგმის 89 პროცენტი; პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ხარჯები – 538,6 ათასი ლარი, ანუ სამი თვის გეგმის 85 პროცენტი; ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატის ხარჯები – 49,9 ათასი ლარი, გეგმის 99,8 პროცენტი; საქართველოს კონტროლის პალატის ხარჯები – 78,8 ათასი ლარი,

გეგმის 100 პროცენტი; საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს ხარჯები – 9,8 ათასი ლარი, გეგმის 98 პროცენტი; საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს აპარატის ხარჯები – 45,3 ათასი ლარი, გეგმის 93 პროცენტი; სტატისტიკის დეპარტამენტის ხარჯები – 32,2 ათასი ლარი, გეგმის 84 პროცენტი; საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს აპარატის ხარჯები – 19 ათასი ლარი, გეგმის 89 პროცენტი; საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს აპარატის ხარჯები – 240 ათასი ლარი, გეგმის 86 პროცენტი; საქართველოს საგარეო დაზვერვის სპეციალური სამსახურის ხარჯები – 27,5 ათასი ლარი, გეგმის 100 პროცენტი; საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს აპარატის ხარჯები – 8,5 ათასი ლარი, გეგმის 85 პროცენტი.

დიაგრამა №14. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის მიმდინარე ხარჯები

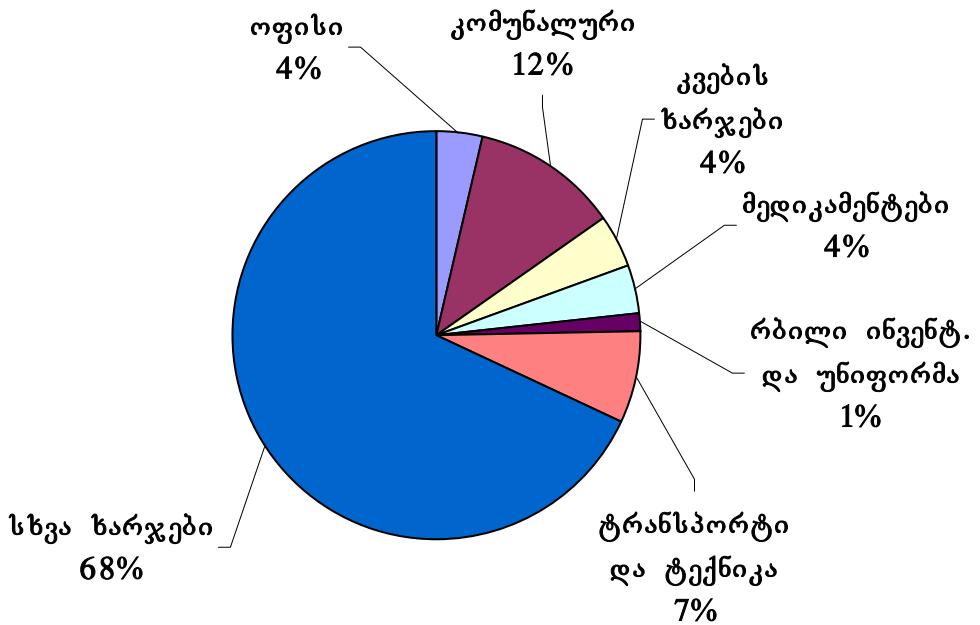
დიაგრამა №15. საქართველოს 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი
კვარტლის მიმდინარე ხარჯები

2005 წლის პირველ კვარტალში სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებში “სხვა საქონელი და მომსახურების” მუხლს 14 პროცენტი უკავია, მიმდინარე ხარჯებში კი 16 პროცენტითაა წარმოდგენილი. 2004 წლის პირველ კვარტალში მისი წილი გადასახდელებში 15 პროცენტს შეადგენდა. მიმდინარე წლის სამი თვეის გეგმა განისაზღვრა 84,8 მილიონი ლარით, ფაქტობრივად კი დაფარული იქნა 72,3 მილიონი ლარი, რაც გეგმიური პარამეტრის 85 პროცენტია და მის სრულად შესრულებას 12,4 მილიონი ლარი აკლია. აღნიშნული მუხლი თავის მხრივ მოიცავს რამოდენიმე მნიშნვნელოვან მუხლს, მათ შორის: ოფისის ხარჯები დაფინანსებულია 2,7 მილიონი ლარით, მათი წილი მოცემულ მუხლში 4 პროცენტია (იხ. დიაგრამა №16); კომუნალური ხარჯები – 8,4 მილიონი ლარით, ხვედრითი წილი შეადგენს 12 პროცენტს; განსაკუთრებით აღსანიშნავია კვების ხარჯები, რომელთა პირველი

კვარტლის გეგმა 6,8 მილიონი ლარით განისაზღვრა, ფაქტობრივად კი 3 მილიონი ლარი იქნა ათვისებული და სრულად შესრულებას 3,8 მილიონი ლარი, ანუ 56 პროცენტი დაკლდა. აღიმნული მუხლი “სხვა საქონელი და მომსახურების” მუხლში 4 პროცენტს იკავებს. როგორც ვხედავთ კვების ხარჯები გეგმასთან შედარებით მხოლოდ 44 პროცენტითაა ათვისებული, ამ შემთხვევაში ან ორგანიზაციები ვერ ითვისებენ მათ რადგან რეალურად არ ჭირდებათ და შესაბამისად არასწორადაა დაგვემოლი, ან გეგმას სპეციალურად “ბერავენ.” მედიკამენტების შეძენის ხარჯების წილი ასევე 4 პროცენტს შეადგენს და მათი კუთხით 2,7 მილიონი ლარია ათვისებული; რბილი ინვენტარისა და უნიფორმის ხარჯები 992 ათასი ლარითაა დაფინანსებული, ხვედრითი წილი შეადგენს 1 პროცენტს; ტრანსპორტისა და ტექნიკის შენახვის ხარჯები დაფინანსებულია 5,1 მილიონი ლარით, ხვედრითი წილი შეადგენს 7 პროცენტს. აქვე მოცემული “სხვა ხარჯების” მუხლი, რომლის კუთხითაც 49,3 მილიონი ლარი იქნა ათვისებული. მისი წილი “სხვა საქონელი და მომსახურების” მუხლში შეადგენს 68 პროცენტს, მიმდინარე ხარჯებში 11 პროცენტს, ხოლო მთლიან გადასახდელებში 10 პროცენტი უკავია.

დიაგრამა №16. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებიდან პირველ კვარტალში “სხვა საქონელი და მომსახურების” მუხლით დაფინანსებული ხარჯები

„სხვა საქონელი და მომსახურების“ მუხლიდან ხდება საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა ხარჯების დაფინანსება, რომელიც მოიცავს დიპლომატიური კორპუსის სახელფასო და საცხოვრებელ ხარჯებს. 2005 წლის პირველ კვარტალში საელჩოების შენახვისათვის 5,2 მილიონი ლარი იქნა დახარჯული. ამ მუხლიდან ხდება ასევე ორგანიზებულად ჩასახლებულ დევნილთა კომუნალური ხარჯების (მოხმარებული ელექტროენერგიისა და წყლის ღირებულების, ორგანიზებულად ჩასახლების ადგილებზე დასაქმებული პერსონალის ხელფასების) დაფინანსება. აღნიშნული ხარჯების პირველი კვარტლის გეგმა 4,7 მილიონი ლარით განისაზღვრა, ფაქტობრივად კი დაფარული იქნა 3,6 მილიონი ლარი გეგმის 78 პროცენტი.

„სხვა საქონელი და მომსახურების“ მუხლით გასაწევი ხარჯების დაფინანსების მაჩვენებლები ზოგიერთი საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიხედვით შემდეგნაირად გამოიყურება: საქართველოს პარლამენტი – 492 ათასი ლარი, ანუ პირველი კვარტლის გეგმის 86 პროცენტი; პარლამენტის არსებული ეროვნული ბიბლიოთეკა – 61 ათასი ლარი, გეგმის 88 პროცენტი; ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი – 15 ათასი ლარი, გეგმის 99 პროცენტი;

საქართველოს მთავრობის კანცელარია – 196 ათასი ლარი, გეგმის 98 პროცენტი საქართველოს კონტროლის პალატა – 136 ათასი ლარი, გეგმის 91 პროცენტი; საქართველოს უზენაესი სასამართლო – 55 ათასი ლარი, პირველი კვარტლის გეგმის 94 პროცენტი; საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ცენტრალური აპარატი – 2,5 მილიონი ლარი, გეგმის 75 პროცენტი; სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის აპარატი – 20 ათასი ლარი, გეგმის 99 პროცენტი; სპორტის დეპარტამენტის აპარატი – 27 ათასი ლარი, გეგმის 95 პროცენტი. განსაკუთრებით აღსანიშნავია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ხარჯების დაფინანსება, რომელმაც 29 მილიონი ლარი შეადგინა, ანუ გეგმის 61 პროცენტი. მათ შორის, კვების ხარჯები – 1,7 მილიონი ლარი რაც პირველი კვარტლის გეგმის 36 პროცენტია. სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის დაფინანსებამ შეადგინა – 601 ათასი ლარი პირველი კვარტლის გეგმის 73 პროცენტი; საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტროს – 84 ათასი ლარი, ანუ გეგმის 100 პროცენტი.

აღსანიშნავია ასევე, რომ შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს გარკვეული პროგრამების დაფინანსება “სხვა საქონელი და მომსახურების” მუხლით ხდება. კერძოდ: ჯანმრთელობის ხელშეწყობის, დაავადებათა პრევენციისა და ეპიდკონტროლის სახელმწიფო პროგრამის დაფინანსებამ 2005 წლის პირველ კვარტალში შეადგინა 388 ათასი ლარი, რაც გეგმის 80 პროცენტია; საქართველოში მცხოვრებ ომის ვეტერანთა სამედიცინო დახმარების სახელმწიფო პროგრამის (ომის ვეტერანთა კლინიკური პოსპიტალის ბაზაზე) დაფინანსებამ შეადგინა 100 ათასი ლარი, რაც გეგმის 100 პროცენტია; მოსახლეობის ამბულატორიული დახმარების პროგრამა დაფინანსდა 3,8 მილიონი ლარით, რაც გეგმის 94 პროცენტს შეადგენს; მოსახლეობის სტაციონარული დახმარების სახელმწიფო პროგრამა დაფინანსდა 11,1 მილიონი ლარით, ანუ გეგმის 100 პროცენტით.

“სხვა საქონელი და მომსახურების” მუხლიდან წინა წლებში წარმოქმნილ დავალიანებებზე სასამართლო გადაწყვეტილებებით დაკისრებული თანხების

სახით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ სახაზინო სამსახურის ანგარიშებიდან, იძულების წესით ჩამოიჭრა 314 ათასი ლარი.

აღნიშნული მაჩვენებლებიდან ნათლად ჩანს, რომ საბუჯეტო ორგანიზაციები სრულად ვერ ითვისებენ მათვის გამოყოფილ ასიგნებებს, რაც კიდევ ერთი დადასტურებაა იმისა, რომ ბიუჯეტი გადასახდელების ნაწილში ოპტიმალურად არაა გაწერილი და მოითხოვს დახვეწას.

საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელებში 53 პროცენტს “სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები” იკავებენ. მიმდინარე ხარჯებში კი მათი წილი 61 პროცენტია. 2004 წელს ანალოგიურ პერიოდში გადასახდელებში აღნიშნული მუხლის ხვედრითი წილი 23 პროცენტს შეადგენდა, მიმდინარე ხარჯებში კი 32 პროცენტით იყო წარმოდგენილი. მიმდინარე წლის სამი თვის გეგმა განისაზღვრა 346,7 მილიონი ლარით, ფაქტობრივად კი 276,1 მილიონი ლარი იქნა დახარჯული, რაც გეგმიური პარამეტრის 80 პროცენტია, შესაბამისად მის სრულად დაფინანსებას 70,5 მილიონი ლარი დაკლდა.

აღნიშნული მუხლიდან 2005 წლის პირველ კვარტალში ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტებს ტრანსფერტის სახით გადაერიცხათ 31,4 მილიონი ლარი, რაც პირველი კვარტლის გეგმის (43,5 მილიონი ლარი) 72 პროცენტია. აქედან, სოციალურ ღონისძიებებზე ფინანსური დახმარების სახით მიიმართა 31 მილიონი ლარი, ხოლო სპეციალურ ღონისძიებებზე – 210 ათასი ლარი. ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებში გადაირიცხა 14,2 მილიონი ლარი, ანუ სამი თვის გეგმის 100 პროცენტი. მათ შორის, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტში ჩაირიცხა 2,1 მილიონი ლარი, ხოლო აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტში – 12,1 მილიონი ლარი, სხვა ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტებში გადაირიცხა 17 მილიონი ლარი, რაც გეგმის 59 პროცენტია.

დევნილთა შემწეობების დაფარვაზე დახარჯული იქნა 9,2 მილიონი ლარი, ანუ პირველი კვარტლის გეგმის 100 პროცენტი.

პენსიების დასაფინანსებლად სოციალური დაზღვევის ერთიან სახელმწიფო ფონდს 106 მილიონი ლარი გადაეცა, რაც გეგმის (117 მილიონი ლარის) 91 პროცენტია, მათ შორის: ძალოვანი სტრუქტურების პენსიონერთა პენსიების დასაფინანსებლად დაიხარჯა 8 მილიონი ლარი, რაც სამი თვის გეგმის 90 პროცენტია; რეგრესული პენსიების დასაფინანსებლად დაიხარჯა 558 ათასი ლარი; გეგმის 93 პროცენტი; დანარჩენი პენსიების დასაფინანსებლად დაიხარჯა 78,5 მილიონი ლარი, რაც გეგმის 99 პროცენტს შეადგენს. დაფარული იქნა ასევე წინა წლებში პენსიების გაცემაში წარმოქმნილი დავალიანება 18,9 მილიონი ლარით, რაც დაგეგმილის 67 პროცენტია. უმწეოთა (ოჯახების) სოციალური დახმარების დასაფინანსებლად დაიხარჯა 2,9 მილიონი ლარი, რაც გეგმის 54 პროცენტია.

სუბსიდიისა და ტრანსფერტების მუხლიდან 2005 წლის პირველ კვარტალში რიგი ორგანიზაციები შემდეგნაირად იქნა დაფინანსებული: საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტროს ხარჯები დაფინანსდა 209 ათასი ლარით, რაც პირველი კვარტლის გეგმიური მაჩვენებლის 92 პროცენტია; საქართველოს ტელევიზიას და რადიომაუწყებლობას გამოეყო 3,4 მილიონი ლარი, ანუ გეგმის 82 პროცენტი; განსაკუთრებით აღსანიშნავია საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო, რომელსაც კანონდარღვევით, დაგეგმილთან შედარებით 4 პროცენტით მეტი ხარჯი აქვს გაწეული (3,7 მილიონი ლარი, გეგმა კი 3,5 მილიონ ლარს შეადგენდა).

საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობისა და ამ ორგანიზაციებში გაწევრიანების ხარჯები დაფინანსდა 3,4 მილიონი ლარით, რაც პირველი კვარტლის გეგმის 100 პროცენტია; ფინანსთა სამინისტროს საწვავის შესაძენად გამოეყო 13,5 მილიონი ლარი (“მოსახლეობის მხარდაჭერა საგაზაფხულო სახნავ-სათესი სამუშაოების ჩასატარებლად”); ენერგოსისტემის სუბსიდირებისათვის მიმართა 30,6 მილიონი ლარი, რაც სამი თვის გეგმის 81 პროცენტია.

პირველ კვარტალში საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებში კაპიტალურ ხარჯებს 6 პროცენტი უკავია და შარშანდელთან შედარებით 6 პროცენტული პუნქტითაა გაზრდილი. აღნიშნული მუხლიდან დაგეგმილი იყო 40,8 მილიონი ლარის დახარჯვა, თუმცა გეგმა მხოლოდ 76 პროცენტით იქნა ათვისებული (დაიხარჯა 31,2 მილიონი ლარი), და სრულად შესრულებას 9,6 მილიონი ლარი დააკლდა.

კაპიტალურ ხარჯებში განსაკუთრებით მაღალია ძალოვანი სტრუქტურების დაფინანსების წილი და შეადგენს 91 პროცენტს (28,3 მილიონი ლარი). მათ შორის, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს კაპიტალური ხარჯები შეადგენს 25,4 მილიონ ლარს, ანუ გეგმის 80 პროცენტს; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხარჯები 989 ათას ლარს, ანუ გეგმის 90 პროცენტს; სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის ხარჯები – 1,9 მილიონ ლარს, ანუ გეგმის 84 პროცენტს.

კაპიტალური ხარჯების მუხლით დაფინანსებული ხარჯებიდან აღსანიშნავია საქართველოს პარლამენტის ხარჯების დაფინანსება 281 ათასი ლარით, რაც პირველი კვარტლის გეგმის 99 პროცენტია; საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის დაფინანსება – 51 ათასი ლარი, გეგმის 85 პროცენტი; საქართველოს კონტროლის პალატის დაფინანსება – 34 ათასი ლარი, გეგმის 94 პროცენტი; საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს დაფინანსება – 48 ათასი ლარი, გეგმის 96 პროცენტი; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დაფინანსება – 70 ათასი ლარი, გეგმის 92 პროცენტი; საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დაფინანსება – 30 ათასი ლარი, გეგმის 100 პროცენტი; საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს აპარატის – 27 ათასი ლარი, გეგმის 89 პროცენტი; საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს აპარატის – 21 ათასი ლარი, გეგმის 80 პროცენტი.

2005 წლის პირველ კვარტალში საგარეო სახელმწიფო ვალდებულებების მომსახურებისა და საგარეო ვალის ძირითადი თანხის დაფარვისათვის მიმართა 42 მილიონი ლარი (გეგმა 42 მილიონი ლარი). აქედან, სესხის მომსახურების

თანხამ შეადგინა 11,2 მილიონი ლარი, ხოლო საგარეო ვალის ძირითადი თანხის დაფარვამ – 30,7 მილიონი ლარი. მათ შორის “საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ” საქართველოს კანონის თანახმად, დადგენილი წესის შესაბამისად საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და შპს “თბილავიამშენს” შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, შპს “თბილავიამშენს” თურქენეთისათვის საგარეო ვალის დაფარვის ანგარიშში პროდუქციის რეალიზაციისა და მომსახურების გაწევისათვის გადაერიცხა 25 მილიონი ლარი, ხოლო ვალის მომსახურების ანგარიშში გადაერიცხა 5,3 მილიონი ლარი. ამავე დანიშნულებით ფინანსთა სამინისტროსა და ს.ს. “ქართულ შაქარს” შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე ს.ს. “ქართულ შაქარს” ვალის ძირითადი თანხის დაფარვის ანგარიშში გადაერიცხა 4 მილიონი ლარი, ხოლო ვალის მომსახურების ანგარიშში – 65 ათასი ლარი.

საშინაო სახელმწიფო ვალდებულებების მომსახურებისათვის 2005 წლის პირველ კვარტალში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 21 მილიონი ლარი, რაც დაგეგმილის 100 პროცენტია. აღნიშნული თანხა წარმოადგენს საანგარიშო პერიოდში ეროვნული ბანკის სესხის მომსახურების და სახაზინო ვალდებულებების დისკონტის ხარჯებს. მათი ჩამოჭრა სახაზინო სამსახურის საბოჯეტო ანგარიშიდან ეროვნული ბანკის მიერ ავტომატურ რეჟიმში ხდება.

ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო საგარეო ვალის დეპარტამენტის ინფორმაციით, საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების მიერ ინვესტიციური პროექტების დაფინანსებისათვის გამოყოფილი ინვესტიციური კრედიტებისა და მისი თანმხლები გრანტებით საანგარიშო პერიოდში გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 25,4 მილიონი ლარი.

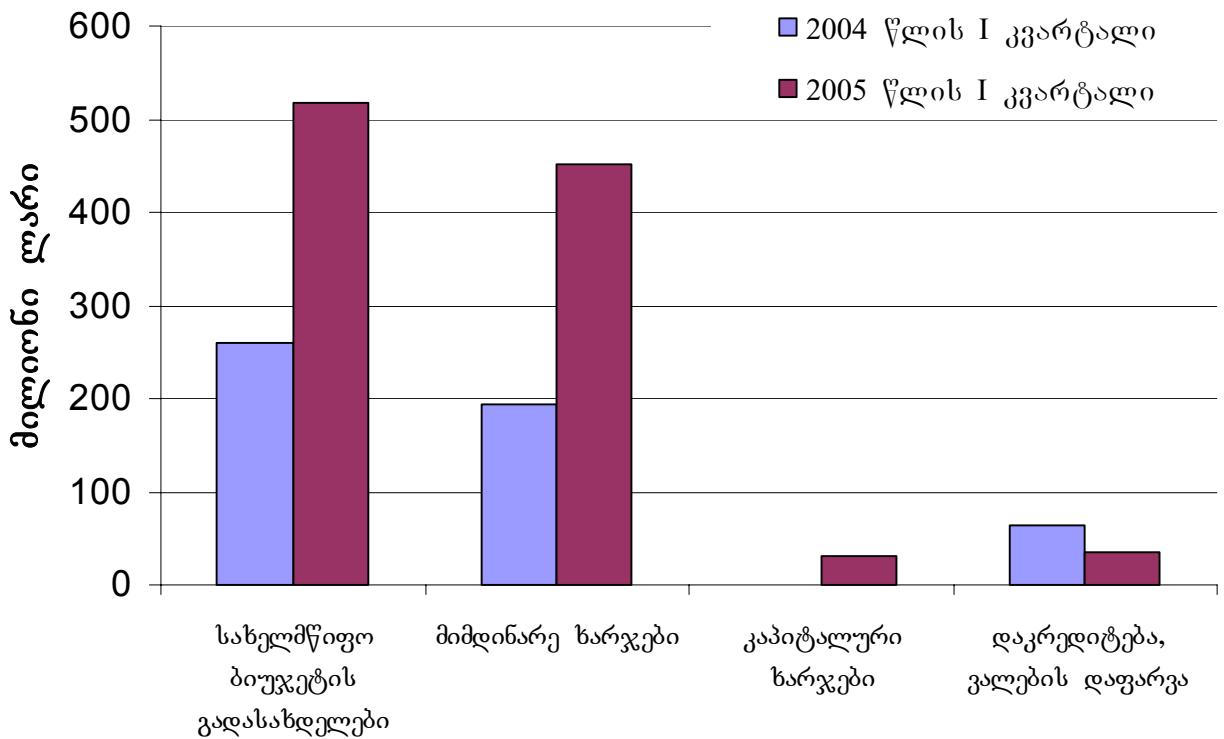
საინტერესოა ასევე 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელების პირველი კვარტლის მაჩვენებლების 2004 წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებლებთან შედარება (იხ. ცხრილი №9; დიაგრამა №17)

მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებმა 516,5 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც შარშანდელ მაჩვენებელს 99 პროცენტით ანუ 256,5 მილიონი ლარით აღემატება. ასეთი დიდი ზრდა გამოწვეულია იმითაც, რომ შარშან მოცემულ პერიოდში საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტი დამტკიცებული არ იყო და ხარჯვა წინა წლის ასიგნებების 1/12 ნაწილის შესაბამისად ხდებოდა.

ცხრილი №9. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების პირველი კვარტლის გადასახდელები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით
(ათასი ლარი)

დასახელება	2004 წლის I კვარტალი	2005 წლის I კვარტალი	ზრდა წინა წელთან შედარებით	
			ლარებში	პროცენ- ტებში
სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელები	259,945	516,537	256,592	199
მიმდინარე ხარჯები:	194,157	450,878	256,721	232
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურება	47,137	55,948	8,811	119
დამქირავებლიდან ანარიცხები	8,471	11,626	3,155	137
მივლინებები	1,608	2,273	665	141
სხვა საქონელი და მომსახურება	37,750	72,354	34,604	192
ოფისი		2,708	2,708	
კომუნალური		8,402	8,402	
კვების ხარჯები	3,875	3,039	-836	78
მედიკამენტები		2,725	2,725	
რბილი ინვენტარი და უნიფორმა		992	992	
ტრანსპორტისა და ტექნიკის შენახვა		5,178	5,178	
სხვა ხარჯები		49,310	49,310	
პროცენტების გადახდა	38,140	32,481	-5,659	85
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	61,052	276,196	215,144	452
კაპიტალური ხარჯები	1,000	31,219	30,219	3,122
დაკრედიტება დაფარვის გამოკლებით	64,788	34,441	-30,347	53

დიაგრამა №17. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების პირველი კვარტლის გადასახდელები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით

მიმდინარე ხარჯები წელს პირველ კვარტალში 132 პროცენტით, ანუ 256,7 მილიონი ლარით მეტით იქნა დაფინანსებული, ვიდრე ეს შარშან იყო (2004 წელს მიმდინარე ხარჯები შეადგენდა 194,1 მილიონ ლარს). განსაკუთრებული – 3 022 პროცენტიანი ზრდაა კაპიტალური ხარჯების კუთხით მისი დაფინანსება 1 მილიონი ლარიდან 31,1 მილიონ ლარამდე გაიზარდა (30,2 მილიონი ლარით). რაც შეეხება დაკრედიტებას და ვალების დაფარვას ამ შემთხვევაში სახეზეა 47 პროცენტიანი შემცირება (შემცირდა 30,3 მილიონი ლარით).

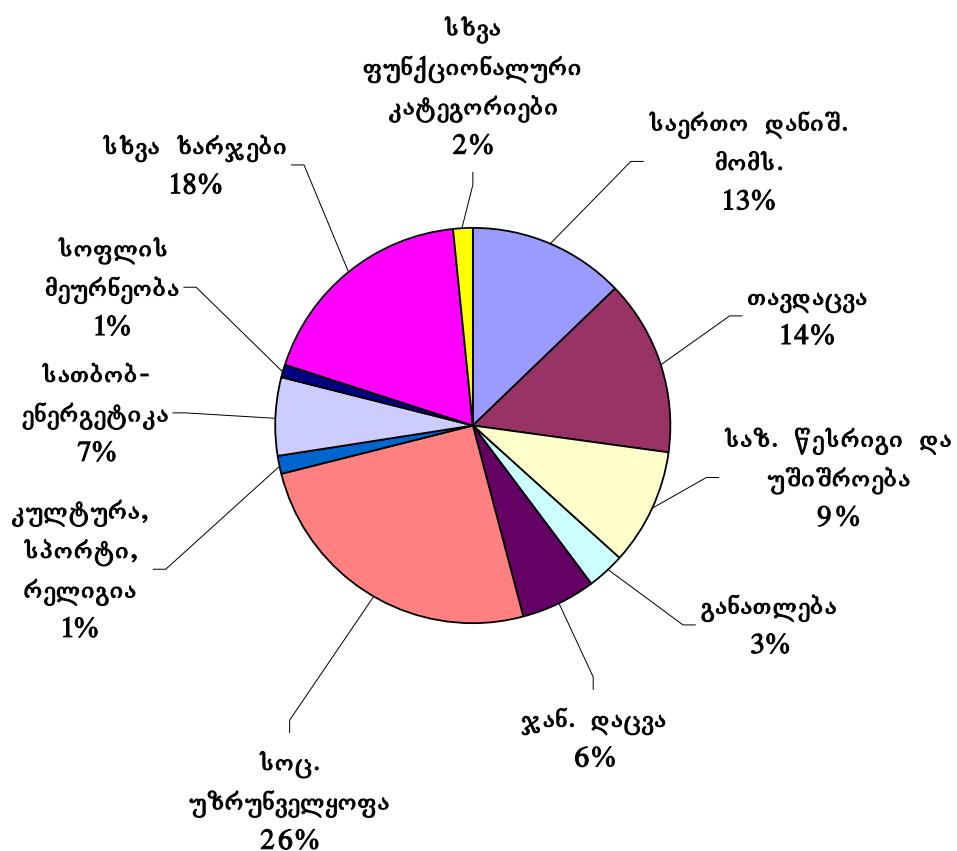
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურებაზე შარშან პირველ კვარტალში გამოყოფილი იყო 47,1 მილიონი ლარი, მიმდინარე წელს კი გაიზარდა 19 პროცენტით, ანუ 8,8 მილიონი ლარით; დამქირავებლიდან ანარიცხები გაიზარდა – 37 პროცენტით, ანუ 3,1 მილიონი ლარით (2004 წელს შეადგენდა 8,4 მილიონ ლარს); მივლინებები 665 ათასი ლარით, ანუ 41 პროცენტითაა გაზრდილი (2004 წელს შეადგენდა 1,6 მილიონ ლარს). “სხვა საქონელი და

მომსახურების” მუხლის დაფინანსება, რომელიც შარშან 37,7 მილიონი ლარით განისაზღვრა, გაიზარდა 34,6 მილიონი ლარით, რაც 92 პროცენტიან ზრდას ნიშნავს, თუმცა კვების ხარჯები შემცირებულია 836 ათასი ლარით, ანუ 22 პროცენტით. პროცენტების გადახდის კუთხით მიმდინარე წელს 5,6 მილიონი ლარით, ანუ 15 პროცენტით ნაკლები დაიხარჯა (2004 წელს ფაქტობრივა ხარჯმა 38,1 მილიონი ლარი შეადგინა. სუბსიდიების და მიმდინარე ტრანსფერტების დაფინანსება, რომელიც შარშან პირველ კვარტალში 61 მილიონი ლარით განისაზღვრა, გაიზარდა 352 პროცენტით, ანუ 215,1 მილიონი ლარით.

2.2 საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით

საქართველოს მთავრობამ 2005 წელს პრიორიტეტი სამ სფეროს: თავდაცვას, სოციალურ დაცვას და ენერგეტიკას მიანიჭა. შესაბამისად სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელებში სამივე სფერო საკმაოდ მნიშვნელოვანი ხვედრითი წილითაა წარმოდგენილი (იხ. დიაგრამა №18).

დიაგრამა №18. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით

გადასახდელების 26 პროცენტი სოციალურ დაზღვევასა და სოციალურ უზრუნველყოფაზე მოდის, შარშან კი მხოლოდ 10 პროცენტს შეადგენდა (იხ. დიაგრამა №19). მიმდინარე წლის პირველი კვარტლის გეგმა 147,5 მილიონი

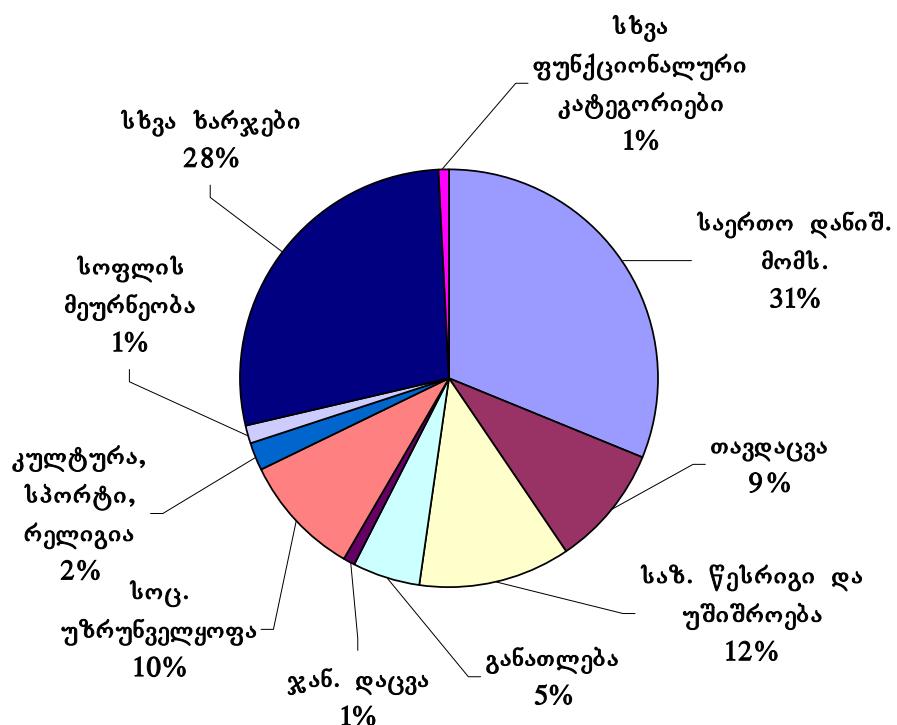
ლარით განისაზღვრა, ფაქტობრივად კი 130,4 მილიონი ლარი იქნა ათვისებული და მის სრულად დაფინანსებას 17,1 მილიონი ლარი, ანუ 12 პროცენტი დააკლდა (იხ. ცხრილი №10). 2004 წლის პირველ კვარტალთან შედარებით აღნიშნული მუხლით გასაწევი ღონისძიებების დაფინანსება 424 პროცენტით, ანუ 105,5 მილიონი ლარითაა გაზრდილი (2004 წელს დაფინანსდა 24,9 მილიონი ლარით). მოცემულ ხარჯებში სოციალური დაზღვევის ხარჯები შეადგენს მთლიანი ხარჯების 87 პროცენტს, რაც 112,8 მილიონი ლარია. აქედან: საპენსიო პროგრამების დაფინანსების ხვედრითი წილი შეადგენს 94 პროცენტს. სოციალური დაზღვევისა და სოციალური უზრუნველყოფის სფეროში საქმიანობა, რომელიც არ განეკუთვნება სხვა კატეგორიას მთლიან ხარჯებში შეადგენს 13 პროცენტს, ანუ 17 მილიონ ლარს.

ცხრილი №10. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით
(ათასი ლარი)

დ ა ს ა ხ ე ლ ე ბ ა	გეგმა	ხარჯი	გადახრა	შესრულება, %
საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	65,802	66,492	690	101
თავდაცვა	108,449	74,108	-34,340	68
საზოგადოებრივი წესრიგი და უშიშროება	57,234	48,616	-8,618	85
განათლება	16,240	15,874	-367	98
ჯანმრთელობის დაცვა	43,256	31,203	-12,053	72
სოციალური დაზღვევა და სოციალური უზრუნველყოფა	147,577	130,449	-17,129	88
საბინაო-კომუნალური მეურნეობა	0	0	0	0
საქმიანობა კულტურის, სპორტისა და რელიგიის სფეროში	9,122	7,162	-1,960	79
სათბობ-ენერგეტიკული კომპლექსი	52,297	33,686	-18,611	64
სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა, მეთევზეობა და მონადირეობა	13,504	5,913	-7,592	44
სამთომობოვებელი მრეწველობა და სასარგებლო წიაღისეული სათბობის გარეშე; გადამამუშავებელი	228	119	-109	52

მრეწველობა; მშენებლობა				
ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	10,626	4,898	-5,728	46
გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვა და ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა მომსახურება	6,736	3,041	-3,694	45
ხარჯები, რომელიც არ განეკუთვნება ძირითად განყოფილებებს	106,778	94,978	-11,800	89
სულ სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელები	637,848	516,537	-121,311	81

დიაგრამა №19. საქართველოს 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით

თავდაცვაზე გამოყოფილი თანხები, სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველი კვარტლის გადასახდელებში 14 პროცენტს იკავებს, და 2004 წლის პირველი კვარტლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 5 პროცენტული პუნქტით აღემატება. გეგმით გათვალისწინებული იყო 108,4 მილიონი ლარის დახარჯვა, თუმცა

მხოლოდ 74,1 მილიონი ლარი იქნა დაფარული რაც დაგეგმილის 68 პროცენტია და მის სრულად ათვისებას 34,3 მილიონი ლარი აკლია. 2004 წლის პირველ კვარტალთან შედარებით თავდაცვის ფაქტობრივი ხარჯები 206 პროცენტით, ანუ 49,8 მილიონი ლარითაა გაზრდილი (იხ. ცხრილი №11; დიაგრამა №20). თავდაცვის ხარჯებში სამხედრო დანიშნულების მოთხოვნილებათა დაფინანსების მოცულობა შეადგენს მთლიანი ხარჯების 99,6 პროცენტს, ანუ 73,8 მილიონ ლარს.

საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურების კუთხით მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში დაფარული იქნა 66,4 მილიონი ლარი, რაც გეგმის 101 პროცენტია. მისი წილი სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებში 13 პროცენტს შეადგენს და 2004 წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით 18 პროცენტული პუნქტითაა შემცირებული. ფაქტობრივ მაჩვენებლებში კი დაფინანსება 14,6 მილიონი ლარითაა შემცირებული.

**ცხრილი №11. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების პირველი კვარტლის გადასახდელები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის
მიხედვით**

(ათასი ლარი)

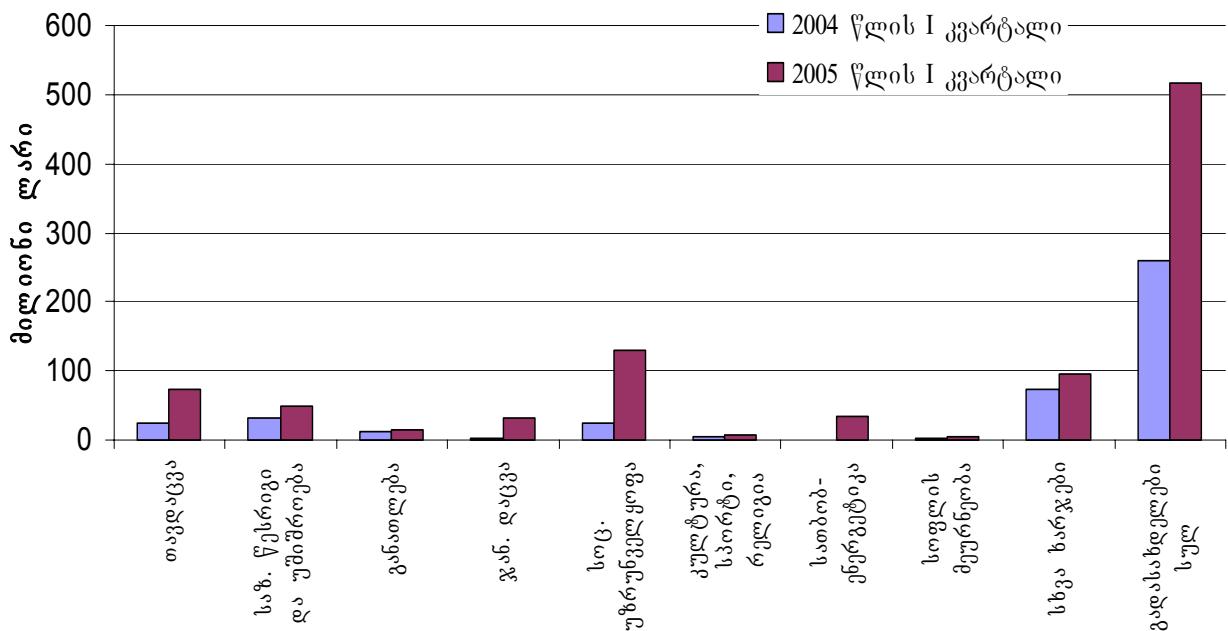
დასახელება	2004 წლის I კვარტალი	2005 წლის I კვარტალი	ზრდა წინა წელთან შედარებით	
			ლარებში	პროცენტში
საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	81,178	66,492	-14,686	82
თავდაცვა	24,239	74,108	49,870	306
საზოგადოებრივი წესრიგი და უშიშროება	30,676	48,616	17,940	158
განათლება	13,419	15,874	2,455	118
ჯანმრთელობის დაცვა	1,811	31,203	29,392	1,723
სოციალური დაზღვევა, სოციალური უზრუნველყოფა	24,903	130,449	105,546	524
საბინაო-კომუნალური მეურნეობა	963	0	-963	0
საქმიანობა კულტურის, სპორტისა და რელიგიის სფეროში	5,795	7,162	1,366	124

სათბობ-ენერგეტიკული კომპლექსი	125	33,686	33,561	27,024
სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა, მეთევზეობა და მონადირეობა	3,472	5,913	2,441	170
სამთომომპოვებელი მრეწველობა და სასარგებლო წიაღისეული სათბობის გარეშე; გადამამუშავებელი მრეწველობა; მშენებლობა	188	119	-69	63
ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	60	4,898	4,837	8,118
გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვა და ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა მომსახურება	709	3,041	2,333	429
ზარჯები, რომელიც არ განეკუთვნება ძირითად განყოფილებებს	72,409	94,978	22,569	131
სულ სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელები	259,945	516,537	256,592	199

აღნიშნულ ზარჯებში საგარეო-პოლიტიკური საქმიანობის დაფინანსების მოცულობა შეადგენს მთლიანი ზარჯების 15 პროცენტს (10 მილიონი ლარი), საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ორგანოების ზარჯების დაფინანსება – 14 პროცენტს (9,2 მილიონი ლარი), საფინანსო და საგადასახადო-საბიუჯეტო საქმიანობის ზარჯების დაფინანსება – 20 პროცენტს (13,7 მილიონი ლარი), ფუნდამენტალური სამეცნიერო გამოკვლევების დაფინანსება – 6 პროცენტს (4,2 მილიონი ლარი), საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ დაფინანსებული პროექტების თანადაფინანსება – 4 პროცენტს (2,5 მილიონი ლარი).

რეალურად საბიუჯეტო ორგანიზაციებზე აღნიშნული კატეგორიის ზარჯების დასაფინანსებლად საგეგმო მაჩვენებელი განისაზღვრა 89,9 მილიონი ლარით, რომელიც შემცირებულია აღნიშნულ ფუნქციონალურ კოდზე საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო და საქართველოს მთავრობის სარეზერვო ფონდებიდან გამოყოფილი ასიგნებების მოცულობის ასახვის გამო, რომელთა გადახრამ საგეგმო მაჩვენებლებთან შესაბამისად 23 მილიონი ლარი და 1 მილიონი ლარი შეადგინა.

**დიაგრამა №20. საქართველოს 2004-2005 წლების სახელმწიფო ბიუჯეტების
პირველი კვარტლის გადასახდელები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის
მიხედვით**

საზოგადოებრივი წესრიგი და უშიშროება დაფინანსებულია 48,6 მილიონი ლარით, რაც დაგეგმილის 85 პროცენტია და სრულად შესრულებას 8,6 მილიონი ლარი აკლია. 2004 წელთან შედარებით დაფინანსება 58 პროცენტით, ანუ 17,9 მილიონი ლარითაა გაზრდილი. პირველი კვარტლის გადასახდელებში მისი ხვედრითი წილი 9 პროცენტს შეადგენს და შარშანდელთან შედარებით 3 პროცენტული პუნქტითაა შემცირებული.

აღნიშნულ ხარჯებში აღსანიშნავია საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვასთან და უშიშროებასთან დაკავშირებული საქმიანობის დაფინანსება, რომლის მოცულობამაც მთლიანი ხარჯების 82 პროცენტი (39,7 მილიონი ლარი) შეადგინა. სასამართლო ორგანოების ხარჯების დაფინანსება მთლიანი ხარჯების 12 პროცენტს (5,8 მილიონი ლარი) შეადგენს, ციხეების დაფინანსებამ კი მთლიანი ხარჯების 6 პროცენტი (2,9 მილიონი ლარი) შეადგინა.

განათლების სფეროს დასაფინანსებლად 2005 წლის სამი თვის გეგმა 16,2 მილიონი ლარით განისაზღვრა, ფაქტობრივად კი დაფარული იქნა 15,8 მილიონი ლარი, რაც დაგეგმილის 98 პროცენტია. 2004 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით დაფინანსება გაზრდილია 18 პროცენტით, ანუ 2,4 მილიონი ლარით. აღნიშნული ხარჯების ხვედრითი წილი სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებში მიმდინარე წელს 3 პროცენტს შეადგენს, შარშან კი 5 პროცენტს შეადგენდა.

აღნიშნულ ხარჯებში “განათლების სფეროში საქმიანობისა და მომსახურების” დაფინანსების ხვედრითი წილი მთლიან ხარჯებში 30 პროცენტს (4,7 მილიონი ლარი) შეადგენს; საშუალო განათლების საფეხურის დაფინანსებამ შეადგინა მთლიანი ხარჯების 27 პროცენტი (4,2 მილიონი ლარი); უმაღლესი განათლების დაფინანსებამ – 35 პროცენტი (5,5 მილიონი ლარი).

ჯანმრთელობის დაცვის დაფინანსების ხარჯები 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებში 6 პროცენტითაა წარმოდგენილი და შარშანდელთან შედარებით 3 პროცენტული პუნქტით არის შემცირებული. მიმდინარე წელს აღნიშნული სფეროს დაფინანსების გეგმა 43,2 მილიონი ლარით განისაზღვრა, ფაქტობრივად კი 31,2 მილიონი ლარი იქნა დაფარული, რაც გეგმის 72 პროცენტია და სრულად შესრულებას 12 მილიონი ლარი აკლია. 2004 წლის პირველ კვარტალთან შედარებით დაფინანსება 29,3 მილიონი ლარით, ანუ 1 623 პროცენტით გაიზარდა. ჯანდაცვის ხარჯებში ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამების ხვედრითი წილი 65 პროცენტს (20,3 მილიონ ლარს) შეადგენს, დანარჩენი ხარჯები კი სხვა საქმიანობის დაფინანსებაზე მოდის.

კულტურის, რელიგიისა და სპორტის დაფინანსებისათვის მიმდინარე წელს, პირველ კვარტალში, გამოყოფილი იყო 9,1 მილიონი ლარი, თუმცა ათვისებულია, მხოლოდ 7,1 მილიონი ლარი, რაც გეგმის 79 პროცენტია. 2004 წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებლებთან შედარებით დაფინანსება 24

პროცენტით, ანუ 1,3 მილიონი ლარითაა გაზრდილი. აღნიშნული ხარჯების წილი გადასახდელებში 1 პროცენტს შეადგენს და შარშანდელთან შედარებით 1 პროცენტული პუნქტითაა შემცირებული. მნიშვნელოვანია ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის, საგამომცემლო დაწესებულებების და სამსახურების დაფინანსება, რომლის მოცულობამ მთლიანი ხარჯების 49 პროცენტი (3,4 მილიონი ლარი) შეადგინა; ასევე, დასვენების ორგანიზაციისა და სპორტის სფეროში საქმიანობის დაფინანსება, რომელიც მთლიანი ხარჯების 17 პროცენტს (1,2 მილიონ ლარს) შეადგენს, კულტურის სფეროში საქმიანობის დაფინანსება 15 პროცენტითაა წარმოდგენილი (1 მილიონი ლარი).

სათბობ-ენერგეტიკული კომპლექსის ხარჯების წილი გადასახდელებში 7 პროცენტს შეადგენს. აღნიშნული კატეგორიის ფუნქციონალური კოდიდან 2004 წლამდე ძირითადად ე.წ. “პრაკტუტკები” ხორციელდებოდა, რომლებიც სასტიკად აიკრძალა. ამის შედევად სექტორის დაფინანსება პირველ კვარტალში მხოლოდ 125 ათასი ლარი იყო. წელს კი დაფინანსების მაჩვენებელი 33,6 მილიონ ლარამდე გაიზარდა (26 924 პროცენტი). აღნიშნულ ხარჯებში ელექტროენერგიისა და სხვა ენერგოშემცველების დაფინანსება, 91 პროცენტს (30,6 მილიონ ლარს) შეადგენს.

სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა, მეთევზეობა და მონადირეობა წელს 44 პროცენტით დაფინანსდა. პირველ კვარტალში დაგეგმილი იყო 13,5 მილიონი ლარის დახარჯვა, თუმცა მხოლოდ 5,9 მილიონი ლარის ათვისება მოხდა. აღნიშნული ხარჯები მთლიან გადასახდელებში 1 პროცენტს იკავებს, ასევე 1 პროცენტს შეადგენდა შარშან. ფაქტობრივ მაჩვენებლებში კი დაფინანსება 2,4 მილიონი ლარით (70 პროცენტით) გაიზარდა.

სამთომომპოვებელი მრეწველობისა და სასარგებლო წიაღისეულის (სათბობის გარეშე), გადამამუშავებელი მრეწველობის, მშენებლობის კუთხით 2005 წლის პირველ კვარტალში დაგეგმილი იყო 228 ათასი ლარის გამოყოფა, გაწეულმა ხარჯმა კი 119 ათასი ლარი, ანუ გეგმის 52 პროცენტი შეადგინა. შარშანდელთან შედარებით დაფინანსება 69 ათასი ლარითაა შემცირებული.

ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა დაფინანსდა 4,8 მილიონი ლარით, რაც პირველი კვარტლის გეგმის (10,6 მილიონი ლარი) 46 პროცენტია. შარშანდელთან შედარებით დაფინანსება გაზრდილია 8 018 პროცენტით.

გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვა და ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა მომსახურება დაფინანსდა 45 პროცენტით. სამი თვის გეგმა განსაზღვრული იყო 6,7 მილიონი ლარით, ფაქტობრივად კი 3 მილიონი ლარის ათვისება მოხდა. წინა წელთან შედარებით დაფინანსება 329 პროცენტით, ანუ 2,3 მილიონი ლარითაა გაზრდილი.

სხვა ხარჯები, რომლებიც არ განეკუთვნება ძირითად განყოფილებებს, დაგეგმილი იყო 106,7 მილიონი ლარით ფაქტობრივად გაწეულმა ხარჯმა კი 94,9 მილიონი ლარი, ანუ გეგმიური მაჩვენებელის 89 პროცენტი შეადგინა. მათი წილი სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელებში 18 პროცენტს შეადგენს და შარშანდელთან შედარებით 10 პროცენტული პუნქტით არის შემცირებული. შარშან აღნიშნული ხარჯები 72,4 მილიონ ლარს შეადგენდა. 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახდელები ორგანიზაციული კლასიფიკაციის მიხედვით იხილეთ დანართ №1-ში.

საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდი

საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდი „საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ კანონის შესაბამისად 10 მილიონი ლარით განისაზღვრა. პირველ კვარტალში ფონდიდან გამოყოფილი ასიგნებების ოდენობამ კი 25,5 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც 23 მილიონი ლარით აღემატება სამი თვის გეგმას და 15,5 მილიონი ლარით კანონით განსაზღვრულ მაჩვენებელს. თუმცა რეალურად დაფინანსებულ იქნა 19,2 მილიონი ლარი.

როგორც ვხვდავთ პრეზიდენტის ფონდი ქვლავ გადახარჯულია. პრეზიდენტი ყოველგვარი გეგმის გარეშე ხარჯავს თანხებს, ანე იყო 2004 წელსაც, თუმცა წლის ბოლოს სახაზინო სამსახურმა ფონდიდან გაცემული

თანხები სხვადასხვა ანგარიშებზე გადაანაწილა და კანონიერ ზღვარს დაუბრუნა. კანონის შესაბამისად პარლამენტმა პრეზიდენტს ფონდისათვის წლიური ლიმიტი დაუდგინა, რომელსაც პრეზიდენტი ან ფინანსთა სამინისტრო ყურადღებას არ აქვევს.

გამოყოფილი ასიგნებებიდან პირველი კვარტლის განმავლობაში დაფინანსდა: კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო (ედიშერ მაღალაშვილისა და ქართლოს კასრაძის ოჯახების ფინანსური დახმარება) – 6 ათასი ლარი; შინაგან საქმეთა სამინისტრო (საზღვარგარეთის ფირმებთან დადებული ხელშეკრულებების საფუძველზე შემოტანილი ტვირთის და საჩუქრების სახით მიღებული საქონლის განბაჟებისათვის) – 451 ათასი ლარი; ფინანსთა სამინისტრო - მოსახლეობის მხარდაჭერა საგაზაფხულო სახნავ-სათესი სამუშაოების ჩასატარებლად (საწვავის შესაძენად) – 13,5 მილიონი ლარი; საქართველოს პარლამენტი (პარლამენტის წევრების მივლინება უკრაინაში) – 13 ათასი ლარი; საქართველოს პარლამენტი (პარლამენტის წევრების მივლინება ყაზახეთში) – 9.5 ათასი ლარი; პრეზიდენტის ადმინისტრაციაზე (პრემიერ-მინისტრ ზურაბ ჟვანიას დაკრძალვის ღონისძიებათა დასაფინანსებლად) გამოყოფილია 45 ათასი ლარი, გადარიცხულია 35 ათასი ლარი; განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო (კადეტთა კორპუსის სასწავლო პროცესის შეუფერხებელი წარმართვისათვის) – გამოყოფილია 100 ათასი ლარი, თანხა არ გადარიცხულა; პრეზიდენტის ადმინისტრაცია (საქართველოს პრეზიდენტის იტალიაში ოფიციალურ ვიზიტთან დაკავშირებული დელეგაციის შემადგენლობაში მყოფი პარლამენტის წევრების მივლინების ხარჯები) – გამოყოფილია 33 ათასი ლარი, გადარიცხულია 16 ათასი ლარი; კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო - საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობის მხარდაჭერის სახელმწიფო პროგრამა (უკრაინაში “საქართველოს წელიწადის” გახსნასთან დაკავშირებით, ქართველი ხელოვნების მოღვაწეთა გალა-კონცერტის ჩასატარებლად) – გამოყოფილია 150 ათასი ლარი, გადარიცხულია 149 ათასი ლარი; ფინანსთა სამინისტრო -

საქართველოს მთავრობისათვის გაწეული საკონსულტაციო მომსახურების დაფინანსება – გამოყოფილია 695 ათასი ლარი, გადარიცხულია 173 ათასი ლარი; საქართველოს ელექტროენერგიის საბითუმო ბაზარში თბოელექტროსადგურებიდან მიწოდებული ელექტროენერგიის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება – გამოყოფილია 10,5 მილიონი ლარი, გადარიცხულია 4,8 მილიონი ლარი (იხ. დანართი №3).

საქართველოს მთავრობის სარეზერვო ფონდი

საქართველოს მთავრობის სარეზერვო ფონდის მოცულობა „საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ კანონის შესაბამისად 15 მილიონი ლარით განისაზღვრა. პირველ კვარტალში ფონდიდან გამოყოფილი ასიგნებების ოდენობამ შეადგინა 3,1 მილიონი ლარი, ფაქტობრივად კი დაფინანსდა 909 ათასი ლარი, ანუ გეგმის 19 პროცენტი.

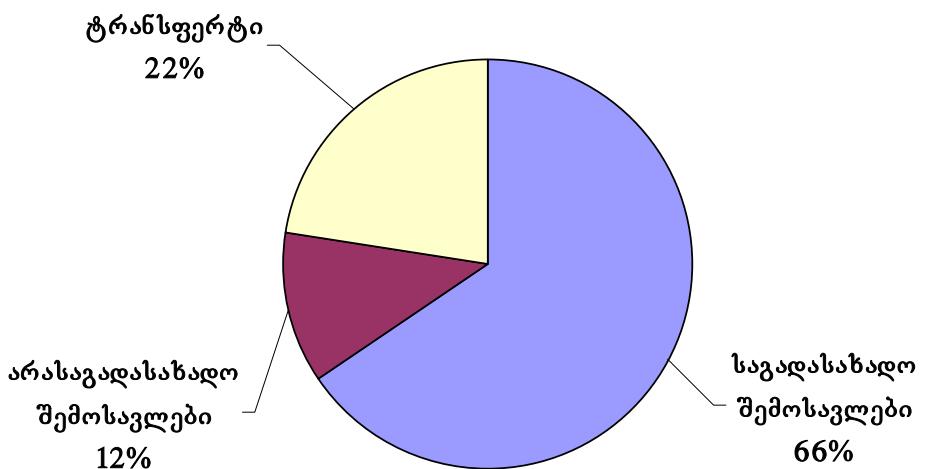
საქართველოს მთავრობის განკარგულებებით სარეზერვო ფონდიდან გამოყოფილი თანხები მხარჯავი დაწესებულებების მიერ სამ შემთხვევაში სრულად იქნა ათვისებული; მათ შორის: ფინანსთა სამინისტრო - აზიაში სტიქიური უბედურების შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის დახმარება – 100 ათასი ლარი; ენერგეტიკის სამინისტრო - გაზის საერთაშორისო კორპორაციის მიერ ყაზბეგის რაიონისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება – 800 ათასი ლარი; საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური დაწესებულებები (საელჩო საბერძნეთის რესპუბლიკაში – 4,5 ათასი ლარი; იორდანიის ჰაშიმიტურ სამეფოში, ლიბანის რესპუბლიკაში, ქუვეიტისა და გაერთიანებულ არაბთა ემირატებში – 4,4 ათასი ლარი) - სატვირთო გემ „ENI“-ის დაზიანების შედეგად დაზარალებული ეკიპაჟის ქართველ წევრთა სამშობლოში გამოსამგზავრებელი ხარჯებისათვის –

8,9 ათასი ლარი; ხოლო დანარჩენ ოთხ შემთხვევაში თანხა არ იყო გადარიცხული და აუთვისებელი თანხების მოცულობამ შეადგინა 2,3 მილიონი ლარი; მათ შორის, ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო - ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის პროგრამები – 469 ათასი ლარი; ენერგეტიკის სამინისტრო - გაზის საერთაშორისო კორპორაციის მიერ ყაზბეგის რაიონისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება – 1,2 მილიონი ლარი; ენერგეტიკის სამინისტრო - სს „დუშეთგაზის“ მიერ დუშეთის რაიონისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება – 300 ათასი ლარი; ფინანსთა სამინისტრო – “ფონდი - ათასწლეულის გამოწვევა საქართველო (ემ-სი-ჯი)” – 294 ათასი ლარი (იხ. დანართი №4).

3. ქალაქ ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის შემოსულობები

ქ. ქუთაისის საკრებულოს 2005 წლის 31 იანვრის 106-ე გადაწყვეტილებით დამტკიცდა ქალაქ ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტი, რომლითაც ქალაქის ბიუჯეტის შემოსულობები 16,6 მილიონი ლარით განისაზღვრა. მათ შორის ძირითადი ადგილი – 66 პროცენტი (10,9 მილიონი ლარი) საგადასახადო შემოსავლებს უკავია, 12 პროცენტი არასაგადასახადო შემოსავლებზე მოდის, ხოლო სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსური დახმარების (ტრანსფერტის) სახით გათვალისწინებულია 3,7 მილიონი ლარის მიღება, რაც ბიუჯეტის შემოსულობების 22 პროცენტია (დიაგრამა №21).

დიაგრამა №21. ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის შემოსულობები

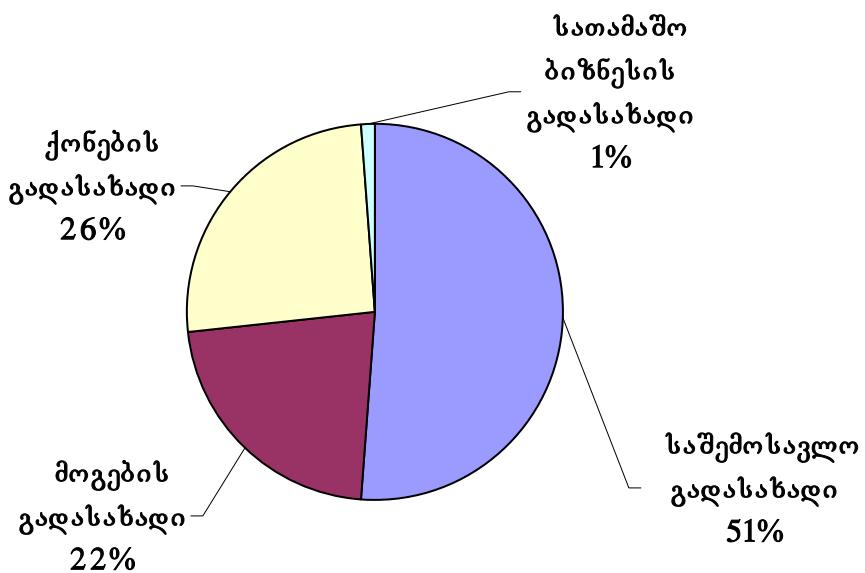

ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები 10,9 მილიონი ლარით განისაზღვრა (იხ. ცხრილი №12). მათ შორის ყველაზე დიდი ხვედრითი წილი (51 პროცენტი) საშემოსავლო გადასახადზე მოდის, მოგების გადასახადის სახით პროგნოზირებულია 2,4 მილიონი ლარის მობილიზება (საგადასახადო შემოსავლების 22 პროცენტი), ქონების გადასახადის სახით – 2,8 მილიონი ლარის (26 პროცენტი), ხოლო სათამაშო ბიზნესის გადასახადს საგადასახადო შემოსავლებში მხოლოდ 1 პროცენტი უკავია (იხ. დიაგრამა №22). ამ უკანასკნელი გადასახადის სახით პროგნოზირებულია 114 ათასი ლარის მობილიზება.

ცხრილი №12. ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები (ათასი ლარი)

დასახელება	2005 წელი
საგადასახადო შემოსავლები	10,874
საშემოსავლო გადასახადი	5,550
მოგების გადასახადი	2,410
ქონების გადასახადი	2,800

დიაგრამა №22. ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები

საინტერესოა ქალაქ ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლების შედარება 2004 წლის ანალოგიურ მაჩვენებლებთან (ცხრილი №13).

ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის შემოსულობები წინა წელთან შედარებით 4,1 მილიონი ლარითაა შემცირებული ანუ 20 პროცენტით. მაგრამ აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ შემოსულობების ასეთი დიდი კლება განპირობებულია არა საკუთარი შემოსავლების შემცირებით, არამედ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მისაღები ფინანსური დახმარების (ტრანსფერტის) მოცულობის შემცირებით. 2004 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მისაღები ფინანსური დახმარება შეადგენდა 5,7 მილიონ ლარს, წელს კი ტრანსფერტის მოცულობა 2 მილიონი ლარით შემცირდა და 3,7 მილიონი ლარი შეადგინა. ასევე აღსანიშნავია, რომ ქ. ქუთაისის 2004 წლის ბიუჯეტში

ურთიერთანგარიშსწორებით მიღებულმა შემოსავლებმა შეადგინა 2,8 მილიონი ლარი.

მიმდინარე წლის ქ. ქუთაისის ბიუჯეტში შარშანდელთან შედარებით გაზრდილია მხოლოდ საგადასახადო შემოსავლების მუხლი. ამ კუთხით 2005 წელს პროგნოზირებულია 791 ათასი ლარით ანუ 8 პროცენტით მეტის მობილიზება. 11 პროცენტითაა შემცირებული არასაგადასახადო შემოსავლები. 2004 წელს არასაგადასახადო შემოსავლების სახით ბიუჯეტში მიღებული იქნა 2,3 მილიონი ლარი, 2005 წლის პროგნოზი კი 257 ათასი ლარითაა შემცირებული და შეადგინა 1,9 მილიონი ლარი.

ცხრილი №13. ქ. ქუთაისის ბიუჯეტის 2004-2005 წლების შემოსულობების შედარება

(ათასი ლარი)

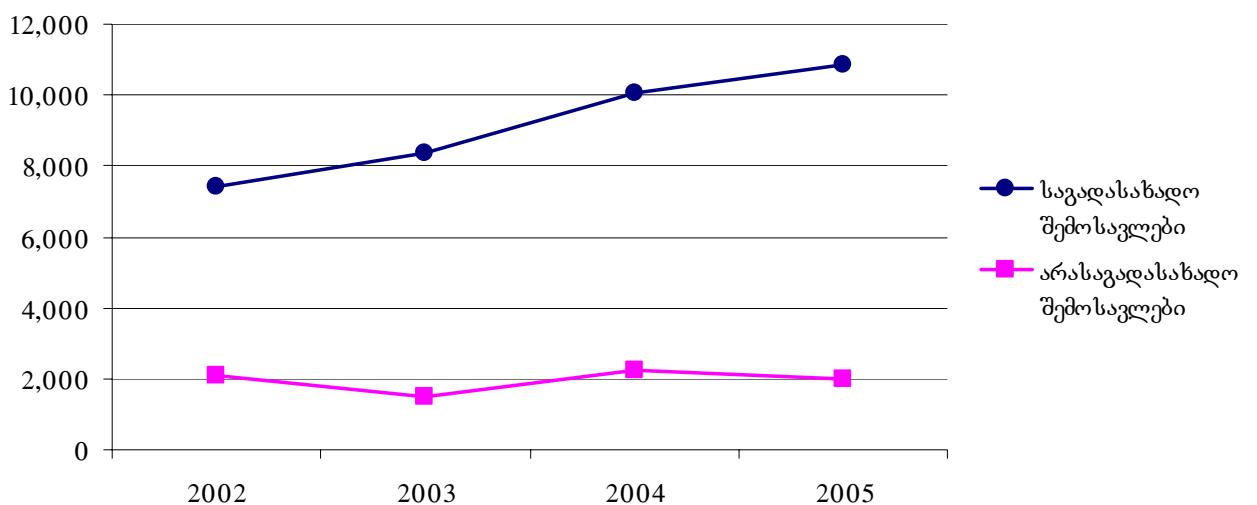
შემოსულობების დასახელება	2004 წელი	2005 წელი	ზრდა წინა წელთან შედარებით	
			ლარებში	პროცენტებში
საკუთარი შემოსავლები	12,334	12,869	535	104
საგადასახადო შემოსავლები	10,083	10,874	791	108
არასაგადასახადო შემოსავლები	2,252	1,995	-257	89
შემოსავალი ფინანსური დახმარებიდან (ტრანსფერტიდან)	5,696	3,729	-1,967	65
ურთიერთანგარიშსწორებით მიღებული შემოსავლები	2,756		-2,756	0
სულ შემოსულობები	20,786	16,598	-4,188	80

საინტერესოა ასევე 2005 წლის ბიუჯეტის საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლების შედარება გასული წლების ანალოგიურ მაჩვენებლებთან. 2005 წელს ქ. ქუთაისის ბიუჯეტში საგადასახადო შემოსავლების სახით პროგნოზირებულია 47 პროცენტით მეტის მობილიზება ვიდრე 2002 წელს, 30 პროცენტით მეტი ვიდრე 2003 წელს და 8 პროცენტით მეტი ვიდრე 2004 წელს. რაც შეეხება არასაგადასახადო

შემოსავლებს, 2002 წელს ქ. ქუთაისის ბიუჯეტში მიღებული იქნა 2,1 მილიონი ლარი, 2003 წელს – 1,5 მილიონი ლარი, 2004 წელს – 2,3 მილიონი ლარი, ხოლო 2005 წელს კი 256 ათასი ლარით ნაკლების მობილიზებაა პროგნოზირებული ვიდრე 2004 წელს.

ქ. ქუთაისის ბიუჯეტში საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლების დინამიკა ნათლად ჩანს დიაგრამა №23-ზე.

დიაგრამა №23. ქ. ქუთაისის ბიუჯეტში საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლების დინამიკა 2002-2005 წლებში

საგადასახადო შემოსავლების ამოღებას ახორციელებს ფინანსთა სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტი, რომელზეც ზემოქმედების საშუალებები ქალაქის მთავრობას არ გააჩნია. არასაგადასახადო შემოსავლების მობილიზება კი ადგილობრივი მთავრობის პრეროგატივაა. როგორც დიაგრამაზე ჩანს არასაგადასახადო შემოსავლები თითქმის ერთ დონეზეა გაყინული და წლების განმავლობაში არ იზრდება, რაც ადგილობრივი ხელისუფლების უმოქმედობას მიანიშნებს.

3.2 ქალაქ ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯები

ქალაქ ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯების გეგმა 16,6 მილიონ ლარს შეადგენს. ხარჯების ძირითადი ნაწილი (42 პროცენტი) განათლების დაფინანსებაზე მოდის. ამ კუთხით მიმდინარე წელს დაგეგმილია 7 მილიონი ლარის გამოყოფა. საინტერესო გახლავთ ის ფაქტი, რომ განათლება მიეკუთვნება დელეგირებულ უფლებამოსილებებს და სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ტრანსფერტის სახით უნდა ფინანსდებოდეს. თუმცა როგორც აღვნიშნეთ ქ. ქუთაისის ბიუჯეტში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსური დახმარების (ტრანსფერტის) სახით გათვალისწინებულია მხოლოდ 3,7 მილიონი ლარის მიღება, რაც არ ყოფნის მარტო განათლების სფეროს დაფინანსებას, სხვა რომ არაფერი ვთქვათ იმ დელეგირებული უფლებამოსილებების დაფინანსებაზე, როგორიცაა ჯანმრთელობის დაცვა, სოციალური დაზღვევა და სოციალური უზრუნველყოფა, თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უშიშროება და სხვა.

ქ. ქუთაისის ბიუჯეტში ყველაზე მცირე თანხა გამოყოფილია სოფლის მეურნეობის დაფინანსებისათვის – 50 ათასი ლარი. საზოგადოებრივი წესრიგისა და უშიშროების ხარჯებისათვის დაგეგმილია 230 ათასი ლარი. ჯანმრთელობის დაცვის კუთხით გამოყოფილია 529 ათასი ლარი, ხოლო სოციალური დაზღვევა და სოციალური უზრუნველყოფა დაფინანსდება 807 ათასი ლარით. ბიუჯეტის სახსრების საკმაოდ მნიშვნელოვანი ნაწილი მიიმართება საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურების ხარჯების (1,7 მილიონი ლარი), საბინაო-კომუნალური მეურნეობისა და კეთილმოწყობის ხარჯების (2,2 მილიონი ლარი) და კულტურის, სპორტის და რელიგიის სფეროში (2 მილიონი ლარი) ხარჯების დასაფინანსებლად (იხ. ცხრილი №14).

ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯები წინა წელთან შედარებით 4,6 მილიონი ლარითაა შემცირებული. ასეთი მკვეთრი შემცირება ძირითადად გამოწვეულია განათლების ხარჯების შემცირებით. აღნიშნული ხარჯები შემცირებულია 4,9 მილიონი ლარით ანუ 41 პროცენტით. ჯანმრთელობის

დაცვა შემცირებულია 22 პროცენტით. სოციალური დაზღვევა და სოციალური უზუნველყოფა 2004 წელს დაფინანსდა 989 ათასი ლარით, მიმდინარე წელს კი ამ კუთხით დაგეგმილია მხოლოდ 807 ათასი ლარის გამოყოფა ანუ 18 პროცენტითაა შემცირებული.

ცხრილი №14. ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით

(ათასი ლარი)

დასახელება	2005 წელი
საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	1,661
თავდაცვა	53
საზოგადოებრივი წესრიგი და უშიშროება	230
განათლება	6,970
ჯანმრთელობის დაცვა	529
სოციალური დაზღვევა და სოციალური უზრუნველყოფა	807
საბინაო - კომუნალური მეურნეობა და კეთილმოწყობა	2,213
დასვენების ორგანიზაცია და საქმიანობა კულტურის, სპორტისა და რელიგიის სფეროში	1,984
სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა, მეთევზეობა და მონადირეობა	50
ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა მომსახურება	1,266
სხვა მომსახურება, რომელიც არ არის დაკავშირებული ფუნქციონალური კლასიფიკაციის ხარჯების სხვა ძირითად განყოფილებებთან	836
სულ ხარჯი	16,598

2005 წელს თავდაცვის ხარჯების გეგმა 16 პროცენტითაა შემცირებული. 1,1 მილიონი ლარითაა შემცირებული “სხვა მომსახურება, რომელიც არ არის დაკავშირებული ფუნქციონალური კლასიფიკაციის სხვა ძირითად განყოფილებებთან” ხარჯების მუხლი. მიუხედავად იმისა, რომ ქ. ქუთაისის

ბიუჯეტის მთლიანი ხარჯები წინა წელთან შედარებით შემცირებულია, მიმდინარე წელს ადგილი აქვს შემდეგი მუხლების ზრდას. საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურების გეგმა 156 ათასი ლარით ანუ 10 პროცენტითაა გაზრდილი (იხ. ცხრილი №15). 2 პროცენტითაა გაზრდილი “საზოგადოებრივი წესრიგი და უშიშროების” მუხლი და 12 პროცენტით საქმიანობა კულტურის, სპორტისა და რელიგიის სფეროში. 72 ათასი ლარითაა გაზრდილი საბინაო—მომსახურებისა და კეთილმოწყობის ხარჯები.

ცხრილი №15. ქ. ქუთაისის 2004-2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯების შედარება

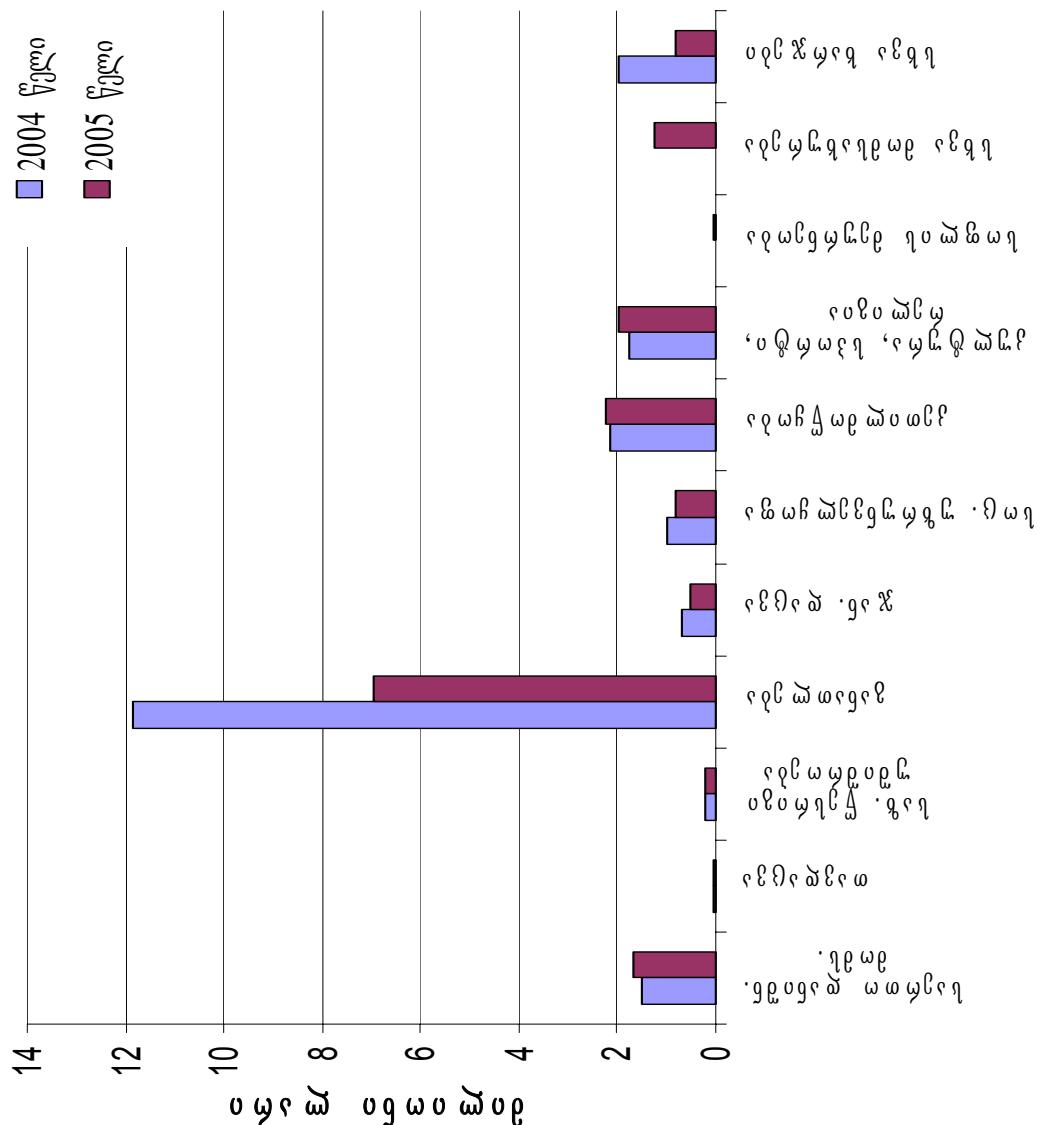
(ათასი ლარი)

დასახელება	2004 წელი	2005 წელი	ზრდა წინა წელთან შედარებით	
			ლარებში	პროცენტებში
საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	1,505	1,661	156	110
თავდაცვა	63	53	-10	84
საზოგადოებრივი წესრიგი და უშიშროება	225	230	5	102
განათლება	11,833	6,970	-4,863	59
ჯანმრთელობის დაცვა	678	529	-149	78
სოციალური დაზღვევა და სოციალური უზრუნველყოფა	989	807	-182	82
საბინაო - კომუნალური მეურნეობა და კეთილმოწყობა	2,141	2,213	72	103
დასვენების ორგანიზაცია და საქმიანობა კულტურის, სპორტისა და რელიგიის სფეროში	1,777	1,984	207	112
სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა, მეთევზეობა და მონადირეობა		50	50	
ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა მომსახურება		1,266	1,266	

სხვა მომსახურება, რომელიც არ არის დაკავშირებული ფუნქციონალური კლასიფიკაციის ზარჯების სხვა ძირითად განყოფილებებთან	1,972	836	-1,136	42
სულ ზარჯი	21,183	16,598	-4,585	78

ქ. ქუთაისის 2004-2005 წლების ბიუჯეტის ზარჯებს შორის სხვაობა
ნათლად ჩანს დიაგრამა №24-ზე.

**დიაგრამა №4. ქ. ქუთაისის 2004-2005 წლის ბიუჯეტის ზარჯები
ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით**

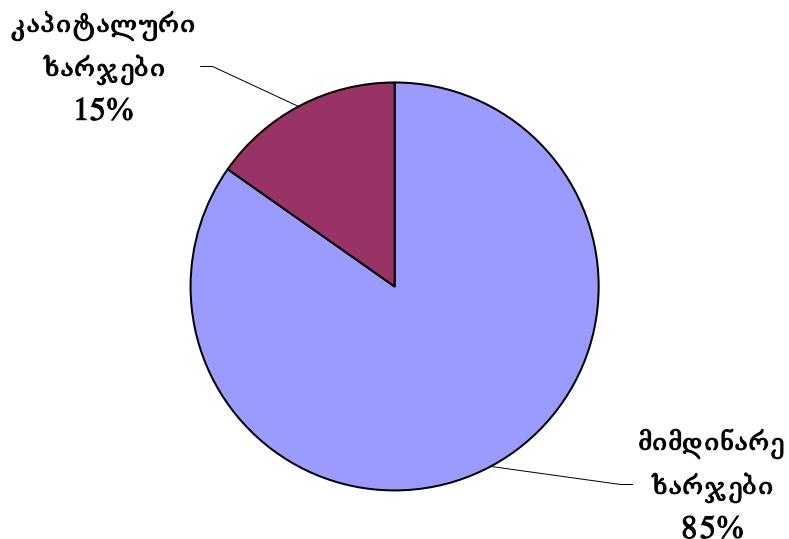
ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯების ეკონომიკურ კლასიფიკაციაში მნიშვნელოვანი ნაწილი (85 პროცენტი) მიმდინარე ხარჯებს უკავია, 15 პროცენტი კი კაპიტალურ ხარჯებზე მოდის (დიაგრამა №25).

ქ. ქუთაისის მიმდინარე წლის ბიუჯეტში მუშა მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურებაზე გამოყოფილია 6,4 მილიონი ლარი. დამქირავლებიდან სოციალური ანარიცხების გეგმა შეადგენს 1,3 მილიონ ლარს, ხოლო მივლინებები 255 ათასი ლარით იქნება დაფინანსებული.

“სხვა საქონელი და მომსახურების” მუხლის დაფინანსებისთვის 2005 წელს 3,5 მილიონი ლარია გამოყოფილი. მათ შორის 67 პროცენტი სხვა ხარჯებზე მოდის. ოფისის ხარჯებისათვის გამოყოფილია 430 ათასი ლარი,

კომუნალური ხარჯებისათვის – 280 ათასი ლარი, კვების ხარჯებისათვის – 315 ათასი ლარი, ხოლო ტრანსპორტისა და ტექნიკის შენახვის ხარჯებისათვის 103 ათასი ლარია დაგეგმილი (ცხრილი №16).

დიაგრამა №25. ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯები

ცხრილი №16. ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტის ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით
(ათასი ლარი)

გადასახდელები	2005 წელი
სულ ბიუჯეტის ხარჯები	16,598
მიმდინარე ხარჯები:	14,063
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურება	6,444
დამქირავებლიდან ანარიცხები	1,289
მივლინებები	255
სხვა საქონელი და მომსახურება	3,457
ოფისი	430
კომუნალური	280
კვების ხარჯები	315
ტრანსპორტისა და ტექნიკის შენახვა	103
სხვა ხარჯები	2,329
პროცენტების გადახდა	0
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	2,618

კაპიტალური ხარჯები	2,535
დაკრედიტება დაფარვის გამოკლებით	0

ქუთაისის ადგილობრივი ბიუჯეტი ბოლო წლებში გადაქცეული იყო ხელფასების ბიუჯეტად, რაც გამოჩნდა ქალაქის ეკონომიკისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების შეფერხების შერივ, კერძოდ მოუწესრიგებელია ქუჩები, ქალაქის იერსახე, გარე განათება, გამწვანება და სხვა. მიმდინარე წელს ინფრასტრუქტურისა და ეკონომიკის დაფინანსებაზე გამოყოფილ იქნა 3,5 მილიონი ლარი. მათ შორის 1,3 მილიონი ლარია გამოყოფილი ქუჩებისა და მოედნების კეთილმოწყობისათვის (იხ. ცხრილი №17). გარე განათებისა და მწვანე საფარის მოვლა-პატრონობის დაფინანსებისათვის შესაბამისად გამოყოფილია 500 ათასი და 80 ათასი ლარი.

**ცხრილი №17. ქ. ქუთაისის 2005 წლის ბიუჯეტიდან ეკონომიკის
დაფინანსებისათვის გამოყოფილი სახსრები**
(ათასი ლარი)

ხარჯების დასახელება	2005 წელი
გარე განათება	500
ქუჩებისა და მოედნების კეთილმოწყობა	1,266
დასუფთავება	480
მწვანე საფარის მოვლა-პატრონობა	80
ღვარისადენების ექსპლუატაცია	50
საგზაო ნიშნების დამოწაჟების და მაგისტრალების მონიშვნითი სამუშაოები	30
შადრევნების ექსპლუატაცია	10
წყალმომარაგება და კანალიზაცია	268
სტიქიის შედეგად მიყენებული ზარალის სალიკვიდაციო ხარჯები	170

უმეთვალყურეოდ დარჩენილი ცხოველების იზოლაცია	15
მარტივი ტიპის სპორტული მოედნების მოწყობის ხარჯები	60
შენობების სახურავების შეკეთება	50
გარე იერსახის კეთილმოწყობა	500
სულ ხარჯი:	3,479

ქალაქის კეთილმოწყობის და ინფრასტრუქტურის სფეროში არსებული მრავალი პრობლემის გამო საკმაოდ ძნელია ერთ საბიუჯეტო წელს მნიშვნელოვანი შედეგების მიღწევა. წლების განმავლობაში, სფეროში ვერ (თუ არ) ჩამოყალიბდა პრიორიტეტი, რომლის შედეგადაც შესაძლებელი იქნებოდა არსებული პრობლემებიდან ერთი მაინც მოგვარებულიყო. ძირითადი პრობლემა, ბიუჯეტის შესრულებასთან დაკავშირებით, წლების განმავლობაში ჩამოყალიბებული არასწორი მიღვომებია. სასურველია უფრო ზუსტად იყოს გაწერილი და დასაბუთებული ქალაქის ბიუჯეტის როგორც შემოსავლითი, ისე ხარჯვითი ნაწილები. ყურადსალებია ის ფაქტიც, რომ ბიუჯეტის სრულყოფისათვის არა მარტო პროცედურების დაცვაა საჭირო, არამედ უფრო მნიშვნელოვანია ბიუჯეტის შინაარსობრივი მსარე, რომელიც ამ შემთხვევაში ქ. ქუთაისის განვითარების სტრატეგიას უნდა ეფუძნებოდეს.

4. საქართველოს მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები

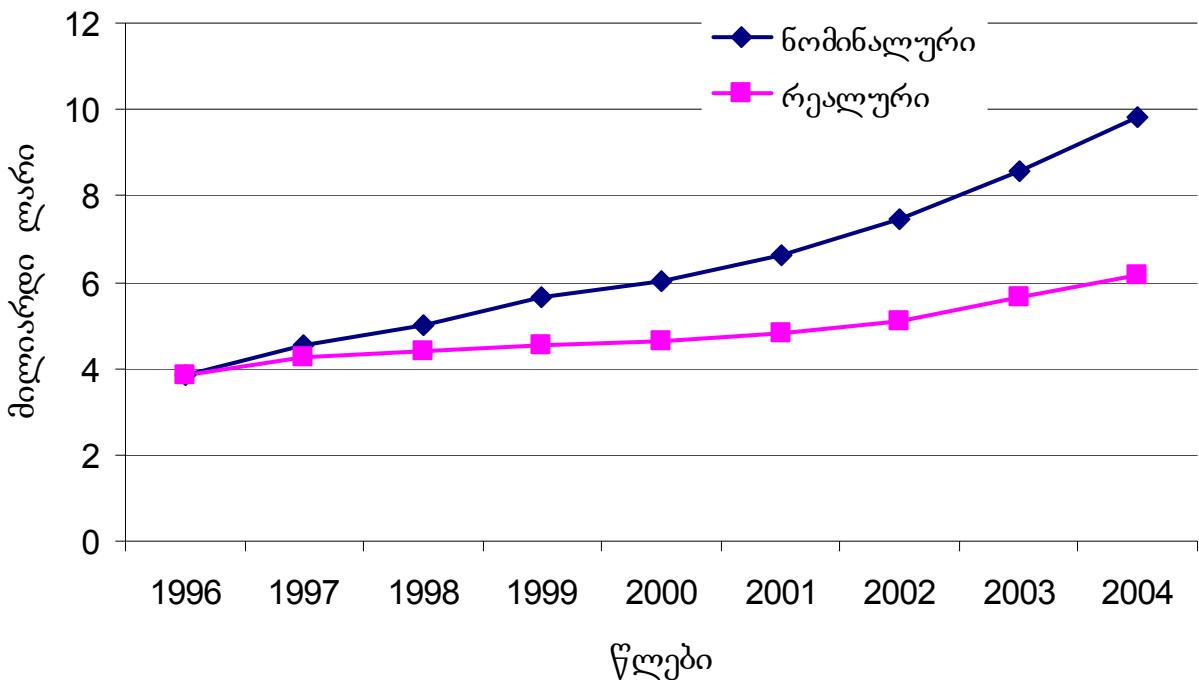
2004 წელს საქართველოს ნომინალური მთლიანი შიდა პროდუქტი 9,8 მილიარდი ლარით განისაზღვრა, რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი კი 6,1 მილიარდ ლარს შეადგენს (იხ. ცხრილი №18), რაც წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით 8 პროცენტით მეტია (იხ. დიაგრამა №26).

**ცხრილი №18. საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტი 1996-2004 წლებში
(მილიონი ლარი)**

მთლიანი შიდა პროდუქტი	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ნომინალური	3,868	4,555	5,022	5,669	6,015	6,648	7,459	8,560	9,800*
რეალური	3,868	4,275	4,408	4,535	4,618	4,839	5,106	5,670	6,149*

მთლიანი შიდა პროდუქტის განსაკუთრებული ზრდა აღინიშნებოდა 1997 და 2003 წლებში. ნომინალური მშპ 1996 წლიდან 2004 წლამდე ფაქტობრივად გასამმაგდა, ხოლო რეალური მშპ კი გაორმაგებულია.

დიაგრამა №26. საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტი 1996-2004 წლებში

1997 წელს ადგილი პქონდა რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტის 11 პროცენტიან ზრდას (იხ. ცხრილი №19). რუსეთის საფინანსო კრიზისის შედეგად 1998 წლიდან მკვეთრად ეცემა ეკონომიკური ზრდის ტემპი. რეალურ მშპ-ს ზრდამ 1998 წელს მხოლოდ 3 პროცენტი შეადგინა, ხოლო 2000 წელს კი 2 პროცენტამდე დაეცა. მხოლოდ 2003 წელს მიაღწია ეკონომიკურმა ზრდამ 1997 წლის მაჩვენებელს, თუმცა 2004 წელს ინფლაციის მაღალი დონის გამო რეალური მშპ-ს ზრდა კვლავ შემცირდა და 8 პროცენტი შეადგინა.

ცხრილი №19. საქართველოს რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდა 1997-2004 წლებში

(პროცენტებში)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
რეალური მშპ-ს ზრდა	11	3	3	2	5	6	11	8

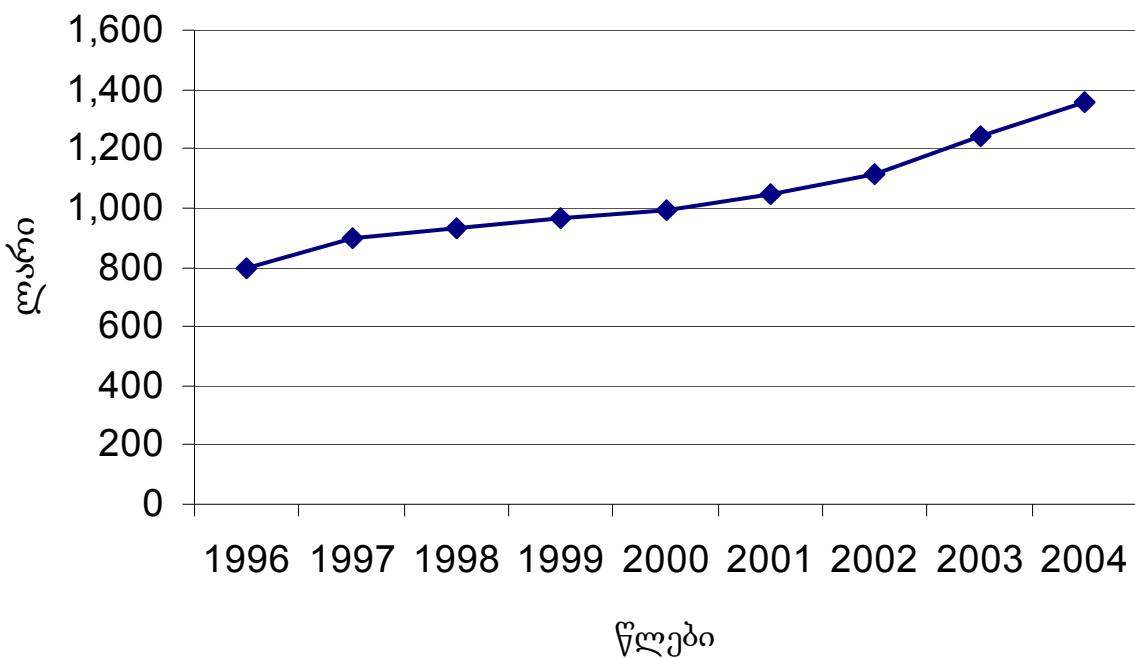
ერთ სულ მოსახლეზე გაანგარიშებით რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი 2004 წელს შეადგენდა 1 356 ლარს (იხ. ცხრილი №20, დიაგრამა №27), რაც 1996 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 70 პროცენტით აღემატება. 2003 წლის მაჩვენებელთან შედარებით კი გაიზარდა 9 პროცენტით.

**ცხრილი №20. საქართველოს რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი ერთ სულ
მოსახლეზე გაანგარიშებით 1996-2004 წლებში**

(ლარი)

მაჩვენებელი	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
მშპ ერთ სულზე	794	895	932	967	992	1,048	1,113	1,245	1,356

**დიაგრამა №27. საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტი ერთ სულ მოსახლეზე
გაანგარიშებით 1996-2004 წლებში**

სახელმწიფო ბიუჯეტის წილი მთლიან შიდა პროდუქტში 1996 წელს 13 პროცენტს შეადგენდა (იხ. ცხრილი №21), შემდეგ მოხდა მისი შემცირება 11 პროცენტამდე, რაც სახელმწიფო ბიუჯეტის მუდმივ შეუსრულებლობას და საგადასახადო შემოსავლების მცირე ოდენობით მობილიზებას უკავშირდება. 2004 წელს კი აღნიშნულმა მაჩვენებელმა 18 პროცენტი შეადგინა.

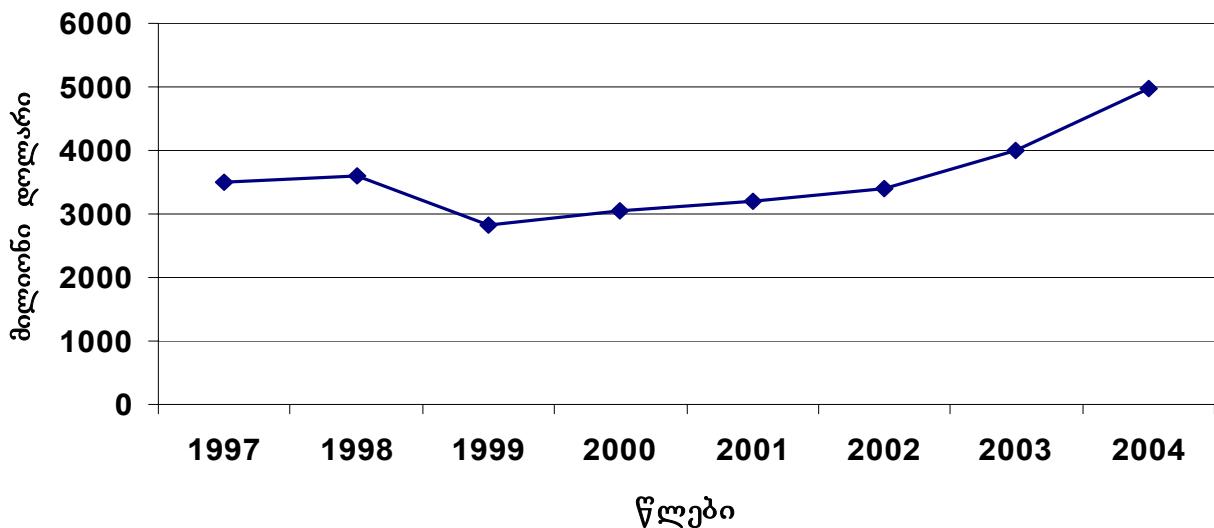
სახელმწიფო ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში 2004 წელს 12 პროცენტით განისაზღვრა. ეს კიდევ ერთი დადასტურებაა იმისა, რომ ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისმა ორგანოებმა მკვეთრად გაამკაცრეს საგადასახადო ადმინისტრირება და სახელმწიფო ბიუჯეტი ძირითადად საგადასახადო შემოსავლებს ემყარებოდა.

**ცხრილი №21. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტი და მთლიანი შიდა
პროდუქტი**

მაჩვენებლები	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
მთლიანი შიდა პროდუქტი (მილიონი ლარი)	4,555	5,022	5,669	6,015	6,648	7,459	8,560	9,800
სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები და გრანტები (მილიონი ლარი)	593	622	650	640	740	818	932	1,773
საგადასახადო შემოსავლები (მილიონი ლარი)	353	330	414	438	631	723	807	1,198
სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებისა და გრანტების წილი მშპ- ში (პროცენტებში)	13	12	11	11	11	11	11	18
საგადასახადო შემოსავლების წილი მშპ-ში (პროცენტებში)	8	7	7	7	9	10	9	12

საინტერესოა ასევე საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკის განხილვა დოლარებში. 2004 წელს საქართველოს მთლიანმა შიდა პროდუქტმა 4,9 მილიარდი დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით 979 ათასი დოლარით მეტია, ხოლო 1997 წელთან შედარებით 1,5 მილიონი ლარით მეტი ანუ ადგილი ჰქონდა 42 პროცენტიან ზრდას (იხ. იაგრამა №28)

**დიაგრამა №28 საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტის 1997-2004 წლის
დინამიკა დოლარებში**

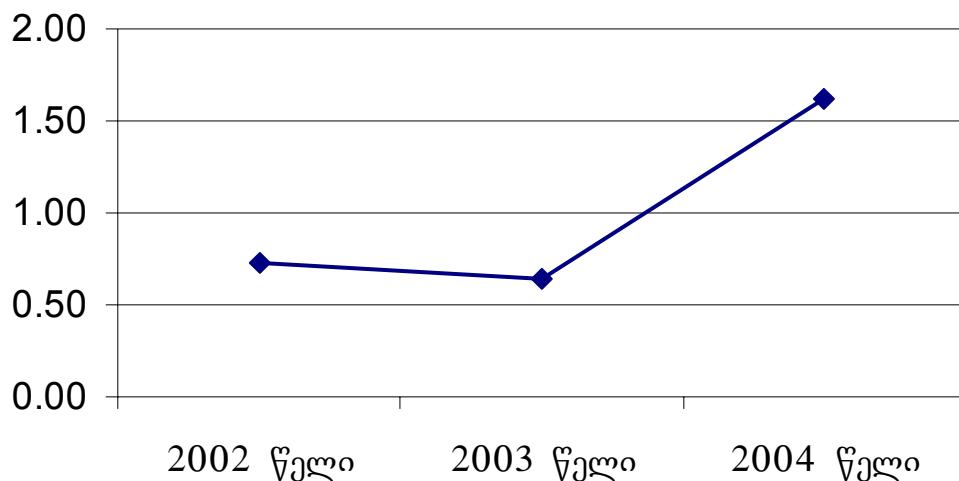
2004 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტის გდასახდელების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში 15 პროცენტს შეადგენს. აღნიშნული მაჩვენებელი 2003 წელთან შედარებით გაზრდილია 5 პროცენტული პუნქტით, ხოლო 2002 წელთან შედარებით კი 2 პროცენტული პუნქტით. საანგარიშო პერიოდში წინა წლებთან შედარებით განსაკუთრებით გაზრდილია თავდაცვის ხარჯების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში. თუ აღნიშნული სფეროს წილი 2002 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის 0,73 პროცენტს შეადგენდა, 2004 წელს იგი მკვეთრად გაიზარდა და შეადგინა 1,62 პროცენტი (იხ. ცხრილი №22; დიაგრამა №29).

2004 წელს წინა წლებთან შედარებით მნიშვნელოვნად გაიზარდა “ენერგეტიკისა” და “საზოგადოებრივი წესრიგისა და უმიშროების” სფეროების დაფინანსების წილი მთლიან შიდა პროდუქტთან მიმართებაში. 2004 წელს ენერგეტიკის სფერო დაფინანსდა 78,4 მილიონი ლარით და მთლიანი შიდა პროდუქტის 0,8 პროცენტი შეადგინა. აღნიშნული მაჩვენებლები 2002 წელს შესაბამისად შეადგენდა 17,2 მილიონ ლარს და 0,23 პროცენტს (იხ. დიაგრამა №30).

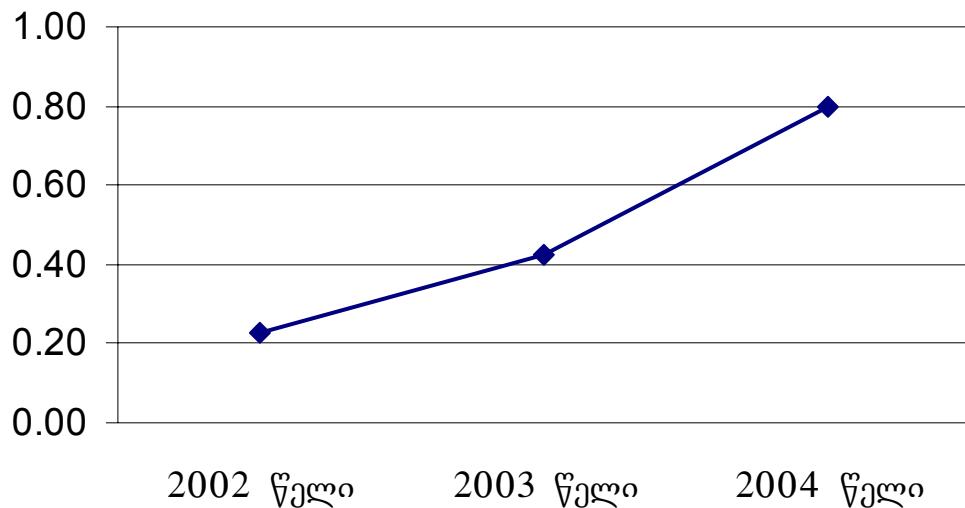
ცხრილი № 22. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სფეროების დაფინანსების
მაჩვენებლები მშპ-სთან მიმართებაში 2002-2004 წლებში

ფუნქციონალური კატეგორიები	2002 წელი		2003 წელი		2004 წელი	
	ათას ლარებში	წილი მშპ-ში	ათას ლარებში	წილი მშპ-ში	ათას ლარებში	წილი მშპ-ში
თავდაცვა	54,600	0.73	55,429	0.64	158,749	1.62
საზოგადოებრივი წესრიგი და უშიშროება	91,705	1.23	81,976	0.96	239,574	2.44
განათლება	41,370	0.55	37,815	0.44	65,292	0.66
ჯანმრთელობის დაცვა	47,291	0.63	7,085	0.08	54,802	0.56
სოც. დაზღვევა და სოც. უზრუნველყოფა	120,685	1.62	100,582	1.17	107,334	1.09
კულტურა, სპორტი, რელიგია	25,917	0.35	23,555	0.27	39,212	0.40
სათბობ-ენერგეტიკული კომპლექსი	17,181	0.23	36,564	0.43	78,386	0.80
სოფლის მეურნეობა	19,895	0.27	10,990	0.13	29,177	0.30

დაგრამა №29. თავდაცვის ხარჯების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში
2002-2004 წლებში

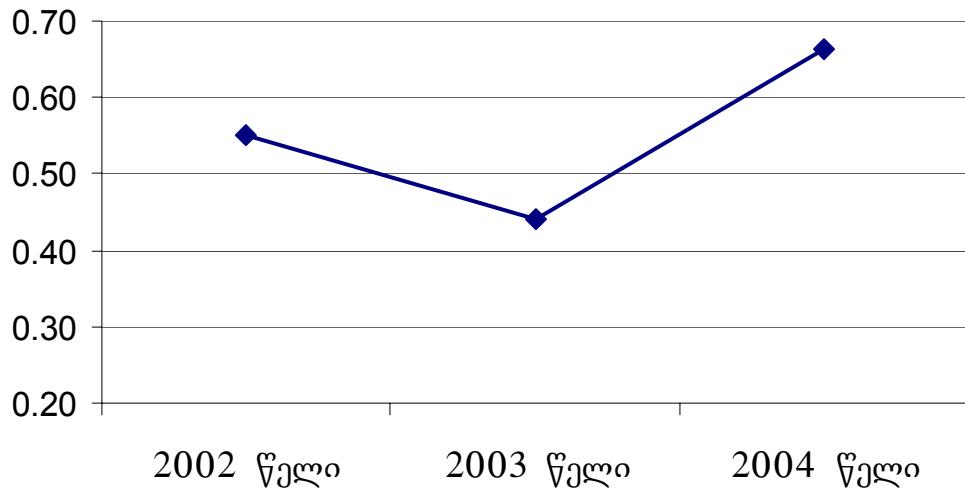
**დიაგრამა №30. ენერგეტიკის ხარჯების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში
2002-2004 წლებში**

სოციალური სფეროს დაფინანსებამ 2002 წელს შეადგინა 209,3 მილიონი ლარი, 2003 წელს – 145,5 მილიონი ლარი, ხოლო 2004 წელს წინა წელთან შედარებით აღნიშნული სფეროს დაფინანსება გაიზარდა 56 პროცენტით და შეადგინა 227,4 მილიონი ლარი. მათ შორის განათლების სფერო დაფინანსდა 65,3 მილიონი ლარით და მთლიანი შიდა პროდუქტის 0,66 პროცენტი შეადგინა. ჯანმრთელობის დაცვის ხარჯებმა შეადგინა 54,8 მილიონი ლარი და მთლიანი შიდა პროდუქტის 0,56 პროცენტი, ხოლო სოციალური დაზღვევისა და სოციალური უზრუნველყოფის ხარჯებმა – 107,3 მილიონი ლარი და მთლიანი შიდა პროდუქტის 1,1 პროცენტი.

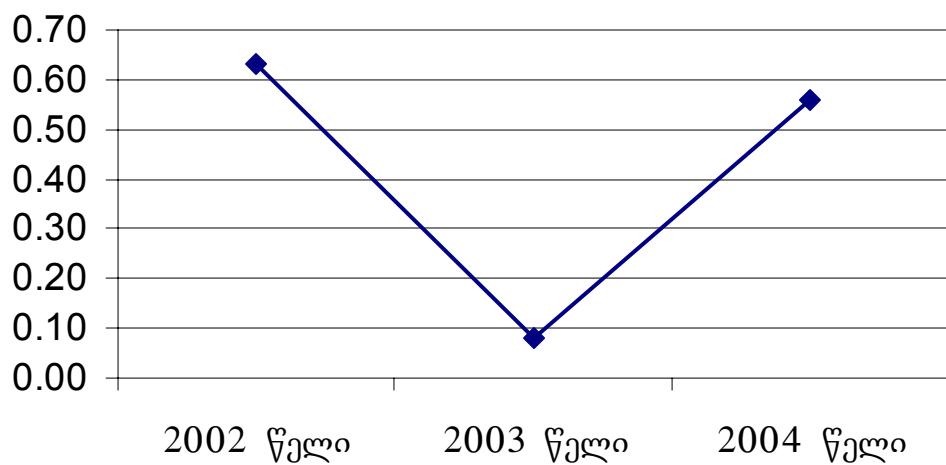
განათლების სფეროს ხარჯების 2002-2004 წლების დინამიკა მთლიან შიდა პროდუქტთან მიმართებაში ნათლად ჩანს დიაგრამა №31-ზე.

**დიაგრამა №31. განათლების ხარჯების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში
2002-2004 წლებში**

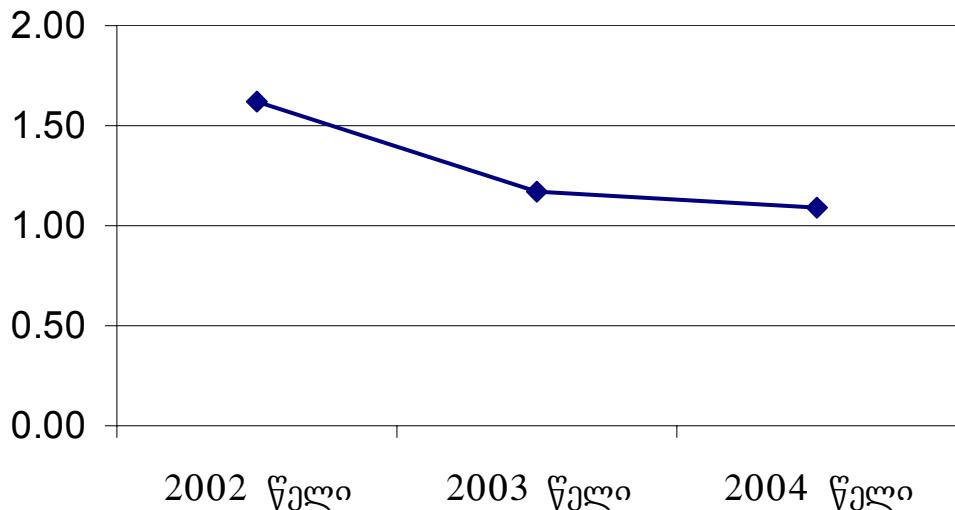
ჯანმრთელობის დაცვის ხარჯების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში 2002 წელს შეადგენდა 0,63 პროცენტს, 2003 წელს კი აღნიშნული ხარჯების წილი მკვეთრად შემცირდა და შეადგინა 0,08 პროცენტი, ხოლო 2004 წელს მისი წილი კვლავ გაიზარდა 0,56 პროცენტამდე (დიაგრამა №32).

დიაგრამა №32. ჯანმრთელობის დაცვის ხარჯების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში 2002-2004 წლებში

სოციალური დაზღვევა და სოციალური უზრუნველყოფა როგორც აღვნიშნეთ 2004 წელს დაფინანსდა 107,3 მილიონი ლარით, რაც 2003 წელთან შედარებით 6,8 მილიონი ლარით მეტია. მიუხედავად ამისა მისი წილი მთლიან შიდა პროდუქტში წინა წლებთან შედარებით მცირდება (იხ. დიაგრამა №33).

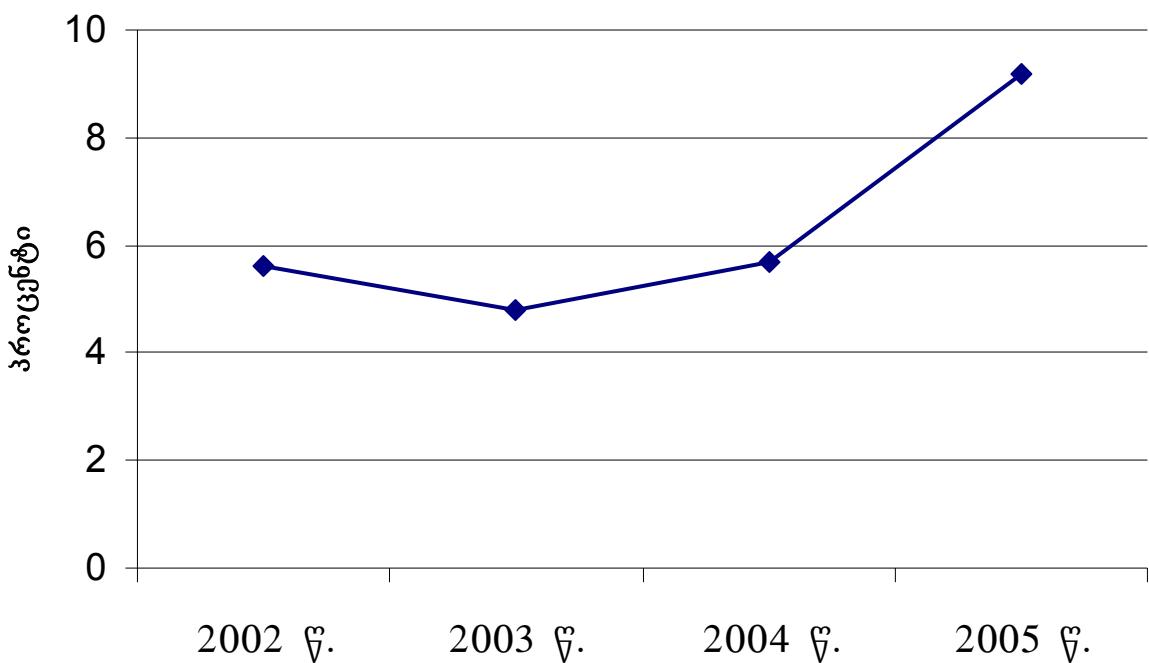
**დიაგრამა №33. სიციალური დაზღვევისა და სოციალური უზრუნველყოფის
ხარჯების წილი მთლიან შიდა პროდუქტში 2002-2004 წლებში**

განსაკუთრებულად ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს ინფლაცის ზრდის მაღალი მაჩვენებელი. (იხ. დიაგრამა №34) 2004 წელს წლიური ინფლაცია 5-6 პროცენტით განისაზღვრა. 2005 წლის პირველ კვარტალში კი მან საკმაოდ მნიშვნელოვან ციფრს მიაღწია და 9,2 პროცენტს შეადგენს. ასეთი მაღალი დონე ძირითადად გამოწვეულია ორი მიზეზით:

1. გამკაცრებულია საგადასახადო ადმინისტრირება და ხდება დიდი ოდენობით საგადასახადო შემოსავლების ამოღება;
2. ახალი საგადასახადო კოდექსით გაიზარდა აქციზის განაკვეთები. ეს განსაკუთრებით ეხება ნაკობებრიდუქტებს, რომელთა გაძვირება ავტომატურად იწვევს სხვა საქონელზე ფასების ზრდას.

დიაგრამა №34. ინფლაციის დონე 2002-2005 წლებში

5. ხარჯების საშუალოვადიანი დაგებმარება

საქართველში საბიუჯეტო პროცესი რეგულირდება კანონით საბიუჯეტო სისტემის შესახებ. ეს კანონი, რომელიც ძალაში შევიდა 2004 წლის 1 იანვარს, განსაზღვრავს საბიუჯეტო პროცესში ფინანსთა სამინისტროსა და სხვა მხარჯველი ერთეულების პასუხისმგებლობებისა და უფლება-მოვალეობების ძირითად ჩარჩოს. თუმცა, საბიუჯეტო პროცესთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი კვლავ საჭიროებს დამატებით ყურადღებას. ასეთ საკითხთა შორისაა “სტრატეგიულ დაგენეგმვასა” და “ბიუჯეტის მომზადების” პროცესებს შორის

კავშირი. სტრატეგიული პრიორიტეტების მკაფიო განსაზღვრა როგორც ეროვნულ, ასევე სექტორულ დონეებზე წარმოადგენს ერთადერთ საშუალებას შეზღუდული სახელმწიფო რესურსების სტრატეგიულად ხარჯვის უზრუნველსაყოფად. ეს ყოველივე ორ საფეხურს მოიცავს:

- საერთო ფისკალური მიზნებისა და სექტორული ჭერების დადგენა, საერთო სახელმწიფო პრიორიტეტების, მაკროეკონომიკური პროგნოზისა და ფისკალური პოლიტიკიდან გამომდინარე;
- რესურსების განაწილება სტრატეგიული პრიორიტეტების მიხედვით სექტორული ჭერების შესაბამისად. საქართველოსათვის ამ უაღრესად მნიშვნელოვანი მიზნების მისაღწევად ფინანსთა სამინისტროს განზრახული აქვს შემოიღოს ხარჯების საშუალოვადიანი დაგეგმარება (**MTEF – Medium Term Expenditure Framework**). პირველი MTEF მოიცავს 2006-2008 წლებს.

MTEF-ის დანიშნულებაა გაძლიეროს სახელმწიფო რესურსების განაწილების საფუძველი და უფრო სტრატეგიული გახადოს იგი. ამ თვალსაზრისით, MTEF-ის ძირითადი მიზნები ასე შეიძლება ჩამოყალიბდეს:

- მაკროეკონომიკური და ფისკალური მართვის გაუმჯობესება რესურსების სრულყოფილი და რეალური ჩარჩოს შემუშავების გზით ბიუჯეტის ფორმულირებისთვის;
- საბიუჯეტო დაგეგმარებაში საშუალოვადიანი პერსპექტივის შემოტანა. MTEF მოიცავს 3 წელს, საიდანაც პირველი წელი ეხება პარლამენტის მიერ დასამტკიცებელ წლიურ საბიუჯეტო გეგმას, ხოლო მეორე და მესამე წლები კი – ინდიკატიურ გეგმასა და ბიუჯეტს;
- სახელმწიფო ფინანსების მართვის ძირითადი საკითხებისა და შესაბამისი სტრატეგიული ქმედებების გამოკვეთა და რესურსების მიმართვა სტრატეგიული სექტორთშორისი და შიდა-სექტორული პოლიტიკისა და პრიორიტეტებისკენ. აუცილებლად აღსანიშნავია, რომ MTEF-ი ყოველთვის უნდა მოიაზრებოდეს სტრატეგიულ დონეზე. მისი

საშუალებით ფინანსთა სამინისტრომ და სხვა მხარჯველმა ერთეულებმა უნდა მოახდინონ ხარჯვითი საკითხების, პროგრამებისა და პრიორიტეტების ანალიზი.

ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ MTEF-ი წლიური ბიუჯეტირების პარალელური პროცესი კი არ არის, არამედ მისი შემადგენელი ნაწილია. MTEF-ის განახლება და შესწორება უნდა მოხდეს ყოველწლიურად, რათა უზრუნველყოფილ იქნას მისი უწყვეტობა და შენარჩუნებულ იქნეს დაგეგმვის სამწლიანი პორიზონტი. MTEF-ი სამ საყრდენზე დგას. ესენია:

1. მაკრო-ფინანსური ჩარჩოს შემუშავება;
2. საერთო ხარჯების ანალიზი, რამაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს სექტორებს შორის რესურსების გადანაწილებაზე;
3. სექტორული ანალიზი და სექტორული ხარჯების გეგმა.

თითოეული ამ საყრდენთაგანი, თავის მხრივ, შეიძლება დამატებით დაიშალოს ელემენტებად.

MTEF-ის საფუძვლები და ძირითადი ნაწილები

MTEF-ის პროცესის საბოლოო შედეგი არის ხარჯების საშუალოვადიანი დაგეგმვის დოკუმენტი. ეს დოკუმენტი ასახავს მთავრობის ხედვას საშუალოვადიანი სტრატეგიებისა და ხარჯების დაგეგმვასთან დაკავშირებით. ამავე დროს, დოკუმენტში მოცემული იქნება შემაჯამებელი ინფორმაცია MTEF-ის ძირითადი საყრდენების მიხედვით:

1. ფინანსური ცხრილები და რესურსთა აგრეგირებული პროგნოზი;
2. ხარჯვითი ჭერები ძირითადი ეკონომიკური კლასიფიკატორების მიხედვით;
3. ხარჯვითი ჭერები სექტორისა და მხარჯავი ერთეულის მიხედვით.

ფინანსთა სამინისტრო პასუხისმგებელია ხარჯების საშუალოვადიანი დაგეგმვის დოკუმენტის მომზადებაზე. დოკუმენტის მომზადებაში ჩართული იქნებიან:

- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ფინანსური პოლიტიკის დეპარტამენტი, რომელიც შეიმუაშვებს მაკრო-ფისკალურ ჩარჩოს. ამ უკანასკნელის საშუალებით მოხდება რესურსების საერთო პაკეტის განსაზღვრა;
- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბიუჯეტო დეპარტამენტი, რომელიც განახორციელებს ურთიერთ-გადამკვეთი ხარჯებისა და სექტორული ჭერების ანალიზს;
- მხარჯველი ერთეულები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან სექტორული ხარჯების სტრატეგიული გეგმების შემუშაბებაზე.

2006-2008წლების MTEF-ის სფერო

MTEF-ი შედარებით ახალი ცნებაა საქართველოში და, ამდენად, როგორც ფინანსთა სამინისტროს, ასევე სხვა სამინისტროების თანამშრომლებს მისი წარმართვის შედარებით ნაკლები გამოცდილება აქვთ. MTEF-ის სრული მასშტაბით ამოქმედებას რამდენიმე წელი დასჭირდება. პირველი MTEF-ი, რომელიც 2006-2008 წლებს მოიცავს, ძირითად ფოკუსირებული იქნება მომდევნო MTEF-ებისთვის ძლიერი საფუძვლის შექმნაზე.

მაკრო-ფისკალური ჩარჩო

ფინანსთა სამინისტროს ფინანსური პოლიტიკის დეპარტამენტი განიხილავს და გაანალიზებს გასული წლების მაკროეკონომიკურ და ფისკალურ მიღწევებს, შემოსავლების მობილიზების პოლიტიკის ეფექტებსა და რეფორმების შედეგებს. გარდა ამისა, წინასწარ განსაზღვრული საგარეო დაფინანსებისა და სრულყოფილი ვალების მდგრადობის ანალიზის საფუძველზე მომზადდება მაკროეკონომიკური პროგნოზები, რაც თავის მხრივ, განვითარება საშუალოვადიან ფისკალურ დაგეგმარების საფუძველი. ურთიერთ-გადამკვეთი საკითხების ანალიზი ძირითადი პასუხისმგებლობა სექტორული ჭერების

განსაზღვრაში აკისრია ფინანსთა სამინისტროს საბიუჯეტო დეპარტამენტს. სექტორებს შორის რესურსების სტრატეგიულად და ოპტიმალურად განაწილების უზრუნველსაყოფად საბიუჯეტო დეპარტამენტი, პირველ რიგში, გააანალიზებს გასული წლების სექტორულ ხარჯებსა და სექტორებს შორის რესურსების განაწილებას, სადაც განსაკუთრებული აქცენტი ძირითადი პოლიტიკური ტენდენციების გამოკვეთაზე იქნება გაკეთებული. ანალიზის სრულყოფილების მიზნით, შესაძლებელია მოხდეს საქართველოს ხარჯვითი ტენდენციების შედარება სხვა გარდამავალი ქვეყნების შესაბამის ტენდენციებთან, მაგალითად, მათ წილთან მთლიან მშპ-სთან მიმართებით, და სხვ. აღნიშნულ ანალიზში ჩართული უნდა იყოს 2004 წლის ბიუჯეტის ფაქტიური შესრულების მაჩვენებლებიც. მომავალში საბიუჯეტო დეპარტამენტი მოამზადებს გარკვეული წინასწარ შერჩეული საკითხების სიღრმისეულ ანალიზსაც. ასეთი საკითხების მაგალითი შეიძლება იყოს სახელმწიფო სექტორის რეფორმა და მისი მნიშვნელობა სახელფასო ფონდისათვის. თუმცა, საწყის ეტაპზე, 2006-2008 წლების MTEF-ში ასეთი ანალიზი არ არის გათვალისწინებული. სექტორული ჭერების განსაზღვრა მოხდება საბიუჯეტო დეპარტამენტის მიერ მომზადებული ურთიერთ-გადამკვეთი საკითხების ანალიზის, სახელმწიფო პოლიტიკისა (რომელიც ასახულია ეკონომიკური განვითარებისა და სიღარიბის დაძლევის პროგრამაში, ბრიუსელის კონფერენციის დოკუმენტში და სხვ.) და სექტორული ხარჯების სტრატეგიული ცხრილების საფუზველზე. სექტორული ანალიზი და სტრატეგიული ხარჯების გეგმა 2006-2008 წლების MTEF-ი ძირითადად ფოკუსირებული იქნება სექტორულ სტრატეგიებსა და პრიორიტეტების განსაზღვრაზე. იმის გათვალისწინებით, რომ სექტორული ანალიზისა და სტრატეგიების შემუშავება მაღალ მოთხოვნებს უყენებს სამინისტროებს, 2006-2008 წლების MTEF-ი შემოღებული იქნება ორ სხვადასხვა დონეზე:

პირველი რიგის მხარჯველი ერთეულები: აქ მოიაზრება ის სამინისტროები, რომლებიც გარკვეულწილად უკვე არიან ჩართული ხარჯების

საშუალოვადიანი დაგეგმარების პროცესში. ამ სამინისტროებს უკვე დაგროვილი აქვთ გარკვეული გამოცდილება და მათ მიეწოდებათ სათანადო ექსპერტული დახმარება სექტორული ხარჯვითი სტრატეგიების შემდგომ დასახვეწად. პირველი რიგის მხარჯველი ერთეულები გარკვეული თვალსაზრისით ექსპერიმენტულ როლს შეასრულებს და მოიცავს ჯანდაცვის, განათლებისა და სოფლის მეურნეობის სექტორებს. ისინი პირველ რიგში მოამზადებენ სექტორული სტრატეგიების ხარჯების მატრიცას გარდა ამისა, მოახდენენ პროგრამების ხარჯთაღრიცხვას. ამ ხარჯთაღრიცხვაში მითითებული იქნება შესრულების შესაბამისი ინდიკატორები. უფრო დეტალური ფორმატი ასეთი ხარჯთაღრიცხვებისთვის შემუშავებული იქნება 2005 წლის დასაწყისში. სექტორული სტრატეგიების ხარჯების მატრიცების მომზადების ხარისხისა და მხარჯავი ერთეულების შესაძლებლობების გათვალისწინებით მოხდება ერთი ან რამდენიმე პროგრამული სფეროს შერჩევა მისი შემდგომი ანალიზისა და დეტალური ხარჯთაღრიცხვის მოსამსაზღებლად.

მეორე რიგის მხარჯველი ერთეულები გააერთიანებს ყველა დანარჩენ სამინისტროს. ეს სამინისტროები შედარებით მარტივი ფორმატით შეიმუშავებენ სტრატეგიებსა და პრიორიტებს. მათი ინტეგრირება ეტაპობრივად მოხდება MTEF-ის პროცესში პირველი რიგის სამინისტროების გამოცდილების გათვალისწინებით. პროგრამების განსაზღვრისა და ანალიზის ნაცვლად, ეს მხარჯავი ერთეულები ყურადღებას გაამახვილებენ საერთო რეფორმებსა და ამ რეფორმების საბიუჯეტო იმპლიკაციებზე. მხარჯავი ერთეულების დანაწილება პირველ და მეორე რიგად საკმაოდ პირობითია და არც ერთ მხარჯველ ერთეულს არ უშლის ხელს დაიწყოს სექტორული სტრატეგიების ხარჯების მატრიცის შემუშავება კონკრეტული საპროგრამო სფეროებისათვის (მაგალითად, გარემოს დაცვის სამინისტრომ უკვე გამოთქვა ინტერესი უფრო აქტიურად ჩაერთოს პროცესში, ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს აქვს სურვილი მოამზადოს სექტორული სტრატეგიების ხარჯების მატრიცა წყლის სექტორისათვის, და ა.შ.) მხარჯველი ერთეულების ორივე ჯგუფისათვის

მნიშვნელოვანია იმის გათვალისწინება, რომ 2006-2008 წლების MTEF-ი
ძირითადად ფოკუსირებულია სტრატეგიასა და პრიორიტეტების განსაზღვრაზე.

შენიშვნა: მეხუთე თავი მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა
სამინისტროს მასალებზე დაყრდნობით (www.mof.ge).

დანართი

**დანართი № 1. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის
გადასახდელები ორგანიზაციული კალისფიკაციის მიხედვით**

ქოდი	დასახელება	გეგმა	ხარჯი	გადახრა	
				ლარებში	%-ში
100	საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	5 247 200	6 790 312	1 543 112	129
101	საქართველოს პარლამენტი	4 183 480	3 962 160	-221 320	95
103	საქართველოს პარლამენტთან არსებული ეროვნული ბიბლიოთეკა	547 400	527 692	-19 708	96
200	საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	2 625 800	1 861 822	-763 978	71
201	საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	2 535 300	1 819 236	-716 064	72
300	ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	296 750	296 101	-649	100
400	საქართველოს მთავრობის კანცელარია	1 242 100	974 806	-267 294	78
401	საქართველოს მთავრობის კანცელარია	868 350	689 468	-178 882	79
404	კონფლიქტების მოგვარების საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	57 400	56 168	-1 232	98
405	ევროპულ და ევრო-ატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	125 250	106 168	-19 082	85
406	სამოქალაქო ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	75 000	45 690	-29 310	61
407	რეფორმების საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	116 100	77 311	-38 789	67
500	საქართველოს კონტროლის პალატა	1 132 250	887 903	-244 347	78
501	საქართველოს კონტროლის პალატა	939 250	887 903	-51 347	95
600	საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისაა	146 400	140 566	-5 834	96
601	საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის აპარატი	146 400	140 566	-5 834	96
700	საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	601 750	462 127	-139 623	77
701	საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	391 150	342 920	-48 230	88
703	საკონსტიტუციო სასამართლოს წინა პერიოდის დავალიანების დაფარვა	210 600	119 207	-91 393	57
800	საქართველოს უზენაესი სასამართლო	852 900	822 027	-30 873	96
801	საქართველოს უზენაესი სასამართლო	477 900	465	-477 435	0
803	უზენაესი სასამართლოს წინა პერიოდის დავალიანების დაფარვა	375 000	360 297	-14 703	96
900	საერთო სასამართლოები	3 441 000	1 989 892	-1 451 108	58
901	საერთო სასამართლოების დეპარტამენტის აპარატი	104 450	102 703	-1 747	98
902	საერთო სასამართლოები	2 552 550	1 887 190	-665 360	74
1000	საქართველოს უისტიციის უმაღლესი	139 905	123 023	-16 882	88

	საბჭო				
1100	საქართველოს პროგურატურა	3 650 000	2 642 530	-1 007 470	72
კოდი	დასახელება	გეგმა	ხარჯი	გადახრა	%-ში
1101	საქართველოს გენერალური პროგურატურა და პროგურატორის სხვა ორგანოები	3 650 000	2 642 530	-1 007 470	72
1200	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი სამეცნიელოსა და ზემო სკანდალის მსარეში	19 441	19 131	-310	98
1300	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი გურიის მსარეში	19 500	18 442	-1 058	95
1400	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი იმერეთის მსარეში	23 575	19 154	-4 421	81
1500	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი კახეთის მსარეში	26 100	24 091	-2 009	92
1600	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი მცხეთა-თმიანეთის მსარეში	20 150	18 053	-2 097	90
1700	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი რაჭა-ლეჩხუმის მსარეში	23 360	20 903	-2 457	89
1800	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი სამცხე-ჯავახეთის მსარეში	21 945	12 222	-9 723	56
1900	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი ქვემო ქართლის მსარეში	23 475	23 059	-416	98
2000	საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატი შიდა ქართლის მსარეში	18 650	16 231	-2 419	87
2200	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	132 039 402	127 634 565	-4 404 837	97
2201	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	26 955 439	24 917 899	-2 037 540	92
2202	საგარეო სახელმწიფო გალდებულებების მომსახურება	42 023 135	42 023 089	-46	100
2203	საშიაო სახელმწიფო გალდებულებების მომსახურება	21 232 537	21 232 537	0	100
2204	ტრანსფერტი ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტებში	43 522 000	31 408 000	-12 114 000	72
2207	საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდი	23 062 092	0	-23 062 092	0
2211	მთავრობის სარეზერვო ფონდი (გ.შ. სახელმწიფო ჯილდოებზე დაწესებული პრემიები)	1 036 617		-1 036 617	0

2300	საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო	28 869 311	16 116 519	-12 752 792	56
2301	საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს აპარატი	920 580	614 516	-306 064	67
2309	სტატისტიკის დეპარტამენტი	492 400	479 281	-13 119	97
2320	საავტომობილო გზების დეპარტამენტი	10 626 000	4 897 748	-5 728 252	46
კოდი	დასახელება	გეგმა	ხარჯი	გადახრა	
				ლარებში	%-ში
2400	საქართველოს ოუსტიციის სამინისტრო	9 275 200	7 836 008	-1 439 192	84
2401	საქართველოს ოუსტიციის სამინისტროს აპარატი	656 500	583 883	-72 617	89
2405	სააღსრულებო დეპარტამენტი	235 200	189 209	-45 991	80
2408	სასჯელაღსრულების დაწესებულებები	3 121 800	2 651 730	-470 070	85
2500	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	10 200 513	10 063 573	-136 940	99
2501	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს აპარატი	1 463 600	1 326 660	-136 940	91
2502	საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური დაწესებულებები (წარმომადგენლობები)	5 258 913	5 258 913	0	100
2503	საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის და ამ ორგანიზაციებში გაწევრიანების ხარჯები	3 478 000	3 478 000	0	100
2600	საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	103 499 600	70 471 252	-33 028 348	68
2700	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	37 475 010	32 451 456	-5 023 554	87
2701	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ორგანოები	31 259 960	30 712 393	-547 567	98
2703	საქართველოს საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტი	4 652 175	3 340 747	-1 311 428	72
2800	საქართველოს საგარეო დაზვერვის სპეციალური სამსახური	739 793	592 202	-147 591	80
2900	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	16 936 861	16 397 671	-539 190	97
2901	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს აპარატი	414 150	309 356	-104 794	75
2911	დაწესებითი პროფესიულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებების ხელშეწყობის პროგრამა	360 522	354 990	-5 532	98
2912	საშუალო-საეცვალური სასწავლებლების ხელშეწყობის პროგრამა	590 970	495 724	-95 246	84
2913	უმაღლესი სასწავლებლების პროგრამა	4 851 768	4 788 278	-63 490	99
2914	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მაზნობრივი პროგრამები	480 556	271 230	-209 326	56
2918	სამეცნიერო-კვლეულითი სამუშაოების ხელშეწყობის პროგრამა	913 100	831 725	-81 375	91

2925	საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია	3 095 165	2 832 904	-262 261	92
3000	საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო	6 873 229	5 673 898	-1 199 331	83
3001	საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტროს აპარატი	563 000	484 902	-78 098	86
3002	სპორტის დეპარტამენტი	1 292 000	1 210 879	-81 121	94
3004	საერთო ეროვნული მნიშვნელობის კულტურულ და სპორტულ დაწესებულებათა პროგრამა	2 783 000	2 291 925	-491 075	82
3100	საქართველოს ღია მუზეუმთა და განსახლების სამინისტრო	14 515 925	13 288 217	-1 227 708	92
კოდი	დასახელება	გეგმა	ხარჯი	გადახრა	
				ლარებში	%-ში
3101	საქართველოს ღია მუზეუმთა და განსახლების სამინისტროს ცენტრალური აპარატი	352 050	274 746	-77 304	78
3103	ღია მუზეუმთა და დევნილთა შემწეობები	9 337 300	9 294 129	-43 171	100
3104	დევნილთა შენახვის ხარჯები თრგანიზებულად ჩასახლების ადგილებზე	4 437 975	3 498 243	-939 732	79
3200	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	176 191 692	148 268 160	-27 923 532	84
3201	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს აპარატი	970 619	778 826	-191 793	80
3206	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	622 936	491 220	-131 716	79
3227	საქართველოს სოციალური დაცვების ერთიანი სახელმწიფო ფონდი	164 018 379	141 968 581	-22 049 798	87
322702	პენსიონერთა პენსიები	117 200 000	106 186 884	-11 013 116	91
322708	მოსახლეობის ამბოლატორული დახმარების სახ. პროგრამა	4 920 000	3 840 776	-1 079 224	78
322709	მოსახლეობის სტაციონარული დახმარების სახ. პროგრამა	14 529 500	11 148 453	-3 381 047	77
322710	მოსახლეობის სპეციფიკურ მედიკამენტებით უზრუნველყოფის პროგრამა	5 472 000	4 718 000	-754 000	86
322711	ჯანდაცვის პროგრამებში წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვა	5 000 000	4 874 218	-125 782	97
3228	სოციალური დახმარებისა და დასაქმების სახელმწიფო საგვარუ	1 195 000	320 474	-874 526	27
3300	საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო	52 297 000	33 685 562	-18 611 438	64
3301	საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტროს ცენტრალური აპარატი	305 000	209 576	-95 424	69
3304	საქართველოს ენერგოსისტემის სუპსიდირება	37 800 000	30 600 000	-7 200 000	81
3400	საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	11 897 600	4 383 308	-7 514 292	37

3401	საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს აპარატი	597 400	510 495	-86 905	85
3500	საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო	8 264 750	4 557 091	-3 707 659	55
3501	საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს აპარატი	398 925	336 555	-62 370	84
3511	დაცული ტერიტორიების დეპარტამენტი	278 625	249 272	-29 353	89
3512	სატყეო მერნეობის დეპარტამენტი	1 305 650	1 257 989	-47 661	96
3600	სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	8 137 260	7 160 513	-976 747	88
3700	საქართველოს სახალხო დამცველის სამსახური	315 400	116 227	-199 173	37
3701	საქართველოს სახალხო დამცველის სამსახურის აპარატი	185 000	116 227	-68 773	63
კოდი	დასახელება	გეგმა	ზარჯი	გადახრა	
				ლარებში	%-ში
3800	საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ეროვნული კომისია	101 475	76 640	-24 835	76
4000	ნავთობისა და გაზის რესურსების მარეგურილებელი სახელმწიფო სააგენტო	127 900	127 659	-241	100
4100	ტექნიკური ზედამხედველობის სახელმწიფო ინსტიტუტია	34 475	34 108	-367	99
4200	სხვა ორგანიზაციები	483 624	440 091	-43 533	91

**დანართი № 2. საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 3
თვის განმავლობაში წინა პერიოდის დავალიანებების დაფარვა**

(ლარი)

დასახელება	გეგმა	ზარჯი	გადახრა
საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	210,600.0	119,206.6	91,393.4
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურება	126,800.0	78,039.8	48,760.2
დამქირავებლიდან ანარიცხები	44,000.0	26,806.3	17,193.7
სხვა საქონელი და მომსახურება	39,800.0	14,360.5	25,439.5
საკონსტიტუციო სასამართლოს წინა პერიოდის დავალიანების დაფარვა	210,600.0	119,206.6	91,393.4
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურება	126,800.0	78,039.8	48,760.2
დამქირავებლიდან ანარიცხები	44,000.0	26,806.3	17,193.7
სხვა საქონელი და მომსახურება	39,800.0	14,360.5	25,439.5
საქართველოს უზენაესი სასამართლო	375,000.0	360,297.0	14,703.0
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურება	122,800.0	122,788.0	12.0
დამქირავებლიდან ანარიცხები	38,900.0	38,851.0	49.0
მივლინებები	14,800.0	14,039.0	761.0
სხვა საქონელი და მომსახურება	129,500.0	115,619.0	13,881.0

კაპიტალური ზარჯები	69,000.0	69,000.0	0.0
უზენაესი სასამართლოს დავალიანების დაფარვა	375,000.0	360,297.0	14,703.0
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურება	122,800.0	122,788.0	12.0
დამქირავებლიდან ანარიცხები	38,900.0	38,851.0	49.0
მივლინებები	14,800.0	14,039.0	761.0
სხვა საქონელი და მომსახურება	129,500.0	115,619.0	13,881.0
კაპიტალური ზარჯები	69,000.0	69,000.0	0.0
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	0.0	314,368.5	-314,368.5
სხვა საქონელი და მომსახურება	0.0	314,368.5	-314,368.5
წინა წლების დავალიანების დაფარვა	0.0	314,368.5	-314,368.5
სხვა საქონელი და მომსახურება	0.0	314,368.5	-314,368.5
დასახელება	გეგმა	ზარჯი	გადახრა
სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი	0.0	314,368.5	-314,368.5
სხვა საქონელი და მომსახურება	0.0	314,368.5	-314,368.5
საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო	8,305,000.0	3,663,917.8	4,641,082.2
სხვა საქონელი და მომსახურება	200,000.0	199,109.8	890.2
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	8,105,000.0	3,464,808.0	4,640,192.0
საავტომობილო გზების დეპარტამენტი	200,000.0	199,109.8	890.2
სხვა საქონელი და მომსახურება	200,000.0	199,109.8	890.2
გზების მოვლა შენახვის ზარჯები	200,000.0	199,109.8	890.2
სხვა საქონელი და მომსახურება	200,000.0	199,109.8	890.2
2004 წლის დეპარტამენტი შესრულებული საგზაო	200,000.0	199,109.8	890.2

სამუშაოების აუნაზღაურებული ნაწილის გადახდა			
სხვა საქონელი და მომსახურება	200,000.0	199,109.8	890.2
ანტიტერორისტულ ღონისძიებებში წარმოქმნილ დავალიანებათა დაფარვის ღონისძიებები	8,105,000.0	3,464,808.0	4,640,192.0
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	8,105,000.0	3,464,808.0	4,640,192.0
საქართველოს შრომის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	34,251,379.0	24,164,970.0	10,086,409.0
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	34,251,379.0	24,164,970.0	10,086,409.0
საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდი	34,251,379.0	24,164,970.0	10,086,409.0
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	34,251,379.0	24,164,970.0	10,086,409.0
საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის აღმინისტრაცია	50,000.0	28,720.7	21,279.3
დასახელება	გეგმა	ზარჯი	გადახრა
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	50,000.0	28,720.7	21,279.3
საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის აღმინისტრაციის ცენტრალური აპარატი	50,000.0	28,720.7	21,279.3
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	50,000.0	28,720.7	21,279.3
პენსიონერთა პენსიები	28,500,000.0	18,945,182.3	9,554,817.8
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	28,500,000.0	18,945,182.3	9,554,817.8

პენსიუნების გაცემაში წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვა	28,500,000.0	18,945,182.3	9,554,817.8
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	28,500,000.0	18,945,182.3	9,554,817.8
ჯანდაცვის პროგრამებში წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვა	5,000,000.0	4,874,217.8	125,782.2
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	5,000,000.0	4,874,217.8	125,782.2
შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური ადაპტაციის ხელშეწყობის პროგრამა	1,379.0	0.0	1,379.0
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	1,379.0	0.0	1,379.0
შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური ადაპტაციის ხელშეწყობის პროგრამებში წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვა	1,379.0	0.0	1,379.0
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	1,379.0	0.0	1,379.0
უმუშევრობის, სოციალური დაცვისა და დასაქმების სახელმწიფო პროგრამები	700,000.0	316,849.4	383,150.6
სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	700,000.0	316,849.4	383,150.6
სულ	43,141,979.0	28,622,759.9	14,519,219.1
დასახელება	გეგმა	ზარჯი	გადახრა
მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ანაზღაურება	249,600.0	200,827.8	48,772.2
დამქირავებლიდან ანარიცხები	82,900.0	65,657.3	17,242.7
მივლინებები	14,800.0	14,039.0	761.0
სხვა საქონელი და მომსახურება	369,300.0	643,457.8	-274,157.8

სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერტები	42,356,379.0	27,629,778.0	14,726,601.0
კაპიტალური ხარჯები	69,000.0	69,000.0	0.0

დანართი № 3. საქართველოს პრეზიდენტის 2005 წლის სარეზერვო ფონდის ხარჯები

(ლარი)

№	დოკუმენტის თარიღი და ნომერი	დასახელება	გამოყოფილი თანხა	გადარიცხულია	გადახრა	ცვლილების ნომერი	მუხლი
1	პრეზიდენტის განკარგულება №41-გ 04-02-05	პრეზიდენტის აღმინისტრაცია (პრემიერ-მინისტრ ზურაბ შვანიას დაკრძალვის ორნისძიებათა დასაფინანსებლად)	45,000	35,333	-9,667	№8	სხვა საქონელი და მომსახურება
2	პრეზიდენტის განკარგულება №51 14-02-05	კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო (ედიშერ მაღალაშვილისა და ქართლოს კასრაძის ოჯახებისათვის ფინანსური დახმარება)	6,000	6,000	0	№20	სუბსიდიები და მიმღინარე ტრანსფერები
3	პრეზიდენტის განკარგულება №88 16-02-05	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო (კადეტთა კორპუსის სასწავლო პროცესის შეუფერხებელი წარმართვისათვის)	100,000	0	-100,000	№21	სუბსიდიები და მიმღინარე ტრანსფერები
4	პრეზიდენტის განკარგულება №52 14-02-05	შინაგან საქმეთა სამინისტრო (საზღვარგარეთის ფირმებთან დადებული ხელშეკრულებების საფუძველზე შემოტანილი ტვირთის და საჩუქრების სახით მიღებული საქონლის განახებისათვის)	451,210	451,210	0	№23	სხვა საქ. და მომს. - 223 103ლ, კაპ. ხარჯი - 228 107ლ.
5	პრეზიდენტის განკარგულება №129 28-02-05	პრეზიდენტის აღმინისტრაცია (საქართველოს პრეზიდენტის იტალიაში ოფიციალურ ვიზიტთან დაკავშირებული დელეგაციის შემადგენლობაში მყოფი პარლამენტის წევრების მივლინების ხარჯები)	33,100	15,915	-17,185	№25	მივლინება
6	პრეზიდენტის განკარგულება №184 16-03-05	კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო - საქონაშორისო კულტურული ურთიერთობების მსარდაჭერის სახელმწიფო პროგრამა (უკრაინაში „საქართველოს წელიწადის“	150,182	148,605	-1,577	№43	სუბსიდიები და მიმღინარე ტრანსფერები

		გახსნასთან დაკავშირებით, ქართველი ხელოვნების მოღვაწეთა გალა-კონცერტის ჩასატარებლად)					
№	დოკუმენტის თარიღი და ნომერი	დასახელება	გამოყოფილი თანხა	გადარიცხულია	გადახრა	ცვლილების ნომერი	მუხლი
7	პრეზიდენტის განკარგულება №183 16-03-05	ფინანსთა სამინისტრო - მოსახლეობის შხარდაჭერა საგაზაფხულო სახნავ-სათესი სამუშაოების ჩასატარებლად (საწვავის შესაძენად)	13,560,000	13,560,000	0	№44	სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერები
8	პრეზიდენტის განკარგულება №185 16-03-05	ფინანსთა სამინისტრო - საქართველოს მთავრობისათვის გაწეული საკონსულტაციო მომსახურების დაფინანსება	694,600	173,414	-521,186	№63	სხვა საქონელი და მომსახურება
9	პრეზიდენტის განკარგულება №202 22-03-05	საქართველოს პარლამენტი (პარლამენტის წევრების მივლინება უკრაინაში)	12,500	12,500	0	№72	მივლინება
10	პრეზიდენტის განკარგულება №234 29-03-05	საქართველოს პარლამენტი (პარლამენტის წევრების მივლინება ყაზახეთში)	9,500	9,500	0	№80	მივლინება
11	პრეზიდენტის განკარგულება №229 27-03-05	ენერგეტიკის სამინისტრო - საქართველოს ელექტროენერგიის საბითუმო ბაზარში თბოელექტროსადგურებიდან მიწოდებული ელექტროენერგიის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება	10,500,000	4,800,000	-5,700,000	№78	სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერები
		სულ ჯამი	25,562,092	19,212,477	-6,349,615		

დანარილი № 4. საქართველოს მთავრობის 2005 წლის სარეზერვო ფონდის ხარჯები

(ლარი)

№	დოკუმენტის თარიღი და ნომერი	დასახელება	გამოყოფილი თანხა	გადარიც- ხულია	გადახრა	ცვლილების ნომერი	მუხლი
1	მთავრობის განკარგულება №1 12-01-05	ფინანსთა სამინისტრო - აზიაში სტიქიური უბედურების შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის დახმარება	100,000	100,000	0	№5	სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერები
2	მთავრობის განკარგულება №16 24-02-05	ენერგეტიკის სამინისტრო - გაზის საერთაშორისო კორპორაციის მიერ ყაზბეგის რაიონისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება	800,000	800,000	0	№28	სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერები
3	მთავრობის განკარგულება №15 24-02-05	საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლიმატიური დაწესებულებები (საელჩო საბერძნეთის რესპუბლიკაში - 4500.00 ლარი; იორდანიის ჰაშიმიტურ სამეფოში, ლიბანის რესპუბლიკაში, ქუვეიტისა და გაერთიანებულ არაბთა ემირატებში - 4413.00 ლარი.) - სატვირთო გემ „ENI“-ის დაზიანების შედეგად დაზარალებული ეკიპაჟის ქართველ წევრთა სამშობლოში გამოსამგზავრებელი ხარჯებისათვის	8,913	8,913	0	№33	სხვა საქონელი და მომსახურება

4	მთავრობის განკარგულება №22 24-02-05	ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო - ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის პროგრამები	469,386	0	-469,386	№53	ხელფ. - 10000.0 ლ; დამქ. ანარიცხ. - 2000.0 ლ; მივლინება - 273386.0 ლ; სხვა საქ. - 168000.0 ლ; კაპ. - 16000.0
№	დოკუმენტის თარიღი და ნომერი	დასახელება	გამოყოფილი თანხა	გადარიც- ხულია	გადახრა	ცვლილების ნომერი	მუხლი
5	მთავრობის განკარგულება №78 26-03-05	ენერგეტიკის სამინისტრო - გაზის საერთაშორისო კორპორაციის მიერ ყაზბეგის რაიონისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება	1,200,000	0	-1,200,000	№79	სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერები
6	მთავრობის განკარგულება №78 26-03-05	ენერგეტიკის სამინისტრო - სს „დუშეთგაზის“ მიერ დუშეთის რაიონისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება	300,000	0	-300,000	№79	სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერები
7	მთავრობის განკარგულება №74 25-03-05	ფინანსთა სამინისტრო – ფონდი - ათასწლეულის გამოწვევა საქართველო (ემ-სი-ჯი)	293,839	0	-293,839	№86	სუბსიდიები და მიმდინარე ტრანსფერები
		სულ ჯამი	3,172,138	908,913	-2,263,225		

